

Puolangan kunta
Tilinpäätös ja toimintakertomus
2021

Khall 29.4.2022 § 44

Valt 21.6.2022 § 12

SISÄLLYSLUETTELO

1 TOIMINTAKERTOMUS	2
1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	2
1.1.1 Pormestarin katsaus	2
1.1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	4
1.1.3 Yleinen ja oman alueen kehitys	8
1.1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	13
1.1.5 Puolangan kunnan henkilöstö	14
1.1.6 Ympäristöasiat	15
1.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat	16
1.1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	16
1.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	17
1.2 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	19
1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	22
1.3.1 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut	22
1.3.2 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	23
1.3.3 Tase ja sen tunnusluvut	24
1.4 Kuntakonsernin toiminta ja talous	26
1.4.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	26
1.4.2 Konsernin toiminnan ohjaus	27
1.4.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	27
1.4.4 Arvio konsernin tulevasta kehityksestä	29
1.4.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	30
1.4.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	31
1.5 Tilikauden tuloksen käsittely	35
1.5.1 Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä	35
2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	36
2.1 Seuranta koskeva sääntely	36

2.2 Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen	36
2.2.1 Yleiset strategiset tavoitteet	36
2.3 Määrärahojen ja talousarvioiden toteutuminen 2.3.1 Käyttötalouden toteutuminen	40
2.3.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	72
2.3.3 Verotulojen ja valtionosuuksien erittely	73
2.3.4 Investointien toteutuminen	74
2.3.5 Rahoitusosan toteutuminen	76
2.3.6 Yhteenveto valtuuston hyväksyminen määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	77
3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	78
3.1 Tuloslaskelma	78
3.2 Rahoituslaskelma	79
3.3 Tase	80
3.4 Konsernilaskelmat	82
4 TILINPÄÄTÖKSEN	86
LIITETIEDOT	
Yleiset periaatteet	86
Tuloslaskelmaa koskevat	87
Tasetta koskevat liitetiedot	90
Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	90
Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	93
Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	96
Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkiota koskevat liitetiedot	97
5. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET JA MUUT ERIYTETYT LASKELMAT	99
5.1 Puolangan kunnan Vesihuoltolaitoksen tilinpäätös	99
ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	102
Tilinpäätöksen allekirjoitus	102
Tilinpäätösmerkintä	102
7. LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA JA TILINPÄÄTÖKSEN SÄILYTYS	103

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Pormestarin katsaus

Tilinpäätös vuosi toteutui pitkälti talousarvion mukaisena koronapandemian jatkuessa ja vaikuttaessa laajasti niin ihmisten normaalielämään kuin myös elinkeinoelämän toimintaan. Taloudelliset vaikutukset olivat myös merkittäviä. Pandemian vaikutukset tuntuivat niin työntekijöiden kuin luottamushenkilöiden toiminnassa. Haluankin tässä erikseen kiittää niin henkilöstöä kuin luottamushenkilöitäkin joustavuudesta ja hyvin hoidetusta työstä koronapandemian eri vaiheissa.

Vuonna 2021 järjestettiin kunnallisvaalit ja uusi valtuusto aloitti toimintansa elokuussa. Merkittävin muutos uuden valtuuston kaudella tulee olemaan kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisvastuun siirtyminen hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta lukien.

Koronan ansiosta kotimaan matkailu kasvoi ja erityisesti majoituspaikkojen käyttöaste oli korkea. Toisaalta korona myös viivästytti osittain Paljakan rakentamishankkeita. Osa kohteista toteutui mutta merkittävä osa siirtyi vuodelle eteenpäin. Jatkossa yrittäjillä on suunnitelmat alueen majoitus- ja palvelukapasiteetin huomattavaan lisäämiseen. Uusien suunnitelmien myötä Paljakan matkailukeskuksesta kehittyi alueellisesti merkittävä ympärivuotinen matkailualue. Tämän myötä myös investoinnit ja työvoiman kysyntä alueella tulevat merkittävästi lisääntymään lähivuosina. Monipaikkainen asuminen lisääntyi erityisesti koronan myötä, ja Puolangan väkiluku olikin käytännössä yli viidentuhannen läpi vuoden. Tähän on jatkossa syytä kiinnittää enemmän huomioita kaikessa kunnan toimintojen suunnittelussa.

Vuosi 2021 oli merkittävien rakennuskohteiden aloittamisen aikaa. Jääalue katettiin yhteistyössä Puolangan Ryhdin kanssa toteutetulla hankkeella ja se valmistui vuodenvaihteen tienoilla. Kuntarahoituksen kanssa leasing-hankintana toteutettu päiväkotihanke aloitettiin syksyllä, ja lapset pääsevät kesän alkaessa uusiin tiloihin. Uuden entistä monipuolisemmat tilat sisältävän liikuntahallin rakennustyöt aloitettiin myös kuluneena vuonna ja tämä hanke valmistuu syksyllä 2022.

Rakentamisen vuosi jatkui myös Karelia CBC- hankkeen rahoittaman biokaasulaitoksen myötä. Kohteeseen saatiin vahva rahoitus hankkeen myötä, ja kesän koittaessa voimme käsitellä omat ja osin naapurikuntien jätevedenpuhdistamoiden lietteet biokaasuksi. Toimintaa on tarkoitus myös edelleen kehittää tytäryhtiö Honkainfran vuonna 2021 aloittamien uusien suunnitelmien ja hankkeiden myötä ravinnekierrätyksen ja lisääntyvän kaasuntuotannon myötä.

Kunnan verotulot kasvoivat talousarvioon verrattuna noin kuusisataatuhatta euroa. Muutos johtui pääosin tilapäisestä yhteisöveron jakoperusteen muutoksesta, tosin myös kunnan tulovero kasvoi arvioidusta. Muutos myös edelliseen vuoteen oli merkittävä, verotulot kasvoivat yli miljoona euroa. Valtionosuuksien tilapäiset korotukset poistuivat ja siten valtionosuudet pienentyvät odotetusti, talousarvioon verraten noin satatuhatta euroa ja edelliseen vuoteen verrattuna noin puoli miljoonaa euroa. Kunnan toimintakate heikkeni arvioidusta noin kolmesataatuhatta euroa, mutta erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon sopimus vuodelle 2021 esti kustannusten hallitsemattoman kasvun. Kunnan vuosikate riitti kuitenkin kattamaan hyvin poistot ja mahdollisti purettavan liikuntasalin alaskirjauksen kaksisataatuhatta euroa tehtäväksi etupainotteisesti. Näiden kirjausten jälkeen kunnan ylijäämä säilyi hyvänä ollen puoli miljoonaa euroa plussalla.

Tätä kirjoitettaessa olemme ohittamassa koronatartuntojen pahinta ilmaantumishetkeä paikkakunnallamme ja toivottavasti tilanne tästä eteenpäin muuttuu parempaan kohti uutta normaalia.

Tässä tilanteessa tahdon kiittää kaikkia, niin työntekijöitä kuin luottamushenkilöitä vuonna 2021 tehdystä hyvästä työstä kuntalaisten eteen! Toivon kaikille puolankalaisille jaksamista ja terveyttä.

Harri Peltola pormestari

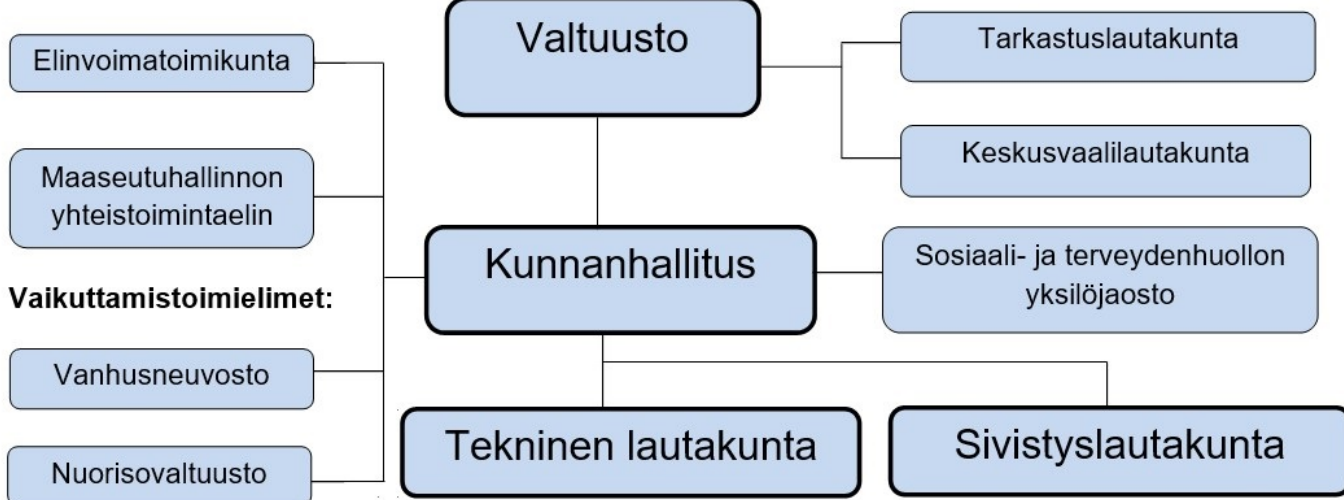
1.1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kunnan organisaatio ja toiminnot jakautuvat luottamushenkilöorganisaatioon ja palveluorganisaatioon. Kunnallinen päätösvalta perustuu kuntien edustukselliseen demokratiaan, ja vaaleissa kuntalaiset valitsevat ylimmän päättävän toimielimen, valtuuston. Muut kunnalliset luottamushenkilöistä koostuvat elimet ovat kunnanhallitus, lautakunnat, vaikuttamistoimielimet, toimikunnat ja sosiaali- ja terveydenhuollon yksilöjaosto.

Puolangan kunnan luottamushenkilöorganisaatio

LUOTTAMUSHENKILÖORGANISAATIO

Toimikunnat:

Kunnanvaltuusto

Kunnanvaltuustoon kuuluu 21 valtuutettua. Toimintavuoteen ajoittui kuntavaalit, jotka pidettiin myöhästetyssä aikataulussa koronaviruspandemian takia. Toimintavuoden aikana valtuusto kokoontui 4 kertaa.

Valtuutetut

31.7.2021 asti

1.8.2021 alkaen

Nimi	Puolue	Nimi	Puolue
Mikko Kannainen, puheenjohtaja	KESK	Mikko Kannainen, puheenjohtaja	KESK
Katja Kemppainen, 1. varapuheenjohtaja (1.6.2021 asti)	KESK	Anu Liikanen, 1. varapuheenjohtaja	VAS
Sarsila Kalle, 2. varapuheenjohtaja	VAS	Virva Suorsa, 2. varapuheenjohtaja	KESK
Haapalainen Mari	KESK	Haapala Toni	PS
Haapalainen Markku	SIT	Haapalainen Mari	KESK
Heikkinen Anneli	VAS	Heikkinen Teemu	KESK
Heikkinen Eija (1.6.2021 asti)	KESK	Heikkinen Yrjö	KESK

Heikkinen Jorma	KESK	Kempainen Jaana	PS
Heikkinen Yrjö	KESK	Kyllönen Jarkko	KESK
Kempainen Jaana	PS	Mikkonen Arvo	KESK
Kempainen Sami (22.6.2021 asti)	KESK	Moilanen Toivo	VAS
Kempainen Tuulikki	KESK	Nivakoski Markku	KESK
Kinnunen Heli	KESK	Oikarinen Hilikka	KESK
Klimenko Mika (2.6.2021 alkaen)	KESK	Peltola Harri	KESK
Köngäs Martti (2.6.2021 alkaen)	KESK	Peura Anja	VAS
Mikkonen Arvo (23.6.2021 alkaen)	KESK	Pisto Marja	PS
Moilanen Marketta	KESK	Rajala Seppo	KESK
Moilanen Markku	KESK	Rautiainen Esko	PS
Nivakoski Markku	KESK	Virrankari Kyösti	KESK
Peltola Harri	KESK	Väyrynen Eeva	VAS
Peura Anja	VAS	Väyrynen Heikki	KESK
Rajala Seppo	KESK		
Sutinen Anna-Maija	VAS		
Väätti Tomi	KESK		

Valtuutettuja 21**Valtuutettuja 21****Kunnanhallitus**

Kunnanhallitukseen kuuluu 7 jäsentä ja jokaisella on henkilökohtainen varajäsen. Kunnanhallitus kokoontui vuoden 2021 aikana 19 kertaa.

Kunnanhallituksen jäsenet**Henkilökohtainen varajäsen**

31.7.2021 asti:

Peltola Harri, puheenjohtaja	KESK	Väätti Tomi	KESK
Haapalainen Mari, varapuheenjohtaja	KESK	Kempainen Tuulikki	KESK
Haapalainen Markku	SIT	Moilanen Risto	VAS
Heikkinen Eija (22.6. asti)	KESK	Moilanen Marketta	KESK
Heikkinen Yrjö	KESK	Heikkinen Jorma	KESK

Moilanen Marketta (23.6.2021 alkaen)	KESK	Moilanen Markku	KESK
Nivakoski Markku	KESK	Kemppainen Jaana	PS
Peura Anja	VAS		

1.8.2021 alkaen:

Peltola Harri, puheenjohtaja	KESK	Väätti Tomi	KESK
Haapalainen Mari, varapuheenjohtaja	KESK	Mäkäräinen Tiina	KESK
Oikarinen Hilikka	KESK	Kemppainen Tuulikki	KESK
Rajala Seppo	KESK	Heikkinen Teemu	KESK
Nivakoski Markku	KESK	Virrankari Kyösti	KESK
Peura Anja	VAS	Väyrynen Eeva	VAS
Rautiainen Esko	PS	Haapala Toni	PS

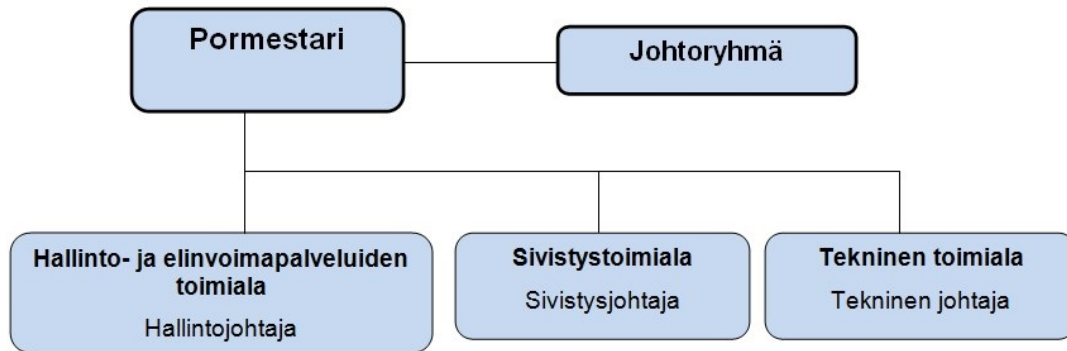
Puolangan kunnan palveluorganisaatio

Puolangan kunnan palveluorganisaation muodostavat hallinto- ja elinvoimapalveluiden toimiala, sivistystoimiala ja tekninen toimiala.

Toimialojen välisestä tehtäväjaosta määrätään hallintosäännössä. Yhteistyötä koordinoidaan johtoryhmätyöskentelyn kautta. Tilivelvollisia viranhaltijoita ovat toimialojen johtavat viranhaltijat, joille on hallintosäännössä määrätty päätösvaltaa.

Kunnan palveluorganisaatiossa työskenteli vuoden 2021 lopussa 100 työntekijää (v. 2020 lopussa 102). Kunta on näin ollen alueella merkittävä työllistäjä. Henkilöstöasioita kuvataan lähemmin toimintavuodelta laaditussa henkilöstöraportissa.

PALVELUORGANISAATIO

Tilivelvolliset viranhaltijat

Harri Peltola, pormestari

Henri Pätsi, va. hallintojohtaja 1.4.2021 alkaen

Anna-Kaarina Uusitalo, sivistysjohtaja

Ville Keränen, va. tekninen johtaja 31.1.2021 asti

Marko Väyrynen, tekninen johtaja 1.2.2021 alkaen

1.1.3 Yleinen ja oman alueen kehitys

Koko maan tilanne

BKT:n arvioidaan kasvavan 3,4 % v. 2021. Covid-19-pandemian pahentuminen vuoden 2021 lopulla lisää taloudenpitäjien epävarmuutta ja hidastaa talouskasvua tilapäisesti vuodenvaihteen ympärillä. BKT:n kasvu pysyy 3,0 prosentissa v. 2022, sillä usealla toimialalla tuotanto on edelleen pandemiaa edeltävän tason alapuolella. Talouden kasvu kuitenkin hidastuu ja BKT:n arvioidaan kasvavan 1,5 % v. 2023 ja 1,4 % v. 2024.

Ennusteessa oletetaan, että tautitilanteen heikentyminen hidastaa talouden toipumista vain hetkellisesti. Taudinkehitykseen, virusmuunnoksiin sekä rokotekattavuuteen liittyvä epävarmuus on uudelleen lisääntynyt.

Energian hinta pitää inflaatiota yllä vuodenvaihteen ympärillä ja kääntyy vähitellen alenevaksi vuoden 2022 aikana. Nopean inflaation taustalla on sekä kysyntä- että tarjontapuolen tekijöitä. Inflaation nousun oletetaan jäävän tilapäiseksi kysyntä- ja tarjontahäiriöiden vähitellen helpottaessa.

Julkisen talouden alijäämä pienenee voimakkaasti vuosina 2021–2023. Alijäämä ei kuitenkaan poistu kokonaan ripeän talouskasvun aikana. Myös velka suhteessa bruttokansantuotteeseen laskee väliaikaisesti talouden elpyessä ja alijäämän pienentyessä. Talouskasvun hidastuessa velkasuhde kääntyy uudelleen kasvuun.

Lähde: Taloudellinen katsaus Talvi 2021. Valtiovarainministeriö 20.12.2021.

Kuntatalous

Tilinpäätösarvioiden perusteella kuntien vuosikate heikkeni hieman vajaat 0,5 mrd. euroa vuodesta 2020, jolloin vuosikate oli poikkeuksellisen vahva kuntasektorille kohdennetusta koronatukipaketista johtuen. Vaikka koronaepidemiaan liittyvien valtionosuuksien korotusten määrä väheni n. 1,2 mrd. euroa, verotulojen merkittävä kasvu piti vuosikatteen edellisvuoden tapaan varsin vahvana. Toimintakate kuitenkin heikkeni, koska toimintakuluissa oli selvää kasvua. Kuntien tilikauden tulos oli kuitenkin selvästi positiivinen 1,31 mrd. euroa. Tilikausi oli negatiivinen 67 kunnassa, kun vuonna 2020 tulos oli negatiivinen 32 kunnassa (230 vuonna 2019). Näin kuntien taseen kertynyt ylijäämä kasvoi 13,67 mrd. euroon. 16 kunnalla oli taseessa kertynyttä alijäämää, alijäämäisten kuntien määrä laski noin kymmenellä vuodesta 2020.

Vuosikate oli viime vuoden tapaan selvästi yli poistotason ja myös nettoinvestointien. Kuntien nettoinvestoinneissa ja poistotasoissa ei koko maan tasolla tapahtunut suurta muutosta. Vuosikatteen heikkenemistä selittää toimintakatteen suurehko kasvu verrattuna verorahoituksen kasvuun. Valtionosuudet vähenivät 8,0 prosenttia johtuen pääasiassa siitä, että valtion vuonna 2020 myöntämät noin 1,5 mrd. euron koronatuot jäivät pois. Verotulot kasvoivat lähes 7,0 prosenttia. Verohallinnon tilitystietojen perusteella kunnallisveron tuotto kasvoi 2,4 prosenttia, yhteisövero peräti 45,5 prosenttia (kunnilla 10 prosenttiyksikön korotus) ja kiinteistöveron tuotto kasvoi myös selvästi (12,9 %). Kuntien kiinteistöverotulot kasvoivat, sillä noin 200 miljoonaa euroa vuoden 2020 kiinteistöverotuloista siirtyi tilittäväksi vasta vuonna 2021, koska kiinteistöverotuksessa siirryttiin ns. joustavaan valmistumiseen ja uuteen tietojärjestelmään.

Vuosikate heikkeni kaikissa kuntakoryhmissä, kun se oli parantunut kaikissa ryhmissä vuonna 2020. Kaikissa ryhmissä vuosikate ylitti vielä poistotason. Alin vuosikate oli 10 001–20 000 asukkaan ryhmässä.

Tässäkin ryhmässä vuosikate oli noin 498 euroa/asukas ja vuosikate kattoi poistoista noin 130 prosenttia. Kuntakoryhmien väliset erot vuosikatteen määrässä (euroa/asukas) muuttuivat varsin tasaisesti edellisvuoteen verrattuna ja kehityslinja oli varsin saman laatuinen.

Pitemmällä aikavälillä tarkastellessa suuret, yli 100 000 asukkaan kunnat säilyttävät oman paikkansa parhaimpana ryhmänä vuosikatteella tarkastellen. Kun tarkastellaan vuosikatteen kehitystä kunnittaisen väestökehityksen mukaisesti, on havaittavissa varsin selkeä samansuuntainen muutos kaikissa ryhmissä viime vuoden aikana. Nopeasti kasvavissa kunnissa vuosikate on riittänyt viime vuosina poistojen kattamiseen samalla kun muut kuntaryhmät ovat jääneet selkeästi alle sen. Vuosi 2020 on poikkeus tässäkin asiassa ja sama linja jatkui vielä vuonna 2021.

Toimintakate heikkeni 4,2 % ja verorahoitus (verotulot ja valtionosuudet) kasvoi 2,0 % vuodesta 2020. Toimintakatteen vuoteen 2020 suurempaa heikentymistä selittävät toimintakulujen suuri kasvu. Kuntien toimintakulut (€/as) kasvoivat vuonna 2021 noin 6,1 prosenttia ja kasvua oli kaikissa kuntaryhmissä. Suurinta kasvu oli yli 100 000 asukkaan ryhmässä (6,9 %) viime vuoden tavoin. Pienintä kasvu oli alle 2 000 asukkaan kuntakoryhmässä.

Vastaavasti valtionosuudet (€/as) vähenivät kaikissa kuntakokoryhmissä ja prosentuaalisesti enemmän suurimmissa kuntakokoryhmissä. Yli 100 000 asukaan ryhmässä vähennys oli lähes 15 prosenttia.

Eniten valtionosuudet vähenivät yli 100 000 asukaan kuntakokoryhmässä (lähes 15 prosenttia ja 2 001–5 000 asukaan ryhmässä vähennys oli pienintä 2,5 prosenttia. Verotulot (€/as) kehittyivät myönteisesti kaikissa kuntakokoryhmissä. Parhaimmat kasvuprosentit olivat alle 2 000 asukaan ja 2 000–5 000 asukaan kokoryhmissä ja heikoimmat 20 001–40 000 asukaan ryhmässä. Tässäkin kasvu oli kuitenkin yli 5 prosenttia.

Verorahoitus (verotulot + valtionosuudet) kasvoi vain kaksi prosenttia edellisvuodesta eli noin 710 miljoonaa euroa (35,54 mrd. euroa vuonna 2021). Valtionosuudet vähenivät noin 880 miljoonaa euroa viime vuonna ja verotulot kasvoivat noin 1,6 mrd. euroa. Kuntien verotulot olivat noin 25,408 mrd. euroa vuonna 2021 ja käyttötalouden valtionosuuksien olivat noin 10,127 mrd. Euroa.

Verorahoitus kasvoi kuitenkin kaikissa kuntakokoryhmissä kuin vuosina 2020 ja 2019 ja etenkin vuoteen 2018 verrattuna, jolloin kehitys oli negatiivista kaikissa ryhmissä euroa/asukas tarkastellen.

Kuntien nettoinvestoinnit (€/as.) vähenivät viime vuonna lähes 10 %, kun taas vuonna 2020 nettoinvestoinnit kasvoivat yli 21 prosenttia. Vuoden 2021 laskuun nettoinvestoinneissa vaikuttaa investointihyödykkeiden luovutustulojen ja rahoitusosuuksien väheneminen vuodesta 2020. Mutta myös investointimenot itsestään vähenivät noin 0,400 miljardia. euroa. Vuonna 2021 nettoinvestoinnit olivat noin 3,90 miljardia euroa, kun ne edellisvuonna olivat noin 4,31 miljardia euroa.

Kuntakokoryhmäiset muutosprosentit ovat hyvin suuria vaihdellen -41,8 prosentista (alle 2 000 asukaan kuntakokoryhmä) 23,6 prosenttiin (2 001–5 000 asukaan ryhmä). On kuitenkin huomattava, että kuntakokoryhmissä yksikin suuri investointi vaikuttaa koko ryhmän tilanteeseen. Lisäksi em. prosenttilukuihin vaikuttaa se, että vastaamatta jättäneistä kunnista suurin osa oli pieniä kuntia. Euromääräisesti tarkastellen yli 100 000 asukaan ryhmä tekee lähes puolet kuntien nettoinvestoinneista, kuten tilanne on ollut aiempina vuosinakin.

Kuntien lainakanta (€/as) kasvoi edelleen vuonna 2021 ja lainakannan kasvu hieman rauhoittui aikaisempiin vuosiin verrattuna. Kasvua oli 0,11 mrd. euroa eli alle yksi prosenttia. Lainakanta nousi noin 19,11 mrd. euroon eli 3 479 euroon/asukas. Lainakanta ylitti maan keskiarvon 140 kunnassa, kuten oli tilanne myös vuonna 2020. Erot kuntien välillä ovat suuret: Enonkosken kunnalla ei ollut vuonna 2021 lainkaan lainaa, kun taas Reisjärven kunnalla sitä on noin 11 800 euroa/asukas.

Kuntakokoryhmittäin tarkasteltuna (€/as) lainakanta väheni yli 100 000 asukaan kuntakokoryhmässä sekä kahdessa pienimmässä kuntaryhmässä ja muissa ryhmissä kasvua oli välillä 0,0 % - 2,4 %. Suurinta kasvu oli prosentuaalisesti ja euromäärissä tarkastellen 20 001–40 000 asukaan ryhmässä. Kuntien rahavarat pysyivät vuoden 2020 tasolla. Näin kuntien nettovelka (lainakanta - rahavarat) ei muuttunut vuoden 2020 tasosta. 176 kunnassa lainakanta väheni viime vuonna (158 kuntaa vuonna 2020). Yhdeksän suurimman kaupungin lainakanta pysyi kuitenkin lähes aikaisempien vuosien tasolla ollen noin 38 % Manner-Suomen kuntien lainoista. Myös uudesta lainasta tämä ryhmä otti selvästi yli puolet, kuten tavallisesti.

Negatiivisen vuosikatteen kuntien lukumäärä kääntyi kasvuun. Negatiivisen vuosikatteen kuntia oli 13 vuonna 2021, kun vuonna 2020 niitä oli vain kaksi. Yhteenlaskettu negatiivinen vuosikate oli noin -10,3 milj. euroa, kun se vuonna 2020 oli -1,0 milj. Vuonna 2021 negatiivisen vuosikatteen kunnista 10 oli alle 4 000 asukaan kuntaa.

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevien kuntien arviointimenettelyyn tulevista kunnista ei tässä vaiheessa voi sanoa tarkkaa arviota, koska menettelyn raja-arvot perustuvat konsernitilinpäätöksiin,

eikä niitä ole vielä käytettävissä. Voidaan kuitenkin tarkastella vuoden 2020 konsernitilinpäätöksiä ja viime vuoden kuntien tilinpäätösarvioita. Näiden tietojen perusteella voidaan ennakoida, että uusia kuntia voisi olla tulossa arviointimenettelyyn 0–2 kappaletta. Menettelyyn tulevat kunnat tulisivat taseen kertyneen alijäämän johdosta.

Uuden kuntalain mukaan kuntien tulee kattaa peruskunnan (kunta + liikelaitokset) vuoden 2015 taseen kertynyt alijäämä neljässä vuodessa tai jos taseeseen kertynyttä alijäämää oli vuonna 2015 yli 500 euroa/asukas, kuudessa vuodessa. Vuoden 2021 alustavien tilinpäätösarvioiden mukaan voidaan olettaa, että taseessa ei olisi arviointimenettelyyn aiheuttavaa vuodesta 2015 asti kertynyttä alijäämää yhdelläkään kunnalla. Vuoden 2021 tilinpäätösarvion perusteella voidaan myös arvioida, että alijäämäisiä kuntia, joilla oli vuonna 2016 taseeseen kertynyttä alijäämää ja tätä alijäämää olisi vielä vuoden 2022 lopussa, ei olisi yhtään kappaletta.

Lähde: Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviot vuonna 2021. Valtiovarainministeriön muistio 10.2.2022.

Kainuun kehitys

Kainuun tilanne- ja kehityskuvaa leimaa iso kontrasti: Kainuun aluetaloudessa, viennissä, yritysdynamiikassa ja työpaikka- ja työllisyyskehityksessä on ollut erittäin vahva positiivinen kehitys ja näkymät, mutta samaan aikaan väestönkehitys on heikkoa viimeaikaisista muuttovoitoista huolimatta. Kainuun työttömyysaste on matala, työttömien määrä on laskenut ja uusia avoimia työpaikkoja on tarjolla runsaasti. Kääntöpuolena yli puolet yrityksistä kokee rekrytointiongelmia. Tilannekuvasta nousevat keskeiset aluekehityksen pullonkaulat ovat osaavan työvoiman saatavuus, saavutettavuus ja investointien puute. Kainuun kehityskuva on kuitenkin positiivinen, elinkeinojen hyvä vire ja vaikuttavat kehittämistoimet luovat positiivista tulevaisuutta.

Kainuun väestökehitys on aluekehityksen pullonkaula: väestörakenteen kehitys ja huoltosuhteen kehitys on epäedullinen, väestö vanhenee ja nuoria ikäluokkia on yhä vähemmän, erityisesti nuorten naisten osuus on pieni. Vieraskielisten osuus on 3,1 % väestöstä. Väestökehitys jatkuu vielä ennallaan ikärakenteesta johtuen. Kasvavan tulomuuton (erityisesti maahanmuuton) ja muuttovoiton ansiosta Kainuun väestökehitys tasaantuu. Avoimena olevien työpaikkojen suuri määrä, monipaikkaisuus, etätö ja matkailu tuovat maakuntaan uusia ihmisiä ja palveluiden käyttäjiä.

Kainuun väestö vähenee ikärakenteesta johtuvan suuren kuolleisuuden ja alhaisen syntyvyyden takia. Vuonna 2020 asukkaita oli 71 664. Kainuun sisäinen kehitys on polarisoitunutta. Kainuun väestöstä 51 % asuu Kajaanissa ja 72 % Kajaanin seutukunnassa (Kajaani, Sotkamo, Paltamo, Ristijärvi). KehysKainuussa (Kuhmo, Hyrynsalmi, Suomussalmi, Puolanka) väestö vähenee ja väestörakenne vanhenee nopeammin: Kehys-Kainuun väestöstä 65 vuotta täyttäneitä on kolmannes.

Kainuun ikärakenne ja vähenevä väestö tuovat haasteita alue- ja kuntataloudelle. Heikko huoltosuhte, ohut verokertymä ja sote-palvelujen kasvavat kustannukset heikentävät kuntien taloutta. Muuttovoiton kasvattaminen, uusien investointien, yritysten, yksityisen sektorin työpaikkojen ja työntekijöiden, opiskelijoiden ja asukkaiden sekä matkailijoiden ja monipaikkaisten vapaa-ajan viettäjiä ja etätötekijöiden saaminen maakuntaan on kriittistä, jotta verotulot sekä kulutuskysyntä lisääntyisivät.

Korona-aikana vuosina 2020–2021 poismuutto Kainuusta hidastui ja tulomuutto Kainuuseen kasvoi. Puolet Kainuun kunnista sai muuttovoittoa vuonna 2020. Vuoden 2021 tammi-syyskuussa Kainuun vetovoima on entisestään vahvistunut: viisi kuntaa kahdeksasta oli kuntien välisessä nettomuutossa plussalla (Kehys-

Kainuusta Kuhmo ja Suomussalmi ja Kajaanin seutukunnasta Paltamo, Ristijärvi ja Sotkamo). Sotkamossa väkiluku on ensimmäisellä vuosipuolikkaalla 2021 kasvanut 31 henkilöllä.

Kainuun haasteena on nuorten (erityisesti nuorten naisten) poismuutto opiskelutarjonnan kapealaisuuden takia. Nuorten miesten ja nuorten naisten määrän ero alueella on huomattavan suuri. Merkittävä syy tähän on yliopistokoulutuksen vähäisyys (ainoastaan Jyväskylän yo:n liikunta-alan koulutus Sotkamossa).

Tilastokeskus ennustaa Kainuun väestön vähenevän noin 60 000:een vuoteen 2040 mennessä. Ennusteen mukaan eläkeläisten osuus kasvaisi noin 35 %:iin. Erityisesti oppivelvollisuusikäisten (7–18 v.) määrä vähenisi lähes 32 % nykyisestä. Tilastokeskuksen väestöennuste toteutuu, jos kehitys jatkuu toteutuneen kaltaisena. Kainuussa ei haluta, että ennuste toteutuu ja maakuntahallitus on asettanut tavoitteeksi 70 000 asukasta vuonna 2040. Lähivuosina voidaan painua alle 70 000, mutta muuttovoiton, erityisesti voimakkaan maahanmuuton kasvun avulla väestötavoite voidaan saavuttaa. Kainuussa on meneillään useita toimenpiteitä kansainvälisten osaajien rekrytoimisen vauhdittamiseksi.

Luonnonympäristön erinomainen tila on Kainuun elinkeinojen kestävä tulevaisuuden edellytys. Kainuun lajiston monimuotoisuus turvataan riittäväillä suojelualueilla ja vesien kestävällä hallinnalla. Ne tuovat lisäarvoa matkailuun, luonnon virkistyskäyttöön sekä kainuulaisten hyvinvointiin. Ilmastonmuutoksen hillinnässä ja luonnonmonimuotoisuuden turvaamisessa Kainuun tämänhetkinen tilanne on ennallaan verrattuna edellisvuoteen ja on parempi vuoden ja viiden vuoden kuluttua.

Kainuun hiilinielut ovat yli viisi kertaa isommat kuin maakunnan kasvihuonekaasupäästöt. Kainuussa tuotantoperusteiset kasvihuonekaasupäästöt vuonna 2018 olivat yhteensä 647,5 kt CO₂-ekv ja suurimmat päästöjen lähteet liikenne ja energia. Vuodesta 2009 tuotantoperusteiset päästöt ovat laskeneet 10 %. Vuonna 2018 maankäyttösektorin nielut olivat 3644,3 kt CO₂-ekv. Kainuun kunnista kaksi (Puolanka ja Paltamo) kahdeksasta on Hinku-kuntia.

Saavutettavuus on yksi Kainuun aluekehityksen pullonkauloista. Saavutettavuuden ja liikennejärjestelmän (liikenneverkon kunto ja palvelutarjonta) näkökulmasta kehityssuunta on heikentyvä ja lyhyellä aikavälillä kehityssuunta jatkuu heikkenevänä. Kainuun ja Itäisen Suomen liikenneinfrastruktuuri on jäänyt jälkeen Etelä- ja Länsi-Suomeen verrattuna (tieverkon ja rataverkon kunto, toimintavarmuus ja palvelukyky). Ero korostuu varsinkin junaliikenteen saavutettavuudessa ja lentoliikenteen tilanteen herkkyydessä. Tietoliikenteellinen saavutettavuus on alueella parantunut, mutta ei ole vielä riittävällä tasolla. Kokonaisuudessaan saavutettavuudessa ja aluerakenteessa muutokset tapahtuvat hitaasti, joten arvioimme tilanteen olevan ennallaan vuosi taaksepäin ja vuosi eteenpäin, ja parempi viiden vuoden päästä.

Lähde: Otteita Kainuun liiton asiakirjasta: Kainuun tilanne- ja kehityskuva 7.12.2021

1.1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Toiminta tilikaudelta ja sen päättymisen jälkeen

Verotuloja kertyi talousarvioon nähden 574 t€ ennakoitua enemmän, josta tuloveron kasvun osuus oli noin 100 t€ ja loput yhteisöverotuottoa. Valtionosuuksia kertyi 114 t€ talousarviota vähemmän.

Tammikuussa:

Kunnanhallitus päätti vuoden 2021 kuntavaalien äänestyspaikat ja ennakkoäänestyksen äänestysajat sekä valitsi vaalilautakunnan sekä vaalitoimikunnan jäsenet.

Helmikuussa:

Kunnanhallitus hyväksyi sosiaali- ja terveystalouden palvelusopimuksen Terveystalo Kuntaturva Oy:n kanssa sekä hyväksyi hallinto- ja elinvoimapalveluiden käyttösuunnitelman vuodelle 2021.

Maaliskuussa:

Kunnanhallitus hyväksyi vuoden 2021 kaavoituskatsauksen.

Huhtikuussa:

Kunnanhallitus päätti käynnistää uuden päiväkodin rakentamisen sekä hyväksyi päätöksen hankkia biokaasulaitoksen rakentamisen kokonaisurakkana Doranova Oy:ltä.

Toukokuussa:

Kunnanhallitus hyväksyi Puolangan kunnan tilinpäätöksen ja henkilöstöraportin 2020 sekä järjestelyerän jaon.

Kesäkuussa:

Kunnanhallitus hyväksyi osavuositarkastuksen 1-4/2021 ja poistosuunnitelman 1.1.2022 alkaen sekä päätti hankkia ultraäänilaitteen terveyskeskukseen leasinghankintana.

Valtuusto hyväksyi Koirakankaan ja Hirvivaara-Murtiovaaran tuulipuistojen osayleiskaavojen laatimisen aloittamisen. Valtuusto hyväksyi vuoden 2020 tilinpäätöksen, henkilöstöraportin ja arviointikertomuksen sekä osavuositarkastuksen 1-4 2021. Hallinnon ja talouden tarkastuspalvelujen suorittajaksi valtuusto valitsi tilintarkastusyhteisö BDO Audiator Oy:n vuosien 2021-2024 tilintarkastusten ajaksi.

Heinäkuussa:

Kunnanhallitus hyväksyi talousarvion raamiesityksen vuodelle 2022.
Kunnanhallitus hyväksyi sosiaalipalveluiden myöntämisperusteet ja asiakasmaksut sekä sosiaali- ja terveydenhuollon maksut. Lisäksi kunnanhallitus päätti jatkaa Puolangan kunnan ja Terveystalo Kuntaturva Oy:n välistä palvelusopimusta optiokauden 1.1.2026-31.12.2027 ajaksi. Puolangan kunnan edustajaksi tulevan hyvinvointialueen valmisteluista vastaavan väliaikaisen toimielimeen nimettiin pormestari.

Elokuussa:

Kunnanhallitus hyväksyi Koirakankaan ja Hirvivaara-Murtiovaaran tuulipuistojen kaavoitussopimuksen sekä kaavojen laatijakonsultin.

Valtuusto kokoontui uudella kokoonpanolla vaalien jälkeen ja valitsi toimintakaudeksi 2021-2025 valtuuston vaalilautakunnan ja puheenjohtajat sekä pormestarin, kunnanhallituksen- ja lautakuntien jäsenet. Valtuusto valitsi myös kunnan edustajat eri yhdistyksiin, yhteisöihin ja organisaatioihin. Valtuusto myönsi lisämäärärahan jääkiekkokaukalon kattamiseen.

Syyskuussa:

Kunnanhallitus nimesi nuorisovaltuuston, vammais- ja vanhusneuvoston sekä edustajat toimielimiin, yhteisöihin sekä toimikuntiin.

Lokakuussa:

Kunnanhallitus päätti osallistua Poluilta MTB-reiteille -hankeen rahoitukseen sekä nimesi rakentamistoimikunnan liikuntahallin ja päiväkodin rakennushankkeita varten. Kunnanhallitus hyväksyi osavuositarkastuksen 1-8/2021. Kunnanhallitus päätti vuoden 2022 aluevaalien äänestyspaikat ja ennakköäänestyksen äänestysajat sekä valitsi vaalilautakunnan sekä vaalitoimikunnan jäsenet.

Marraskuussa:

Kunnanhallitus päätti osallistua Kainuun rastiviikkojen 2022 järjestämiseen pääyhteistyökumppanina.

Valtuusto hyväksyi tuloveroprosentin ja kiinteistöveroprosentin vuodelle 2022 sekä osavuositarkastuksen 18/2021. Valtuusto päätti Pieni-Paljakan, Ukonkankaan ja Harmajapään tuulivoimapuistojen osayleiskaavan laatimisen aloittamisesta.

Joulukuussa:

Kunnanhallitus hyväksyi vuoden 2022 talousarvion ja taloussuunnitelman v. 2022-2023 sekä muutoksen Puolangan kunnan sosiaali- ja terveystalouden asiakasmaksuihin ja myöntämisperusteisiin. Kunnanhallitus hyväksyi valmiussuunnitelman yleisen osan.

Valtuusto hyväksyi talousarvion vuodelle 2022 ja taloussuunnitelman vuosille 2023-2024 sekä päivitetyn hallintosäännön. Valtuusto erotti teknisen lautakunnan ja valitsi uuden teknisen lautakunnan jäsenet.

1.1.5 Puolangan kunnan henkilöstö

Toimintakertomuksessa esitetään henkilöstömäärä tilinpäätösvuonna sekä palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma tilikaudella. Henkilöstötiedot raportoidaan tarkemmin erillisellä henkilöstöraportilla 2021, joka esitetään tilinpäätöksen yhteydessä.

Henkilöstön määrä ja rakenne sekä palvelussuhteen luonne

Puolangan kunnan henkilöstömäärä 31.12.2021 oli yhteensä 100 (102 edellisen vuoden lopussa) henkilöä ja toteutunut työpanos toimintavuonna oli 93 henkilötyövuotta. Henkilöstöstä työskenteli vakituisessa palvelussuhteessa 66 ja määräaikaisessa palvelussuhteessa 34 henkilöä. Määräaikaisuuden pääasiallisina

syinä oli palkkatuettu työ, oppisopimuskoulutus sekä erilaiset hankkeet ja projektit. Vuoden lopussa määräaikaista oli palkkatukityöllistettyjä 2 (5) henkilöä ja oppisopimuskoulutuksessa oli 6 (2) henkilöä.

Työntekijöistä kokoaikaisia oli 76 ja osa-aikaisia 24. Osa-aikatyö on usein työntekijän itsensä toive, mutta myös työnantajalla voi olla tarjota vain osa-aikaista työtä. Kunnan henkilöstöstä naisia oli 63 (63) prosenttia ja miehiä 38 (37) prosenttia.

Henkilöstön määrä ja palvelusuhteen tyyppi toimialoittain:

Palvelussuhde	Hallinto- ja elinvoimapalvelut	Sivistystoimiala	Tekninen toimiala	Yhteensä
Vakinainen	16 (16)	33 (35)	17 (13)	66 (64)
Määräaikainen tai viran väliaik.hoitaja	6 (3)	19 (23)	1 (5)	26 (31)
Työllistetty	0 (2)	1 (1)	1 (2)	2 (5)
Oppisopimus-suhteinen	1 (0)	1 (1)	4 (1)	6 (2)
Yhteensä	23 (21)	54 (60)	23 (21)	100 (102)

Edellä mainittujen lisäksi sivutoimisia kansalaisopiston tuntiopettajia oli 12 (14). Henkilöt eivät ole mukana edellä esitetyissä luvuissa.

Henkilöstökustannukset

Kunnan henkilöstömenot vuonna 2021 olivat 5 184 700 € (4 817 393 v. 2020) ilman investointeihin kohdistuvia henkilöstömenoja.

1.1.6 Ympäristöasiat

Puolangan kunta on liittynyt HINKU-verkoston 21.12.2020. Hinku-verkosto on vuonna 2008 perustettu ilmastonmuutoksen hillinnän edelläkävijöiden verkosto, joka kokoaa yhteen kunnianhimoisiin päästövähennyksiin sitoutuneet kunnat, ilmastoystävällisiä tuotteita ja palveluita tarjoavat yritykset sekä energia- ja ilmastoalan asiantuntijat. Hinku-verkostossa on mukana myös maakuntia. Verkostoon liittyneillä tavoitteena on 80 % päästövähennys vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta.

Hinku-verkoston kuuluvat ovat myös sitoutuneet tekemään kuntien energiatehokkuusraportointia (kets) vuosittain, raportointi on tehtävä aina huhtikuun loppuun mennessä edellisen kauden osalta. Viime vuoden kets-raportin perusteella Puolangan kunta on toteuttanut vaadittavat energiatehokkuustoimenpiteet.

Lämpölaitoksen toimintaa on parannettu ja katuvalaistusta on uusittu. Pelkästään katuvalaistuksen uusimisella on saavutettu noin 150 MWh säästö viimeisen viiden vuoden aikana.

Puolangalle aloitettiin rakentaa vuonna 2021 biokaasulaitosta osana Karelia CBC -hanketta. Hankkeessa rakennetaan uudentyypinen resurssiviisas biokaasulaitos, joka on suunniteltu käsittelemään pienten kuntien ja kaupunkien yhdyskuntaliitteitä. Lietteistä otetaan talteen energia (kaasu) ja ravinteet, ja näin kevennetään ympäristön kuormitusta ja edistetään kiertotaloutta. Hankkeen tavoitteena on edistää vihreää siirtymää Puolangan kunnan osalta ja saada testattua uusia käytäntöjä, joita voidaan monistaa muiden kuntien käyttöön. Biokaasulaitos otetaan käyttöön kesän 2022 aikana.

Tekninen lautakunta toimii Puolangan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena. Se vastaa viranomaistehtävien lisäksi luonnonsuojeluun ja ympäristön tilan seurantaan liittyvistä tehtävistä Puolangan kunnan alueella.

Puolangalla on kaksi jätevedenpuhdistamo, toinen sijaitsee kirkonkylällä ja toinen Paljakassa. Kirkonkylän puhdistamo on biologinen ja Paljakan puhdistamo on kemiallinen. Jätehuollon järjestämisvastuu on Kainuun jätehuollon kuntayhtymällä Ekokympillä. Kunnassa sijaitsee lajitteluasema, jossa jätteet lajitellaan jatkokäsittelyyn. Tämän lisäksi Ekokympillä on kymmenkunta jätteiden aluekierrätyspistettä kunnan alueella.

1.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat

Kunnalla on käytössä sidonnaisuusrekisteri, jonka tiedot julkaistaan yleisessä tietoverkossa. Sidonnaisuusrekisterin tarkoituksena on lisätä päätöksenteon läpinäkyvyyttä.

Puolangan kunta noudattaa toiminnassaan ohjeita korruption vastaisesta toiminnasta sekä ihmisoikeusasioista.

1.1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kunnan työttömyysaste on pysynyt korkeana. Kunta on tehnyt lisäpanostuksia työllisyyden hoitoon, jotta työmarkkinatuen kuntaosuus saataisiin laskemaan. Työmarkkinatuen kuntaosassa v. 2021 on kysymys lähes 200 t€ menoerästä. Suuressa kuvassa ratkaisevampia Puolangan kunnan talouteen ovat kuitenkin verotulojen ja valtionosuuksien muutokset. Sosiaali- ja terveyspalveluiden siirtyminen hyvinvointialueiden järjestettäväksi v. 2023 alusta leikkaa suurimman osan kunnallisvero- ja valtionosuustuotoista.

Alustavien arvioiden mukaan hyvinvointialueuudistuksen vaikutus Puolangan kunnan talouteen tulee olemaan lähivuosina melko neutraali. Talouden liikkumavara kuitenkin pienenee tulojen ja menojen vähetessä. Kiinteistöverotuoton suhteellinen merkitys kasvaa. Mahdollinen tuulivoimatuotanto lisäisi merkittävästi kiinteistöverotuloa.

Puolangan kuntastrategia on 2018 – 2025 on valmistunut keväällä 2018. Siinä on määritelty kunnan kehityksen linjaukset ja painopisteet tuleville vuosille. Uuden kuntastrategian laatimisprosessi käynnistettiin loppuvuodesta 2021, ja uusi strategia on tarkoitus hyväksyä noin vuoden 2022 puolivälissä.

Keväällä 2020 alkaneen koronaviruspandemian suorat talousvaikutukset kunnan talouteen ovat olleet vähäiset johtuen valtion kuntatalouteen suuntaamista koronakompensaatiosta. Koronaviruspandemian vaikutukset ovat olleet matkailualalle, mukaan lukien ravintola-ala, erittäin kielteisiä. Kevästä 2022 alkaen matkailun näkymät ovat kuitenkin normalisoitumassa, kun koronavirukseen suhtautuminen yhteiskunnassa ja maailmanlaajuisesti muuttuu paitsi rokotekattavuuden parannuttua, myös tietoisesti sallimalla tietty sairastavuus. Tällöin Puolangan matkailun kehittymisen ratkaisee pärjääminen kansallisessa ja osin kansainvälisessä kilpailussa. Kotimaan matkailun osalta näkymät ovat hyvät.

Keväällä 2022 alkanut Ukrainan sota luo vielä vaikeasti ennustettavia epävarmuustekijöitä maan talouteen, mistä kuntatalous ei ole ulkopuolinen. Todennäköistä on, että venäläisten matkailijoiden määrä Suomessa tulee vähenemään. Puolangan matkailutuloon kohdistuvien kielteisten talousvaikutusten kannalta on tällöin ratkaisevaa, onnistutaanko venäläisten matkailijoiden tuoma matkailutulo korvaamaan muulla ulkomaisella tai kotimaisella matkailutulolla.

Kunta panostaa tulevina vuosina Honkainfran myötä biokaasuliiketoiminnan kehittämiseen ja luo uusia investointimahdollisuuksia ulkopuolisille yrityksille. Investoinneilla luodaan uusia työpaikkoja ja pyritään siten vaikuttamaan positiivisesti väestökehitykseen. Paljakan matkailualueen kehittyminen jo nyt päätettyjen uusien investointien myötä luo uusia mahdollisuuksia elinkeinoelämälle. Paltamoon suunniteltu KaiCell Fibers Oy:n biotuotetehdas on tulevaisuudessa merkittävä työllistäjä myös puolankalaisille toimijoille.

Tilinpäätöksen vaikutus kuluvan kauden talousarvioon

Toimintavuonna verotulot ylittivät edellisen vuoden verotulot yli 1,1 M€:lla. Valtionosuudet vastaavasti alenivat sen sijaan 0,55 M€.

Lainakanta oli taseessa vuoden lopussa 5 068 704 euroa, joka tekee 2072 euroa/asukas (1867 euroa/asukas v. 2020). Lainasta oli pitkäaikaista 4 068 704 € ja lyhytaikaista 1 000 000 euroa. Alhaisesta korkotasosta johtuen korkokulut säilyivät maltillisina.

Vuosikate oli 1,59 M€, joka on 134 % suunnitelman mukaisten poistojen määrästä. Tilikauden ylijäämäksi muodostui 492 799 € (1 344 099 € v. 2020). Ylijäämä on hyvin lähellä talousarviota, joka vuodelle 2021 oli 532 557 €.

1.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen mukaan kunnan ja kuntakonsernin on toimintakertomuksessaan arvioitava toiminnan laajuuteen ja rakenteeseen nähden tasapuolisesti ja kattavasti merkittävämpiä riskejä, epävarmuustekijöitä sekä muita toiminnan kehittymiseen vaikuttavia seikkoja. Kunnan toimintaan vaikuttavat toiminnalliset riskit, rahoitus- ja vahinkoriskit.

Puolangan kunnassa on hyväksytty sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistus. Toimialojen riskeistä ja niiden hallinnasta raportoidaan toimintakertomuksessa.

Taloudelliset riskit

Kunnan tulorahoitus perustuu pääosin valtionosuuksiin ja verotuloihin, joihin kohdistuvat muutokset heijastuvat suoraan kunnan talouteen. Vuodesta 2023 alkaen talouden liikkumavara pienenee kaikissa kunnissa Helsinkiä lukuun ottamatta tulorahoituksen pienentyessä hyvinvointialueuudistuksen seurauksena.

Kunnan taloudellinen tilanne on vakaa, mutta investointien rahoittaminen lisää vuonna 2022 lainan määrää. Tulevat investoinnit on punnittava tarkkaan. Investointeja on kuitenkin tehtävä myös kunnan elinvoiman ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi. Samaan aikaan käyttötalouden menojen hallinta on tärkeää.

Rahoitusriski on kunnan velkaantumisaste ja korkotason nousu. Riskiin on varauduttu siten, että noin kaksi kolmasosaa lainoista on kiinteäkorkoisia. Lyhytaikaisten lainojen korot ovat edelleen negatiivisia.

Riskin muodostaa myös se, että kirjanpitoa ei hoidettaisi lakien ja määräysten mukaisesti tai saatavia ei saataisi perityksi. Keinoja riskien toteutumisen ehkäisemiseksi ovat muun muassa varovaisuuden periaate, toiminnan ja talouden suunnitteluun liittyvät ohjeet, koulutukset ja talouden seuranta sekä raportointi. Lisäksi laskujen huolellinen asiataarkastus ja hyväksyminen, kassavarojen tarkastukset, täsmäykset, henkilökunnan koulutus ja ohjeistus arvonlisäveron käsittelyyn ovat keinoja estää riskien toteutuminen.

Puolangan kunnalla on Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän kanssa keskeneräinen eläkevastuumaksuihin liittyvä riita-asia, joka koskee Kainuun sairaanhoitopiirin ja sitä edeltävien kuntayhtymien ennen vuotta 2005 kertyneitä eläkemenoperusteisia maksuja.

Mikäli koronatilanne huonontuisi uudelleen tai pitkittyisi edelleen, on todennäköistä, ettei valtio voi loputtomasti kompensoida kielteisiä vaikutuksia kunnille. Näin ollen koronatilanteen pahentumiseen tai pitkittymiseen liittyvä taloudellinen riski Puolangan kunnan taloudelle. Riskiä pidetään kuitenkin maltillisena.

Toiminnalliset riskit

Koronaviruspandemiaan liittyvä erityinen toiminnallinen riski on koronavirustilanteen paheneminen esimerkiksi uuden virusmuunnoksen myötä. Tällöin merkittävä osa henkilöstöstä voi sairastua yhtäaikaaisesti, mikä voi vaikeuttaa kunnan toimintojen järjestämistä.

Merkittävämmät riskit kohdentuvat henkilöstöön. Kunnan ohueen organisaatioon liittyy riski avainhenkilöiden jäämisestä pois nopealla aikataululla, jolloin tiedon ja osaamisen siirto muulle organisaatiolle jää tekemättä. Riskiin on varauduttu tiedon jakamisella useammalle henkilölle sekä nimeämällä varahenkilö.

Tietojärjestelmien toimintahäiriöt ja mahdolliset väärinkäytökset muodostavat riskin, johon on varauduttu asianmukaisin toimenpitein. Tietosuojasetuksen vaatimat toimenpiteet on kunnassa tehty.

Strategiset riskit

Toimintaedellytyksiin liittyvä merkittävä riski on yleinen kansallinen ja maailmalla vallitseva taloudellinen tilanne. Sillä on vaikutusta suoraan työllisyyteen ja siihen, miten valtio voi kuntien peruspalveluita rahoittaa.

Mikäli liikennepolttoaineet kallistuvat edelleen, voi se vaikuttaa kotimaisten matkailijoiden liikkumishalukkuuteen. Toisaalta polttoaineiden kallistumisella ja ilmastokysymyksillä voi olla myös kielteinen vaikutus lentomatkamatkamiseen. Vaikutukset Puolangan matkailutuloon ovat vaikeasti arvioitavia.

Ikärakenteen muutos lisää sosiaali- ja terveyspalveluiden kysyntää, ja samalla heikentää työvoiman saatavuutta erityisesti sosiaali- ja terveysalalla. Yhtä aikaa työvoiman saatavuusongelmien kanssa

Puolangalla on edelleen korkea työttömyysaste. Riskiin varaudutaan panostamalla kunnan houkuttelevuuteen mm. päiväkotij- ja liikuntapaikkainvestoinneilla sekä luomalla liiketoimintamahdollisuuksia biokaasulaitosinvestoinnin ympärille.

Vuoden 2022 keväällä Suomen turvallisuuspoliittinen tilanne muuttui Venäjän aloitettua hyökkäyssodan Ukrainaa vastaan. Tämä on myös muistutus myös Puolangan kunnassa tehdyn ja tehtävän laaja-alaisen varautumistyön tärkeydestä.

Vahinkoriskit

Vakuutus sopimukset on kilpailutettu ja käydään läpi vuosittain kunnan vakuutusmeklarin kanssa. Kunnan vahinkoriskit koostuvat kiinteistöihin kohdistuvista vahinkotapahtumista sekä henkilöstön, oppilaiden tai asiakkaiden tapaturmista. Riskeihin on varauduttu pitämällä vakuutukset, turvallisuuteen liittyvät ohjeet ja tarkastukset ajan tasalla.

1.2 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on kunnassa järjestetty. Lisäksi tulee selvittää, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää.

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista. Sisäisen valvonnan järjestäminen perustuu ohjeistukseen ja läpi organisaation toteutuvaan systemaattiseen riskien hallintaan, jolloin katetaan oleellimmat toimintaan ja talouteen liittyvät erilaiset riskit.

Kunnanhallitus on hyväksynyt vuonna 2019 Puolangan kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen. Kunnan hallintosäännössä on määräykset sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vastuista, työnjaosta ja tehtävistä.

Vastuu sisäisen valvonnan järjestämisestä on ensisijaisesti tilivelvollisilla viranhaltijoilla. Käytännössä sisäistä valvontaa on toteutettu lautakuntien ja kunnanhallituksen neljän kuukauden välein laadittavilla osavuosisikatsauksilla.

Kunnalla on kattava vakuutusturva vahinkoriskien realisoitumisen varalta. Kunnan vakuutukset ovat Pohjolassa ja vakuutusmeklari Novum Oy:stä. Kunnan työntekijöiden ryhmähenkivakuutus on Kevassa.

Yhteenvetona kunnanhallituksella ei ole tiedossa omaisuuden hankinnan, luovutuksen tai hoidon valvonnan osalta laiminlyöntejä.

Konsernijohto vastaa konsernin ohjauksesta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuuden valvonnasta kunnanhallituksen hyväksymän ohjeen mukaisesti. Kuntakonsernin selonteko esitetään kuntakonsernin toimintaa ja taloutta koskevassa osiossa.

Päätöksenteko

Kunnanhallitus seuraa lautakuntien työskentelyä pöytäkirjojen välityksellä. Pormestarin ja hallintojohtajan viranhaltijapäätökset ovat nähtävillä kunnanhallituksessa, sivistystoimialan viranhaltijapäätökset sivistyslautakunnassa sekä teknisen toimialan viranhaltijapäätökset teknisessä lautakunnassa.

Henkilöstöä koskevat päätökset, esimerkiksi vuosilomat ja sairauslomat, tehdään Ess7- ohjelmassa. Kukin työntekijä tai yksikön sihteeri syöttää hakemuksen sähköisesti ja lähettää esimiehelle hyväksyttäväksi. Päätös menee sähköisesti suoraan henkilöstöhallinnon järjestelmään palkanlaskennan perusteeksi. Työsopimukset ja virkamääräykset tehdään samoin Ess7- ohjelmassa. Matkalaskut tehdään M2 – matka – ja kulunhallintajärjestelmässä. Matkalaskujen hyväksyntäkierto, maksatus ja kirjanpitoonsiirto tapahtuvat sähköisesti.

Talous

Monetra Oulu Oy hoitaa sopimuksen mukaan kunnan kirjanpidon.

Vastuualueet raportoivat talousarviossa annettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä muista oleellisista havainnoista osavuositarkastuksissa sekä tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa.

Pormestari ja toimialajohtajat seuraavat talouden toteumaa kuukausittain taloushallinnon ohjelmasta ja raportoivat siitä tarkoituksenmukaiseksi katsomallaan tavalla toimielimille. Valtuusto saa tiedokseen talouden ja toiminnallisten tavoitteiden toteumasta osavuositarkastuksessa neljännesvuosittain. Vuoden 2021 loppuun saakka raportointijakso oli kolmannesvuosittainen, joten raportointi paranee v. 2022 alusta.

Hankintojen kilpailuttamiseen käytetään Clouidia-järjestelmää (mukaan lukien Clouidia Pienhankintapalvelu pieniin hankintoihin). Puolangan kunta paitsi tekee omia hankintoja, se osallistuu pieneen osaan Hansel Oy:n tekemistä yhteishankinnoista (yhteiskilpailutuksista). Henkilöstö on ohjeistettu tekemään hankinnat voimassa olevien puitesopimusten kautta. Puolangan kunta oli kesällä 2021 toiminnan lopettaneen Kainuun hankintarenkaan jäsen.

Inhouse-yhtiöiden kautta tehtävät hankinnat ovat hankinnoissa merkittävässä roolissa: talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut Monetra Oulu Oy:ltä ja Kuntien Tiera Oy:n kautta ICT-palvelut ATEA Finland Oy:ltä. Kunta kuuluu kuntien yhteiseen hankinta-asiamiespalveluun, josta on saatavissa asiantuntija-apua mm. kilpailutuksiin.

Hankintaprosessin sisäisessä valvonnassa on havaittu, että osasta 2500-9999 € hankinnoista voi puuttua kirjallinen viranhaltijan hankintapäätös. Nämä liittyvät yleensä seuraavaan Puolangan kunnan hankintojen ohjeen mahdollistamaan poikkeukseen kirjallisen hankintapäätöksen vaatimuksesta: *Tämä ei koske kiireellisiä ja nopeaa toimintaa vaativia hankintoja, jotka voivat rikkoutuessaan vaarantaa turvallisuuden, veden- ja lämmönjakelun, tai muun vastaavanlaisen toiminnan.* Lisäksi yksittäisiä vähintään 10 000 € (- 59 999 €) hankintoja on voitu tehdä ilman kilpailusta seuraavalla Puolangan kunnan hankintojen ohjeiden mahdollistamalla poikkeuksella: *Suora osto on mahdollinen, jos mahdollisia tarjoajia on vain yksi tai hankinta on kiireellinen.* Yhden mahdollisen tarjoajan hankinnat liittyvät yleensä tietojärjestelmiin liittyviin hankintoihin, joissa kunnalla tai kaikilla Kainuun kunnilla on jo käytössä tietty järjestelmä, johon yhteensopiva voi olla vain yhdenlainen hankittava järjestelmä.

Laskut asiatarkesta ja hyväksyy eri henkilö. Laskun hyväksyjä vastaa laskun ja tiliointien oikeellisuudesta sekä siitä, että käytettävissä olevaa määrärahaa ei ylitetä. Hyväksyjä huolehtii myös siitä, että laskut ja muut maksutositteet tulevat viivytyksettä hyväksytyiksi.

Saatavien perintä ja valvonta siirrettiin vuonna 2021 Kuntaperintä Oy:lle, jonka perintäkulumaksut velalliselle ovat useimpia perintätoimistoja kohtuullisemmat.

Tiedottaminen

Ensisijaisia henkilöstön tiedottamiskanavia ovat vuonna 2021 käyttöönotettu intranet ja sähköposti. Tärkeimmistä koko henkilöstöä koskevista asioista tiedotetaan henkilöstötiedotteilla, jotka julkaistaan intranetissa. Vuonna 2021 julkaistiin kahdeksan henkilöstötiedotetta. Kiireellisistä asioista tiedotetaan lisäksi sähköpostitse. Myös johtoryhmän muistiot julkaistaan intranetissa.

Paikallismedioille lähetetään sähköpostitse tieto toimielinten esityslistojen julkaisemisesta. Pöytäkirjat julkaistaan viipymättä kunnan verkkosivuilla. Julkiset viranhaltijapäätökset julkaistaan kunnan verkkosivuilla.

Kunnan ensisijainen tiedotuskanava on verkkosivut. Viralliset ilmoitukset julkaistaan verkkosivujen Ajankohtaista-osion alla olevassa Kuulutukset-osiossa. Muut tiedotteet julkaistaan ensisijaisesti verkkosivujen Parraellaan-osiossa.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

TULOSLASKELMA

	2021		2020	
TOIMINTATUOTOT				
Myyntituotot	2 341 825,40		2 024 750,40	
Maksutuotot	1 096 763,08		1 227 625,94	
Tuet ja avustukset	787 573,67		512 759,54	
Muut toimintatuotot	837 269,86	5 063 432,01	772 465,95	4 537 601,83
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN		63 106,29		113 892,31
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-3 654 915,17		-3 386 703,03	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-1 493 519,48		-1 457 905,72	
Muut henkilösivukulut	-99 372,13		-86 677,52	
Palvelujen ostot	-18 965 728,29		-17 853 316,01	
Aineet ja tarvikkeet	-2 169 866,84		-1 991 702,69	
Avustukset	-793 921,76		-903 801,56	
Muut toimintakulut	-402 774,85	-27 580 098,52	-144 744,62	-25 824 851,15
TOIMINTAKATE		-22 453 560,22		-21 173 357,01
Verotulot		9 601 418,56		8 456 800,70
Valtionosuudet		14 523 829,00		15 082 100,00
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Muut rahoitustuotot	20 174,76		7 050,46	
Korkokulut	-32 446,18		-34 361,19	
Muut rahoituskulut	-10 757,72	-23 029,14	-13 160,62	-40 471,35
VUOSIKATE		1 648 658,20		2 325 072,34
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				
Poistot ja arvonalentumiset		-203 275,08		
Suunnitelman mukaiset poistot		-1 024 607,23		-1 125 019,20

TILIKAUDEN TULOS	420 775,89	1 200 053,14
Poistoeron muutos	72 022,80	144 045,60
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	492 798,69	1 344 098,74

(ALIJÄÄMÄ)

Tuloslaskelman tunnusluvut	2021	2020
Toimintatuotot / Toimintakulut %	18	18
Vuosikate / Poistot %	134	207
Vuosikate € / asukas	674	933
Asukasmäärä	2 446	2 491

1.3.2 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

RAHOITUSLASKELMA

	2021	2020
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	1 648 658,20	2 325 072,34
Tulorahoituksen korjaukset	-30 866,00	-22 619,60
TOIMINNAN RAHAVIRTA	1 617 792,20	2 302 452,74
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-2 603 775,61	-731 624,23
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 130 434,68	220 000,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	30 500,00	13 000,00
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1 442 840,93	-498 624,23
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	174 951,27	1 803 828,51
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET	0,00	0,00
Antolainasaamisten lisäys	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennys	0,00	0,00
LAINAKANNAN MUUTOKSET	418 703,70	-1 581 296,30
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-581 296,30	-581 296,30
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 000 000,00	-1 000 000,00
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	428 276,03	-25 058,58
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-14 161,74	10 855,97
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	0,00
Saamisten muutos	750 193,25	397 232,98
Korottomien velkojen muutos	-307 755,48	-433 147,53
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	846 979,73	-1 606 354,88
RAHAVAROJEN MUUTOS	1 021 931,00	197 473,63
RAHAVARAT 31.12.	3 383 462,46	2 361 531,46

RAHAVARAT 1.1.	2 361 531,46	2 164 054,83
RAHAVAROJEN MUUTOS	1 021 931,00	197 476,63

Rahoituslaskelman tunnusluvut	2021	2020
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä viime vuodelta 1000 €	4 246	5 174
Investointien tulorahoitus %	112	454
Lainanhoitokate	2,7	3,8
Kassan riittävyys pv	40	32
Asukasmäärä	2 446	2 491

1.3.3 Tase ja sen tunnusluvut

TASE

VASTAAVAA	2021	2020
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	60 818,71	100 110,43
Aineettomat oikeudet	60 818,71	100 110,43
AINEELLISET HYÖDYKKEET	17 759 842,26	17 484 205,16
Maa- ja vesialueet	2 311 302,99	2 308 956,23
Rakennukset	12 196 201,42	12 832 049,89
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 835 991,36	1 842 152,39
Koneet ja kalusto	124 911,37	223 298,19
Muut aineelliset hyödykkeet	16 818,79	16 818,79
Ennakkomaksut ja keskener. Hankinnat	1 274 616,33	260 929,67
SIJOITUKSET	2 121 438,82	2 134 494,82
Osakkeet ja osuudet	2 121 438,82	2 134 494,82
Muut saamiset	0,00	0,00
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	19 942 099,79	19 718 810,41
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	1 338,93	1 338,93

VAIHTUVAT VASTAAVAT

SAAMISET	2 833 178,06	3 583 371,31
PITKÄAIKAISET SAAMISET	3 000,00	3 000,00
Lainasaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	3 000,00	3 000,00
LYHYTAIKAISET SAAMISET	2 830 178,06	3 580 371,31
Myyntisaamiset	2 050 149,12	2 044 636,64
Lainasaamiset	10 550,00	10 550,00
Muut saamiset	259 573,41	167 506,58
Siirtosaamiset	509 905,53	1 357 678,09
RAHOITUSARVOPAPERIT		
Sijoitukset rahamarkkinainstrum.	1 724 750,80	1 724 750,80
RAHAT JA PANKKISAAMISET	1 658 711,66	636 780,66
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	6 216 640,52	5 944 902,77
VASTAAVAA YHTEENSÄ	26 160 079,24	25 665 052,11

VASTATTAVAA	2021	
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	12 618 983,95	
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	3 997 278,84	
Tilikauden yli-/alijäämä	492 798,69	2020
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	17 109 061,48	12 618 983,95
POISTOERO JA VAPAAEHT VARAUKS		2 653 180,10
Poistoero	792 250,88	1 344 098,74
POISTOERO JA VAPAAEHT VARAUKS	792 250,88	16 616 262,79
YHTEENSÄ		864 273,68
PAKOLLISET VARAUKSET		864 273,68
Muut pakolliset varaukset	15 313,43	
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		37 848,67
Valtion toimeksiannot	48 572,94	
Muut toimeksiantojen pääomat	3 915,81	61 304,49
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	52 488,75	5 346,00
		66 650,49
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN	3 744 719,53	4 340 405,95
Lainat rahoitus- ja vakuutuslait.	3 487 777,75	4 069 074,05
Saadut ennakot	80 081,15	94 471,27
Liittymismaksut ja muut velat	176 860,63	176 860,63
LYHYTAIKAINEN	4 446 245,17	610,53
Joukkovelkakirjalainat	1 000 000,00	0,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslait.	581 296,30	581 296,30
Saadut ennakot	1 346,36	3 377,64
Lyhytaikaiset ostovelat	2 036 221,01	6 336,88
Muut velat	981,85	943 461,97
Siirtovelat	630 399,65	8 080 016,48
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	8 190 964,70	
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	26 160 079,24	25 665 052,11

Taseen tunnusluvut	2021	2020
Omavaraisuusaste %	66	68
Suhteellinen velkaantuneisuus %	28	28

Kertynyt ylijäämä 1000 €	4 490	3 997
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), € / asukas	1 836	1 605
Lainakanta 31.12. 1000€	5 069	4 650
Lainakanta € / asukas	2 072	1 867
Lainat ja vuokravastuut 31.12. 1000 €	5 699	
Lainat ja vuokravastuut € / asukas	2 330	
Lainasaamiset 1000 €	11	0
Asukasmäärä	2 446	2 491

1.4. Kuntakonsernin toiminta ja talous

Konsernilla tarkoitetaan kunnan (emoyhteisön) sekä yhden tai useamman juridisesti itsenäisen yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa kunnalla yksin tai yhdessä muiden kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa on määräämisvalta yhdessä tai useammassa yhteisössä (tytäryhteisössä). Määräämisvaltasuhde voi perustua myös siihen, että tytäryhteisöllä yksin tai yhdessä muiden tytäryhteisöjen kanssa on määräämisvalta toisessa yhtiössä.

Kuntayhtymä yhdistellään aina kunnan konsernitilinpäätökseen riippumatta siitä, mikä on kunnan osuus kuntayhtymän varoista ja velvoitteista. Yhdistely tehdään omistusoikeuden mukaisesti.

Puolangan kunnan konserniin kuului toimintavuoden vuoden lopussa kolme tytäryhteisöä Kiinteistö Oy Puolangan Vuokratalot, Honkainfra Oy ja Kiinteistö Oy Puolangan Yhtyneet Virastot. Viimeksi mainitun omistusosuus oli edellisen vuoden päättyessä 38 %, mutta kasvoi toimintavuonna 100 %:iin.

Kunta oli toimintavuoden päättyessä jäsen kolmessa kuntayhtymässä.

1.4.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Puolangan kunnan konserniin kuuluvat seuraavat yhtiöt ja kuntayhtymät, jotka on yhdistelty nimellisesti eli painoarvomenetelmän mukaan.

Tytäryhteisöt ja kuntayhtymät:

Nimi	Kunnan omistusosuus	Kunnan osuus omasta pääomasta	Osuus vieraasta pääomasta	Osuus voitosta tai tappiosta
Kiinteistö Oy Puolangan Vuokratalot	100 %	447 212	2 324 748	-11

Honkainfra Oy	100 %	1 125 089	703 775	30 354
Kiinteistö Oy Puolangan Yhtyneet Virastot	100 %	155 299	5 103	-4 871
Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä	4,41 %	730 207	10 195 132	21 550
Kainuun Liitto	4,03 %	74 642	30 993	2 212
Kainuun jätehuollon kuntayhtymä	4,38 %	91 602	228 567	-3 531

Omistusyhteisöt:

Nimi	x	Kunnan osuus omasta pääomasta	Osuus vieraasta pääomasta	Osuus voitosta tai tappiosta
Kiinteistö Oy Puolangan Toivolanrivi	29 %	62 349	1 206	-659
Kiinteistö Oy Puolangan keskus	23 %	84 740	752	-858
Auhon vesiosuuskunta	48 %	651	809	-1 128

1.4.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Konsernin toiminnan ohjaus tapahtuu Puolangan kunnan hyväksymän konserniohjeen mukaisesti. Käytännössä ohjaus tehdään konserniyhteisön yhtiökokousedustajiksi ja hallituksen jäseniksi valittujen luottamushenkilöedustajien toimesta sekä kunnanhallituksen ja -valtuuston päätöksillä konserniin liittyvissä asioissa. Valtuusto voi lisäksi asettaa tavoitteita, jotka ohjaavat edustajia tytäryhteisön toimielimessä.

1.4.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

KOY Puolangan Vuokratalot

Toiminnan kuvaus

KOY Puolangan Vuokratalojen tavoitteena on turvata Puolangalla asuville ja tänne muuttaville vuokraasunnon tarvitsijoille viihtyisä ja turvallinen asumisvaihtoehto omistusasumiselle. Asuntokantaa kehitetään ja sopeutetaan tarvetta vastaavasti.

Yhtiö on perustettu v. 1998. Osakkeiden lukumäärä on 514 kpl, jotka omistaa Puolangan kunta. Yrityksellä ei ole omaa henkilökuntaa. Taloushallinnon palvelut siirtyivät Rätinki Oy:ltä Monetra Oy:lle 4/2021. Kiinteistöjen hoitopalvelut on tuottanut kunnan tekninen osasto. Rakennus- ja kunnossapitopalveluita on hankittu yrityksiltä tarpeen mukaan. Asumispalveluiden markkinoinnin ja asiakaspalvelun on tuottanut Puolangan kunta.

Tavoitteiden toteutuminen

Asuntojen käyttöaste on pysynyt edelleen tyydyttävänä n. 82 % (n. 82 % v. 2020) ympäri vuoden. Covid 19 -pandemia on lisännyt maaseudun vetovoimaa ja asuntojen kysyntää myös Puolangalla.

Vuokraustoiminnan tuotot ovat hieman nousseet. Suurimpien asuntojen käyttöaste on parantunut joustavan hinnoittelun myötä. Liikevaihtoa pienentää lukion käyttöön vuokrattujen asuntojen tulon kirjaaminen kirjanpidossa kohtaan muut kiinteistötuotot.

Vuokraustoiminnan tuotot olivat yhteensä 799 617,16 € (792 820,68 € v. 2020). Toiminnan hoito- ja käyttökustannukset nousivat huomattavasti. Tämä johtuu pääasiassa useamman vuoden aikana kertyneen korjausvelan hoidosta. Peruskorjauksiin luokiteltavien korjaustöiden kuluja on kirjattu käyttömenoihin. Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja on -87 941,08 €. Tulosta oikaistaan purkamalla peruskorjauksiin tehtyä asuintalovarausta 87 930,45 €, jonka jälkeen verotettava tulos on -10,63 €.

ASUMISPALVELUT	TP 2021	TA 2021	TP 2020	TP 2019
Asuntojen käyttöaste (tekninen) %	82	86	82	85
TALOUS				
Tuotot yhteensä	799 617	860 000	792 819	821 311
Hoitokulut yhteensä	766 394	689 000	650 562	613 985
Käyttökate/Hoitokate	33 223	171 000	129 299	207 326
Poistot	107 252	113 000	110 575	115 481
Rahoituskulut	13 912	13 000	19 531	10 885
Tulos ennen veroja ja tilinpäätössiirtoja	-87 941	45 000	-806	72 425

Honkainfra Oy

Puolangan Kunta yhtiöitti talousarviovuoden 2019 aikana kaukolämmön tuotannon Honkainfra Oy:lle. Honkainfra Oy on kunnan 100 % omistama tytäryhtiö. Yhtiöittämisessä siirrettiin lämpökeskukset ja toimintaan oleellisesti liittyvät maa-alueet apporttina. Kunnan omistama kaukolämpöverkko ja lämmön myynti asiakkaille jäi kunnan omistukseen ja käyttöön. Honkainfra Oy aloitti toimintansa lämmön tuottajana 1.1.2020. Lämpökeskuksen käyttö ja muut palvelut kuten kiinteän polttoaineen toimitukset jatkuivat omistusjärjestelyn yhteydessä voimassa olevien sopimusten siirroilla keskeytyksettä.

Yrityksellä ei ole omaa henkilökuntaa. Toiminta perustuu palvelusopimukseen. Kiinteän polttoaineen toimittaja on Metsähallitus. Sopimus hakkeen toimituksesta Metsähallituksen kanssa oli käytössä ja sitä jatkettiin käyttämällä optio 31.10.2023 asti. Taloushallinnon palvelut on tuottanut Monetra Oy. Lämpökeskusten käyttö- ja hoitopalveluista on vastannut Puolangan kunta. Rakennus-, kunnossapito- ja asiantuntijapalveluita on hankittu yrityksiltä tarpeen mukaan.

Kaukolämpöliiketoiminta

Kaukolämpöä toimitettiin kunnan verkkoon 15 141 MWh. Kiinteän polttoaineen osuus oli 92,1 %. Lämmönmyynnin kasvun myötä liikevaihto kasvoi ollen 857 394 € (751 121 € v. 2020). Tulos ennen tilinpäätössiirtoja on 89 186 €.

Kiinteän polttoaineen kattilan saneeraus valmistui joulukuussa 2020. Vuoden 2021 aikana saatujen kokemusten mukaan asetetut tavoitteet tehon nostolle, tekniselle luotettavuudelle ja käyttökustannusten alentumiselle saavutettiin. Saneerauksen tuoma taloudellinen hyöty kasvaa merkittävästi, kun Ilmastotavoitteet sekä kansainvälisten energiamarkkinoiden muutokset nostavat öljyn hintaa. Tavoite on saada öljyn käytön osuus vuosienergiasta mahdollisimman pieneksi parantamalla hakkeen käytön tehokkuutta sekä alentamalla käyttö- ja kunnossapitokustannuksia.

Biokaasuliiketoiminnan valmistelu

Honkainfra Oy toteuttaa valtuuston asettamaa kunnan strategista tavoitetta lisätä biokeskusliiketoiminnalla alueen elinvoimaa ja työpaikkoja.

KARELIA CBC -ohjelman rahoituksen myönteisen päätöksen jälkeen Honkainfra Oy toteutti kunnan kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti biokaasulaitoksen hankinnan valmistelun ja kilpailutuksen. Hankinta toteutettiin innovatiivisena julkisena hankintana.

Toimittajaksi valittiin Doranova Oy. Urakkasopimus allekirjoitettiin kesäkuun alussa ja työt käynnistyivät välittömästi alueen raivauksella teknisen osaston toimesta. Perustustyöt valmistuivat syyskuussa ja rakennuksen seinät sekä katto marraskuussa 2021.

Liiketoiminnan käytännön ratkaisuiden suunnittelua ja neuvotteluita potentiaalisten kumppaneiden kanssa jatkettiin. Honkainfra Oy:lle on myönnetty ympäristölupa biokaasulaitoksen käyttöön 01/2021.

Honkavaaran alueen rakentaminen

Kainuun jätehuollon kuntayhtymä Eko-Kympin kanssa sovittiin jätteiden lajitteluaseman siirrosta Honkavaaran alueelle. Ekokymppi järjesti uuden aseman ideointi- ja suunnittelutilaisuuden asiakkaille Puolangalla syksyllä 2021. Rakennuspaikan valmistelut aloitettiin v. 2021 alueen raivaus- ja tasaustöillä. Uuden aseman on tarkoitus valmistua syksyllä 2022.

Lämpökeskuksen yläpuolella olevan alueen käytön mahdollisuuksia ja tarpeita selvitettiin. Alustava suunnitelma on leikata / tasata metsätalouden tuotantoketjun tarpeita palveleva terminaalialue sekä hyödyntää siitä saatavat maa- ja kiviainekset suunnitteilla olevien rakennushankkeiden tarpeisiin.

KOY Puolangan Yhtyneet Virastot

KOY Puolangan Yhtyneet Virastojen loputkin osakkeet ostettiin Puolangan kunnalle toimintakertomusvuonna ja omistusoikeus siirtyi 26.11.2021. Yhtiön on järjestäytynyt seuraavasti: toimitusjohtaja Marko Väyrynen (tekninen johtaja), hallituksen jäsenet: Marko Väyrynen ja Jorma Tolonen, varajäsen Heikki Mikkonen. Yhtiö omistaa yhden rakennuksen Puolangan taajamassa ja vuokraa rakennuksen tiloja pääasiassa yrityksille, pitkäaikaisimmat vuokralaiset ovat Metsähallitus, metsäkeskus, poliisi ja posti. Yritys teki tappiota vuonna 2021 -4871,45 €. Tuloksen teki tappiolliseksi yrityssaneerauksen seurauksena tulleet alaskirjaukset.

1.4.4 Arvio konsernin tulevasta kehityksestä

Konsernin kehityksen kannalta merkittävin muutos on Honkainfra Oy:n toiminnan kehittäminen ja tavoiteltava kasvu.

Sosiaali- ja terveystalouden järjestämisvastuu siirtyy 1.1.2023 Puolangan kunnalta Kainuun hyvinvointialueelle hyvinvointialueiden aloittaessa toiminnan.

Hyvinvointialueille siirrettävien kuntayhtymien jäsenkunnille ei makseta korvausta kuntayhtymän ja erityishuoltopiirin siirtämisestä hyvinvointialueelle. Kunnan jäsenosuus kuntayhtymässä eli kunnan taseeseen merkitty hankintameno poistuu kunnan taseesta ja kunnan peruspääomaa alennetaan vastaavalla määrällä vuonna 2023.

Kunnan järjestämän sosiaali- ja terveydenhuollon käytössä oleva irtain omaisuus eli kunnan omistama irtaimisto, irtaimen omaisuuden omistusta, hallintaa ja käyttöä koskevat oikeudet sekä immateriaaliset oikeudet ja luvat siirtyvät hyvinvointialueelle korvauksetta. Hyvinvointialueelle siirtyy sellainen irtain omaisuus, joka on hyvinvointialueen hallintaan siirtyvissä toimitiloissa hyvinvointialueen järjestämisvastuulle siirtyneen toiminnan käytössä. Kyseinen irtain omaisuus poistuu kunnan taseesta ja se kirjataan peruspääoman alentumiseksi vuonna 2023.

Sotekuntayhtymän ja irtaimiston omistuksen poistumisella ei ole tulosvaikutuksia.

1.4.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konserniohjeen mukaan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, pormestari ja hallintojohtaja. Konsernijohto vastaa kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä.

Kunnan tytäryhteisöjen ohjaus ja valvonta tapahtuu sisäisenä valvontana konsernijohtoon toimesta. Lisäksi tytäryhteisöihin kunnan nimeämät edustajat raportoivat kunnanhallitukselle.

1.4.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernin tuloslaskelma

	2021	2020
Toimintatuotot	22 920 289,38	22 119 036,32
Toimintakulut	-44 632 953,76	-42 211 184,69
Toimintakate	-21 712 664,38	-20 092 148,38
Verotulot	9 576 300,02	8 456 800,70
Valtionosuudet	14 523 829,00	15 082 100,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	19 947,14	2 697,11
Muut rahoitustuotot	16 013,70	17 804,64
Korkokulut	-92 261,10	-93 751,67
Muut rahoituskulut	-124 119,44	-124 662,50
Vuosikate	2 207 044,94	3 248 839,90
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 861 996,65	-1 865 205,25
Arvonalentumiset	-203 405,10	
Satunnaiset kulut	143 167,17	
Tilikauden tulos	284 810,36	1 383 634,66
Tilikauden verot	-7 588,42	
Laskennalliset verot	-8 929,78	-4 828,48
Rahaston muutokset	1 112,65	604,58
Vähemmistöosuudet	-5 760,41	-5 289,30
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	263 644,40	1 374 121,47

Konsernin tuloslaskelman tunnusluvut	2021	2020
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	51	52
Vuosikate/Poistot, %	107	174

Vuosikate, €/asukas	902	1 304
Asukasmäärä	2 446	2 491

Konsernin rahoituslaskelma

	2021	2020
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	2 207 044,94	3 248 839,90
Satunnaiset erät		
Tilikauden verot	-7 588,42	
Tulorahoituksen korjauserät	-52 861,83	-68 327,92
Toiminnan rahavirta	2 146 594,69	3 180 511,98
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-3 233 447,39	-2 612 355,01
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 130 434,68	220 662,04
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	74 537,09	16 675,10
Investointien rahavirta	-2 028 475,62	-2 375 017,87
Toiminnan ja investointien rahavirta	118 119,06	805 494,11
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	-11 200,00
Antolainasaamisten vähennykset		
LAINAKANNAN MUUTOKSET		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	662 040,00	2 863 786,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-747 461,20	-657 133,20
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 008 457,43	-1 673 915,10
Lainakannan muutokset	923 036,23	532 737,70
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET	0,00	0,00
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	712,51	-15 473,87
Vaihto-omaisuuden muutos	-43 993,89	-22 996,97
Saamisten muutos	1 022 668,64	-185 217,50
Korottomien velkojen muutos	-252 996,12	-200 795,36

Muut maksuvalmiuden muutokset	726 391,15	-424 483,70
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	1 649 427,38	97 054,00
RAHAVAROJEN MUUTOS	1 767 546,44	902 548,11
RAHAVAROJEN MUUTOS	1 767 546,44	902 548,11
Rahavarat kauden lopussa 31.12.	5 776 326,48	4 000 273,78
Rahavarat 1.1.	4 000 273,78	3 097 725,67
Yritysjärjestelyssä tulleet/lähteneet rahavarat	8 506,26	0,00

Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut	2021	2020
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä viime vuodelta	-1 641	-705
Investointien tulorahoitus, %	104,9	136
Lainanhoitokate	2,7	4,5
Kassan riittävyys	43	32

Konsernin tase

VASTAAVAA	2021	2020
PYSYVÄT VASTAAVAT	28 158 186,69	28 049 857,04
Aineettomat hyödykkeet	224 335,44	291 046,54
Aineettomat oikeudet	100 244,55	140 185,30
Muut pitkävaikutteiset menot	122 128,60	150 684,03
Ennakkomaksut	1 962,29	177,21
Aineelliset hyödykkeet	27 677 760,35	27 474 108,77
Maa- ja vesialueet	2 508 827,30	2 506 335,61
Rakennukset	20 853 124,85	21 228 181,27
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 212 328,77	2 232 146,02
Koneet ja kalusto	716 869,93	856 099,61
Muut aineelliset hyödykkeet	28 735,86	21 460,27
Keskeneräiset hankinnat	1 357 873,65	629 886,00

Rahoitusosuudet	0,00	0,00
Sijoitukset	256 090,90	284 701,74
Osakkuusyhteisöosuudet	104 229,35	134 288,18
Muut osakkeet ja osuudet	108 909,73	91 350,94
Muut lainasaamiset	0,00	16 110,80
Muut saamiset	42 951,82	42 951,82
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	157 102,51	169 947,63
Valtion toimeksiannot	91 951,87	0,00
Lahjoitusrastojen erityiskatteet	6 927,32	6 935,17
Muut toimeksiantojen varat	58 223,32	163 012,46
VAIHTUVAT VASTAAVAT	10 301 786,40	9 502 513,22
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	170 154,53	126 160,63
Saamiset	4 355 305,39	5 376 078,81
Pitkäaikaiset saamiset	31 565,36	33 771,01
Lainasaamiset	28 565,36	30 771,01
Muut saamiset	3 000,00	3 000,00
Lyhytaikaiset saamiset	4 323 740,02	5 342 307,80
Myyntisaamiset	2 339 321,58	2 338 017,86
Lainasaamiset	12 683,67	13 651,34
Muut saamiset	417 240,09	380 176,29
Siirtosaamiset	1 554 494,68	2 610 462,30
Rahoitusarvopaperit		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	1 785 552,65	1 724 750,80
Rahat ja pankkisaamiset	3 990 773,83	2 275 522,98
VASTAAVAA YHTEENSÄ	38 617 075,60	37 722 317,89
VASTATTAVAA	2021	2020

OMA PÄÄOMA	16 178 748,29	15 916 420,14
Peruspääoma	12 618 983,95	12 618 983,95
Muut omat rahastot	289 523,40	290 839,64
Edellisten tilikausien ylijäämä	3 006 596,54	1 632 475,08
Tilikauden yli-/alijäämä	263 644,40	1 374 121,47
VÄHEMMISTÖOSUUS		
Vähemmistöosuus	38 305,95	32 341,93
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	276 187,86	320 288,70
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	286 966,68	299 099,29
Valtion toimeksiannot	191 918,06	227 441,86
Lahjoitusrahastojen pääomat	24 131,52	25 152,36
Muut toimeksiantojen pääomat	70 917,10	46 505,07
VIERASPÄÄOMA	21 836 866,82	21 154 167,83
Pitkäaikainen	13 845 100,28	14 165 816,91
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	13 431 015,38	13 750 752,07
Lainat julkisyhteisöiltä	22 760,92	25 037,01
Saadut ennakot	80 081,15	94 471,27
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	249 544,37	240 040,17
Laskennalliset verovelat	61 698,47	55 516,38
Lyhytaikainen	7 991 766,53	6 988 350,92
Joukkovelkakirjalainat	1 000 000,00	0,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 011 952,96	766 903,94
Lainat julkisyhteisöiltä	2 276,09	2 276,09
Saadut ennakot	11 252,46	12 022,72
Ostovelat	2 662 520,81	3 002 852,01

Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	493 192,72	199 136,08
Siirtovelat	2 810 571,49	3 005 160,08

VASTATTAVAA YHTEENSÄ **38 617 075,60** **37 722 317,89**

Konsernitaseen tunnusluvut	2021	2020
Omavaraisuusaste, %	42,1	42,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	46,2	46,1
Kertynyt ylijäämä(alijäämä), 1000€	3 270	3 007
Kertynyt ylijäämä(alijäämä)/asukas	1 337	1 207
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	15 468	15 130
Konsernin lainakanta 31.12., €/asukas	6 324	6 074
Konsernin lainat ja vuokravastuut 31.12. 1000€	16 548	
Konsernin lainat ja vuokravastuut €/asukas	6 765	
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000€	0	16
Kunnan asukasmäärä	2 446	2 491

1.5 Tilikauden tuloksen käsittely

1.5.1 Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Puolangan kunnan tilikauden tulos vuodelta 2021 on 420 775,89 €. Poistoeroa tuloutetaan 72 022,80 €. Tilikauden ylijäämäksi kirjausten jälkeen tulee 492 798,69 €. Kunnanhallitus esittää, että ylijäämä kirjataan taseen omaan pääoman tilikauden ylijäämä- / alijäämätilille.

2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

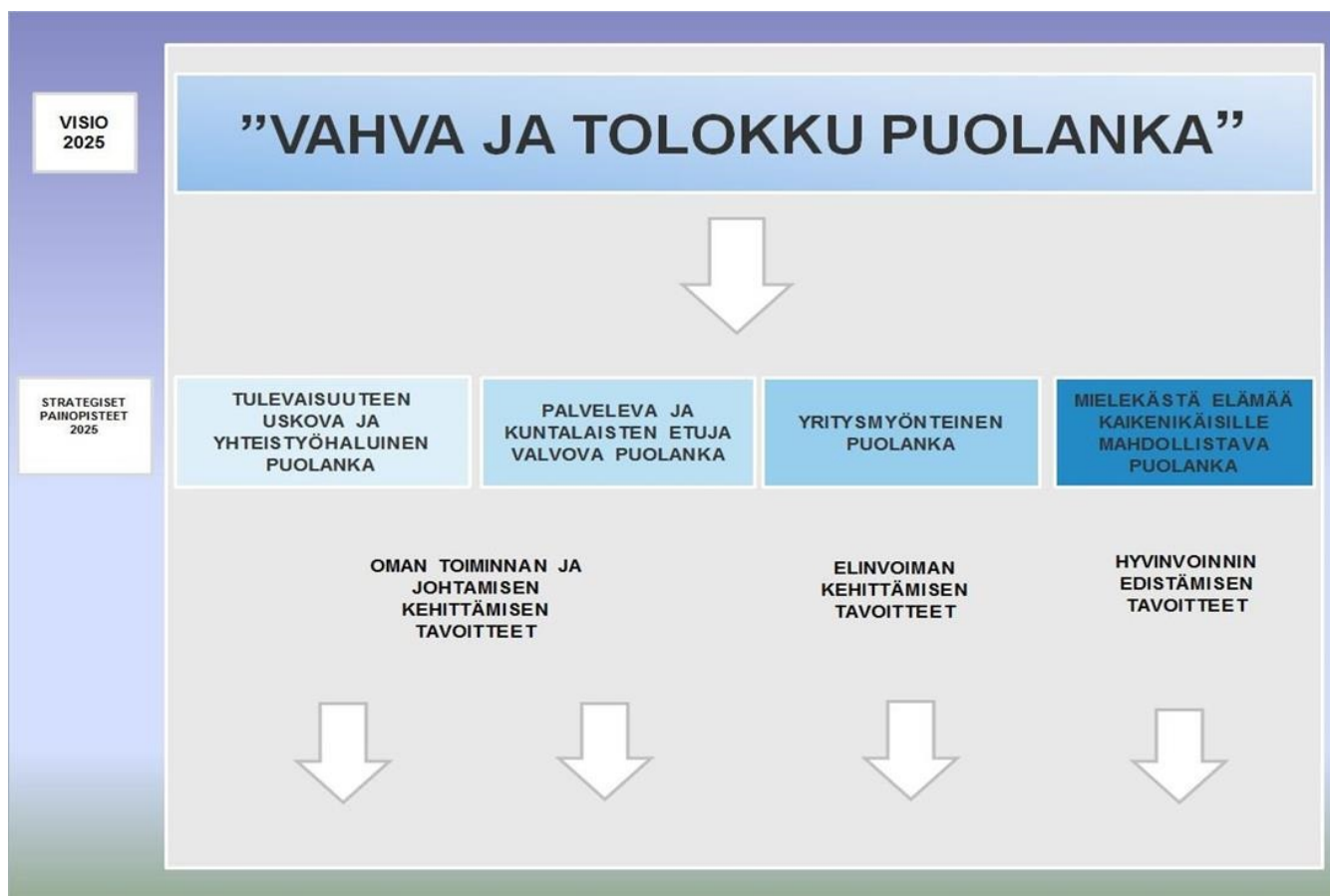
2.1 Seurantaa koskeva sääntely

Kuntalain 65 §:n mukaan talousarviossa ja –suunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Se on valtuuston tahto siitä, miten kunnan käytössä olevat resurssit jaetaan ja mitä palveluita niillä lakisääteisten palveluiden lisäksi tuotetaan. Kunnan toiminnassa ja taloudessa on noudatettava kuntalain mukaan talousarviota.

2.2 Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

2.2.1 Yleiset strategiset tavoitteet

Puolangan kunnanvaltuusto hyväksyi 20.2.2018 Puolangan kunnan strategian, jossa visio vuoteen 2025 on ”Vahva ja toлокku Puolanka”. Strategiassa kuvattua visiota tavoitellaan neljällä strategisella painopisteellä, joita toteutetaan yhdessä valituilla strategisilla tavoitteilla.

Tavoitteiden toteutuminen vuonna 2021

Strateginen painopiste

TULEVAISUUTEEN USKOVA JA YHTEISTYÖHALUINEN PUOLANKA

Tavoite

Rohkea ja toimeenpanokykyinen Puolanka

Toimenpiteet vuodelle 2021

- Sosiaali- ja terveystalvvelujen kehittäminen yhteistyökumppanin kanssa
- ICT – sekä talous- ja henkilöstöhallinnon uudistuneiden palvelujen hyödyntäminen

Toimenpiteiden toteutuminen vuonna 2021

- Asiakastyytyväisyys sote-palveluissa säilyi mitatusti erinomaisella tasolla. Päätettiin sotepalvelusopimuksen vuosia 2026-2027 koskevan option käyttöön ottamisesta.
- ICT-palveluiden laadun koettiin kokonaisuudessaan olevan tyydyttävällä tasolla. Palveluista on reklamoitu, ja kunta tekee toimia palveluiden parantamiseksi ja uusien palvelujen kehittämiseksi. Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut toimivat pääosin hyvin.

Strateginen painopiste

PALVELEVA JA KUNTALAISTEN ETUJA VALVOVA PUOLANKA

Tavoite

Joustava ja ketterä palvelujärjestelmä – monipuolisten palveluiden tarjoaminen joustavasti ja helposti kaikenikäisille.

Toimenpiteet vuodelle 2021

- Työllisyyspalveluiden kehittäminen yhteistyössä eri toimialojen kanssa
- Sähköisten asiointipalvelujen käyttöönotto kuntalaisille

Toimenpiteiden toteutuminen vuonna 2021

- Kunta hoiti työllistämispalvelut omana toimintanaan tehden yhteistyötä Paltamon työllisyyspalveluiden sekä TE- palveluiden kanssa.
- Kuntalaiset voivat hoitaa lähes kaiken asioinnin kuntaan sähköpostitse. Myös sähköisiä lomakkeita on käytössä. Talousarviovuonna aloitettiin kunnan verkkosivujen uudistaminen.

Strateginen painopiste

YRITYSMYÖNTEINEN PUOLANKA

Tavoite

Houkutteleva paikka asua ja yrittää – tarjotaan mahdollisuuksia ja arkea helpottavia palveluita uusille asukkaille ja tuetaan yritystoiminnan aloittamista esim. koulutuksin.

Toimenpiteet 2021

- Biokaasulaitoksen rakentaminen

- Paljakan kehittämisen edistäminen
- Paljakan uudet tontit, Hulminkuljun alue käyttöön

Toimenpiteiden toteutuminen vuonna 2021

- Biokaasulaitoksen rakentaminen alkoi kesällä.
- Vuodelle 2021 Paljakassa toteutui joitakin rakennuskohteita, mutta korona-aika on siirtänyt suunnitelmassa olleita suurempia investointeja eteenpäin.
- Hulminkuljun käyttöönottoa ei aloitettu muiden rakennushankkeiden siirtyessä koronan vuoksi.

Strateginen painopiste

MIELEKÄSTÄ ELÄMÄÄ KAIKENIKÄISILLE MAHDOLLISTAVA PUOLANKA

Tavoite

Liikkuva ja hyvinvoiva puolankalainen – Monipuoliset sekä laadukkaat liikunta- ja hyvinvointipalvelut kaikille.

Kumppanina vahva ja aktiivinen kolmas sektori – toimitaan vuorovaikutuksessa kaikkien eduksi.

Toimenpiteet 2021

- Uuden liikuntahallin rakentaminen
- Maastopyöräreitti.
- Kainuun Rastiviikoille 2022 valmistautuminen

Toimenpiteiden toteutuminen vuonna 2021

- Uuden liikuntahallin rakentaminen aloitettiin.
- Maastopyöräreitille ei saatu rahoitusta ELY:ltä määrärahojen vähäisyyden vuoksi.
- Kunta päätti osallistua Kainuun Rastiviikkojen 2022 rahoittamiseen.

Mitattavien tavoitteiden toteutuminen vuonna 2021

Valtuustoon nähden sitova			
Strateginen tavoite	Toiminnallinen/laadullinen tavoite 2021	Mittari	Toteuma 31.12.2021

Rohkea ja toimeenpanokykyinen Puolanka	Sosiaali- ja terveystalouden kehittäminen yhteistyökumppanin kanssa ICT – sekä talous- ja henkilöstöhallinnon uudistuneiden palvelujen hyödyntäminen	asiakastyytyväisyys laskujen käsittely automatisoitu (%) ict- tukipyyntöjen ratkaisu/pv (%)	Asiakastyytyväisyysluvun (NPS) kuukausikeskiarvo maaliskuu-joulukuussa 96, mitä voidaan pitää erinomaisena Ostolaskuista automaattisesti kiertoon ilman manuaalitoimintaa meni 57 % (palveluntuottajan kaikkien kunta-asiakkaiden keskiarvo 66 %) Ticket SLA Cumulative Service Level (Incident – FIX): 72,3 % (tavoite 80 %) Käyttäjätyytyväisyys 3,52 / 4 (vastausprosentti 2,96)
Joustava ja ketterä palvelujärjestelmä	Työllisyyspalveluiden kehittäminen yhteistyössä eri toimialojen kanssa Sähköisten asiointipalvelujen käyttöönotto kuntalaisille	työmarkkinatukikulujen aleneminen % palveluja kpl	Menot kasvoivat 3 % eli tavoitteeseen ei päästy kaksi varhaiskasvatukseen liittyvää sähköistä lomaketta otettiin käyttöön
Houkutteleva paikka asua ja yrittää	Biokaasulaitoksen rakentaminen Paljakan kehittämisen edistäminen Paljakan uudet tontit, Hulminkuljun alue käyttöön	K/E aloitetut uudet rakentamiskohteet m2 alue on myyntikunnossa ja markkinointimateriaali tehty	K; rakentaminen aloitettu 135 m2 Hulminkuljun käyttöönottoa ei aloitettu, koska muu rakentaminen lykkääntyi koronan takia
Liikkuva ja hyvinvoiva puolankalainen Kumppanina vahva ja aktiivinen kolmas sektori	Uuden liikuntahallin rakentaminen Maastopyöräreitti. Kainuun Rastiviikoille 2022 valmistautuminen	K/E K/E sopimus kisajärjestäjän kanssa tehty.	K; rakentaminen aloitettu E; hankerahoitus siirtyi vuodelle 2022 Toteutui.

2.3 Määrärahojen ja talousarvioiden toteutuminen

2.3.1 Käyttötalouden toteutuminen

Valtuustoon nähden sitovia ovat: vaalit, tarkastustoiminta, hallinto- ja elinvoimapaalvelut, sosiaali- ja terveystalouden palvelut, sivistystoimiala ja tekninen toimiala.

Vaalit

Toimintakate on valtuustoon nähden sitova.

	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
TOIMINTATUOTOT	9 934	0	0	3 063
TOIMINTAKULUT	-17 125	0	-19 759	-21 890
TOIMINTAKATE	-7 190	0	-19 759	-18 827

Toiminnan kuvaus

Eduskuntavaalien, presidentinvaalin, kuntavaalien ja europarlamenttivaalien järjestäminen vaatii kunnalta toimenpiteitä. Kunta on velvollinen huolehtimaan keskusvaalilautakunnan menoista, ennakoäänestämisen ja vaalipäivän äänestämisen järjestämisestä aiheutuvista kustannuksista. Oikeusministeriö suorittaa jälkikäteen kunnalle kertakorvauksena presidentinvaaleissa, eduskuntavaaleissa ja europarlamenttivaaleissa ministeriön vahvistaman euromäärän kutakin kunnassa asuvaa äänioikeutettua kohden.

Toiminta talousarviovuonna

Toimintakertomusvuotena järjestettiin kuntavaalit. Keskusvaalilautakunta kokoontui toimintakertomusvuotena 14 kertaa. Vaalien järjestämiseen liittyvää työtä lisäsi kuntavaalien siirtäminen koronaviruspandemia takia, jolloin suuri osa työstä tuli tehtäväksi kahteen kertaan. Lisäksi toimenpiteitä jo toimintavuotena aiheuttivat tammikuussa 2022 järjestetyt aluevaalit.

Tarkastuslautakunta

Toimintakate on valtuustoon nähden sitova.

	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-16 987	-10 614	-18 379	-17 442
TOIMINTAKATE	-16 987	-10 614	-18 379	-17 442

Toiminnan kuvaus

Tarkastuslautakunta on kunnanvaltuuston asettama kuntalain 121 §:ään perustuva lautakunta. Se valmistelee kunnanvaltuustolle hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat. Tarkastuslautakunnan toimikausi vastaa valtuuston toimikautta.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Lisäksi tarkastuslautakunta huolehtii kunnan ja sen tytäryhteisöjen hallinnon ja talouden tarkastuksen yhteensovittamisesta. Arviointityössä lautakunta kiinnittää huomiota toiminnan, toimintatapojen sekä palvelujen järjestämisen tuloksellisuuteen ja tarkoituksenmukaisuuteen. Arviointikertomuksessa tarkastuslautakunta antaa valtuustolle oman arvionsa toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa.

Toiminta talousarviovuonna

Tarkastuslautakunta kokoontui toimintakertomusvuonna viisi kertaa.

Valtuusto valitsi kesäkuussa 2022 Puolangan kunnan hallinnon ja talouden tarkastuspalvelujen suorittajaksi tilintarkastusyhteisö BDO Audiator Oy vuosien 2021–2024 tilintarkastusten ajaksi.

Hallinto- ja elinvoimapalvelut

Toimintakate on valtuuston nähden sitova.

	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
TOIMINTATUOTOT	451 189	305 116	415 100	314 289
TOIMINTAKULUT	-1 594 511	-1 818 806	-1 939 902	-1 722 143
TOIMINTAKATE	-1 143 322	-1 513 690	-1 524 802	-1 407 854

Hallinto- ja elinvoimapalvelut sisältävät kunnanvaltuuston, kunnanhallituksen, hallintopalvelut, yhteistoiminnan, elinkeinopalvelut ja maaseutupalvelut, joiden toimintakate yhteensä on valtuustoon nähden sitova. Jäljempänä on esitetty edellä mainitut erikseen.

Kunnanvaltuusto

	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
TOIMINTATUOTOT				
TOIMINTAKULUT	-27 065	-26 312	-27 305	-25 199
TOIMINTAKATE	-27 065	-26 312	-27 305	-25 199

Toiminnan kuvaus

Valtuustolla on kokonaisvastuu koko kuntakonsernin toiminnasta ja taloudesta. Valtuusto vastaa strategisesta päätöksenteosta ja tavoitteiden asettamisesta, toiminnan ja talouden tasapainosta sekä toiminnan arvioinnista ja seurannan järjestämisestä.

Valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa. Valtuusto päättää kuntastrategiasta, hallintosäännöstä, talousarviosta ja taloussuunnitelmasta sekä omistajaohjauksen periaatteista että konserniohjeesta.

Valtuuston vastuulla ovat myös varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteet, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet sekä palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista päättäminen.

Valtuustolle kuuluu myös takaussitoumuksen tai muun vakuuden antaminen toisen velasta.

Lisäksi valtuusto vastaa luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteista, tilintarkastajien valitsemisesta, tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapaudesta sekä muista valtuuston päätettäviksi säädetyistä ja määrättyistä asioista.

Toiminta talousarviovuonna

Uusi valtuustokausi alkoi 1.8.2021.

Kunnanhallitus

	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
--	---------	---------	---------	---------

TOIMINTATUOTOT	10 793	10 018	15 100	14 748
TOIMINTAKULUT	-285 956	-434 635	-405 975	-504 133
TOIMINTAKATE	-275 162	-424 617	-390 875	-489 385

Toiminnan kuvaus

Kunnanhallitus johtaa kunnan hallintoa, taloutta ja palvelutuotantoa sekä ohjaa konsernin toimintaa valtuuston päättämän strategian mukaisesti. Kunnanhallitus toteuttaa maankäyttö- ja elinkeinopolitiikka, pitää yllä yhteistyösuhteita ja edistää koko kunnan elinvoimaisuutta ja tunnettua. Kunnanhallituksen määräraha kattaa pormestarin, kunnanhallituksen, suhdetoiminnan, työllisyyden hoidon sekä työmarkkinatuen kuntaosuuden.

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.

Hallintoa johtaessaan kunnanhallitus valvoo ja sovittaa yhteen omaa, toimielinten ja viranhaltijoiden toimintaa. Kunnanhallitus antaa hallintoa koskevia yleisohjeita, seuraa kunnan yleistä kehitystä ja vastaa kunnan henkilöstöpolitiikasta. Kunnanhallitus toimii myös kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon monijäsenenä toimielimenä.

Toiminta talousarviovuonna

Kunnanhallitus kokoontui talousarviovuoden aikana 19 kertaa.

Työllisyyden hoito

Toiminnan kuvaus

Kunta hoitaa työllistämispalvelut omana toimintanaan tehden yhteistyötä Paltamon työllisyyspalveluiden sekä TE- palveluiden kanssa. Työllisyydenhoidossa on yksi vakituinen työntekijä, työvoimakoordinaattori. Vuoden 2024 alusta alkaen työllistämispalvelut siirtyvät TE- palveluilta kokonaisuudessaan kuntien järjestettäväksi.

Puolangan kunnalla on sopimus Ristijärven 4H-yhdistyksen kanssa kierrätysmyymälätoiminnasta. Kunta antaa kiinteistön 4H-yhdistyksen käyttöön, ja yhdistys palkkaa vastineeksi myymälään puolankalaisia pitkäaikaistyöttömiä palkkatuella. Työllistetyt ovat vähintään 24 kuukautta työttömänä olleita henkilöitä, jotka työllistetään 60 % työajalla.

Valtio ja kunnat maksavat työmarkkinaetuudesta kumpikin 50 % 300–999 päivän työttömyyden ajalta ja kunnan osuus on 70 % yli 1000 päivää ylittävän työttömyyden työmarkkinaetuudesta. Työllistämistä edistävissä palveluissa olevien henkilöiden osalta työmarkkinatuen maksaa valtio kokonaisuudessaan. Kunnalle ei aiheudu kustannuksia myöskään niistä osa-aikatyötä tekevästä henkilöstä, joiden työllisyyssehto täyttyy eikä henkilöistä, joiden työkyky on heikentynyt sairauspäivärahaan oikeuttavasti.

Toiminta talousarviovuonna

Vuoden 2021 alusta työllisyyden hoito siirtyi Paltamon kunnalta Puolangan kunnan omaksi toiminnaksi, jolloin Puolangan kunta palkkasi oman työvoimakoordinaattorin ja jatkoi Paltamon kunnalta palveluohjaajan työpanoksen ostoa eläkeselvittelyihin.

Kierrätysmyymälätoiminnan osalta osoittautui, ettei myymälä pyöri ja siten työllistämistoiminta onnistu parhaalla mahdollisella tavalla vain 4H-yhdistyksen palkkatukityöllistettyjen avulla ilman kierrätysmyymälän ohjaajaa/kierrätysmyymälävastaavaa. Pitkään työttömänä olleet henkilöt tarvitsevat usein ohjausta työelämän pelisääntöihin ja työelämätaitojen kehittämiseen työmarkkinoille paluun tukemiseksi.

Työvoimakoordinaattorin resurssit eivät riitä kierrätysmyymälän työntekijöiden päivittäiseen ohjaamiseen. Määräaikaisen kierrätysmyymäläohjaajan palkkaaminen kesken toimintakertomusvuoden lisäksi henkilöstökustannuksia työllisyyden hoidossa, joka sisältyy kunnanhallituksen talousarvioon.

Kierrätysmyymäläohjaajan tehtävänä on ohjata työllistymistä edistävissä palveluissa olevia henkilöitä, jotka ovat kuntouttavassa työtoiminnassa ja työkokeilussa mm. työ- ja toimintakyvyn sekä osatyökykyisyyden selvittämiseksi. Työssä selviytymisen arvioinnit ovat olennainen osa kuntoutus- ja eläkemahdollisuuksien selvittämistä. Myymälätyö on opinnollistettu ja kierrätysmyymälän ohjaajan rooli on myös ohjata työvoimakoordinaattorin tuella opiskelijoita kohti näyttöä liiketoiminnan tutkinnon eri osa-alueilla. Kierrätysmyymälän ohjaaja osallistuu myymälätoimintojen suunnitteluun ja kehittämiseen yhdessä työvoimakoordinaattorin kanssa. Työvoimakoordinaattori toimii kierrätysmyymälän esimiehenä sekä edistää työllisyydenhoitoon liittyviä kokonaisuuksia mm. verkosto- ja viranomaisyhteistyönä.

Vuoden 2021 työmarkkinatukimaksut olivat 198 045 €, missä on nousua 3 % edellisvuoteen nähden. Työmarkkinamaksujen osalta talousarvion ylittymistä selittänee eniten se, että työmarkkinatukimaksujen budjetointi vuodelle 2021 oli liian tavoitteellinen. Nousua selittää myös koronapandemia, mikä mahdollisti yrittäjille poikkeuksellisesti oikeuden työmarkkinatukeen, ja myös heitä on siirtynyt kunnan työmarkkinatukilistalle 300 työttömyyspäivän jälkeen. Lisäksi työllistämistä edistävissä palveluissa oli vähemmän asiakkaita ja työttömien terveystarkastukset sekä työkykyarviot viivästyivät koronapandemian vuoksi.

Hallintopalvelut

	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
TOIMINTATUOTOT	214 931	78 762	36 000	65 597
TOIMINTAKULUT	-536 387	-609 492	-522 515	-507 534
TOIMINTAKATE	-321 455	-530 730	-486 515	-441 937

Toiminnan kuvaus

Hallintopalvelut sisältävät hallinto- ja toimistopalvelut. Niiden tehtävänä on kunnan, kuntalaisten ja kuntaorganisaation toiminnan vahvistaminen sekä myönteisen kuntakuvan luominen aktiivisella vuorovaikutuksen kehittämisellä ja sujuvalla asiakaspalvelulla. Hallintopalvelut tuottavat kuntalaisille ja kuntaorganisaatiolle päätöksenteon valmisteluun ja toimenpanaan kuuluvat palvelut ja osallistuu kunnan kehittämistyöhön.

Toimistopalvelut tuottavat sisäiset palvelut eri hallintokunnille ja vastaavat asiakaspalvelusta, asian- ja asiakirjahallinnosta sekä arkistoinnista. Hallintopalvelut vastaavat myös vaalien järjestämisestä.

Toiminta talousarviovuonna

Talous- ja henkilöstöhallinnan palvelut on ostettu in house -yhtiö Monetra Oulu Oy:ltä 1.1.2020 alkaen. Toimintatavat alkoivat vakiintua toimintakertomusvuonna. Kunta on pääosin tyytyväinen talous- ja henkilöstöhallinnon palveluihin.

Perustietotekniikka- ja konesali-palvelut on hankittu Atea Finland Oy:ltä vuodesta 2020 alkaen. Sosiaali- ja terveystieteiden ICT-ratkaisujen toteutus viivästyi kohtuuttomasti, mutta tilanne saatiin pääosin korjattua vuoden loppuun mennessä.

Kunta osti toimintakertomusvuonna lisäksi ICT-asiantuntijapalvelua Sofigate Oy:ltä muiden Kainuun kuntien kanssa. Palvelu on osoittautunut tarpeelliseksi, jotta perustietotekniikka-, konesali- ja tietoliikennepalvelut, mukaan lukien laadunvalvonta ja reklamointi, toimivat.

Hallintojohtajan avoinna ollut virka täytettiin keväällä, minkä johdosta voitiin aloittaa uusien toimintatapojen käyttöönottoa. Digitalisaatiota edistettiin muun muassa asiakirja- ja asianhallinnassa ja kokouskäytännöissä

Yhteistoiminta

	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
TOIMINTATUOTOT	3 318	3 608		
TOIMINTAKULUT	-226 187	-171 643	-202 075	-138 779
TOIMINTAKATE	-222 867	-168 035	-202 075	-138 779

Toiminnan kuvaus

Yhteistoiminnan kustannukset sisältävät Kainuun Liiton, verotuksen, joukkoliikenteen, ystävyysskuntatoiminnan sekä muun yhteistoiminnan kuten Suomen Kuntaliiton ja Kunta- ja hyvinvointialueyönantajien KT:n jäsenmaksut ja maksuosuudet.

Elinkeinopalvelut

	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
TOIMINTATUOTOT	56 169	68 876	232 000	52 436
TOIMINTAKULUT	-304 494	-376 634	-562 102	-342 886
TOIMINTAKATE	-248 325	-307 758	-330 102	-290 450

Toiminnan kuvaus

Elinkeinopalvelut toimivat luoden mahdollisuuksia monipuoliselle yritystoiminnalle. Kunnan rooli on opastaa, neuvoa ja välittää tietoa yrittäjille. Kunta toimii osaltaan mahdollistajana elinkeinoelämää ja yritystoimintaa kehittäville hankkeille. Kunta tekee yhteistyötä yrittäjien kanssa ja vastaa tarpeisiin olemassa olevien resurssien puitteissa.

Toiminta talousarviovuonna

Yritystoimipaikkoja Puolangalla on hieman yli 150. Valtaosa yrityksistä on 1–5 henkilön mikroyrityksiä. Maataloudella on merkittävä vaikutus Puolangan yritystoiminnassa ja työllistäjänä haja-asutusalueella. Toimintakertomusvuonna Puolangalle oli perustettiin 8 uutta yritystä.

KAMORE – reitillä Kainuussa- hanke (moottorikelkkareittien parantamishanke) valmistui.

Kevään 2021 aikana kilpailutettiin REMAC-hankkeessa biokaasulaitoksen toimittaja. Toimittajaksi valikoitui Doranova Oy, joka aloitti rakentamistoimenpiteet kesällä 2021. Biokaasulaitos tulee käsittelemään Puolangan kunnan jätevesilietteet uudella, resurssiviisaalla tavalla. Laitoksessa voidaan käsitellä myös naapurikuntien jätevesilietteitä kapasiteetin puitteissa.

Kainuun Edun toiminnan loputtua, aloitti KAMK-kuntapalvelut toimintansa vuoden 2021 alussa. Osa Kainuun Edulla olleista hankeosaajista siirtyi KAMK:n palvelukseen hoitamaan keskeneräisiä hankkeita. KAMK on pitänyt säännöllistä yhteyttä kuntiin kuukausittaisten kuntapalveluiden tapaamisten merkeissä.

Koronaepidemian jatkuminen loi myös toimintavuodelle omat haasteensa. Tapaamiset eri sidosryhmien ja asiakkaiden kanssa tapahtuivat pitkälti etäyhteyksien välityksellä.

Maaseutupalvelut

	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
TOIMINTATUOTOT	165 977	143 852	132 000	152 360
TOIMINTAKULUT	-213 182	-199 955	-209 930	-198 487
TOIMINTAKATE	-47 205	-56 103	-77 930	-46 127

Toiminnan kuvaus

Puolangan maaseutuasioiden toiminta on osa Puolangan kunnan hallinnoimaa Vaara- Kainuun maaseutuhallinnon yksikköä. Puolangan maaseutuhallinnon yksikköön kuuluvat Puolangan kunnan lisäksi Hyrynsalmi, Paltamo, Ristijärvi ja Suomussalmi. Yksikön toiminnan päätavoitteena on turvata alueen viljelijöille Euroopan Unionin ja kansallisten säädösten mukainen tukihakemusten käsittely ja maksatus sekä muiden maaseutuelinkeinoviranomaisille annettujen tehtävien hoitaminen.

Maaseutuhallinnon yksiköllä on asiakkaita palveleva toimipiste jokaisessa alueen kunnassa erikseen sovittuina ajankohtina. Puolangan kunnan hallinnoima yhteistoiminta-alue tekee myös tiivistä yhteistyötä Sotkamon yksikön kanssa erillisen yhteistoimintasopimuksen mukaisesti.

Toiminta talousarviovuonna

Maaseutuhallinnon toiminnan päätehtävä on Euroopan Unionin maksajavirastotehtävän täyttämiseen liittyvien vaatimusten toteuttaminen. Vuonna 2021 käsiteltiin loppuun vuoden 2020 viljelijätukihakemukset ja pääosin vuoden 2021 hakemukset. Yhteistyötä Sotkamon maaseutuhallintoyksikön ja muiden toimintaan liittyvien sidosryhmien kanssa jatkettiin mm. pitämällä yhteisiä teams-palavereita ajankohtaisista asioista ja järjestämällä viljelijätukikoulutus -webinaari. Marras-joulukuussa toteutettiin yhdessä Sotkamon yhteistoiminta-alueen kanssa tuenhakijoiden asiakaspalvelukysely. Yksilön henkilöstö osallistui

Ruokaviraston viljelijätukien käsittelykoulutuksiin ja täydensi tietoturvaosaamistaan e-oppivan verkkokoulutusten avulla.

Tavoitteiden toteutuminen

Maksajavirastotehtävät hoidettiin aikataulussa vaatimusten mukaisesti. Viljelijöiden tukihakuinfo järjestettiin onnistuneesti webinaarina yhteistyössä Sotkamon yhteistoiminta-alueen ja muiden sidosryhmien kanssa. Asiakaspalvelukyselyyn vastasi noin viidesosa tuenhakijoista. Vaikka kysely mukaan mieluisimmat asiointitavat olivat sähköposti ja puhelin, niin yli puolet vastaajista piti tarpeellisena kotikuntansa maataloustoimistoa. Asiakaspalvelun laatu arvioitiin keskimäärin hyväksi, tiedottaminen riittäväksi ja tukikoulutuksen järjestäminen tarpeelliseksi.

Maankäytön suunnittelu

	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
TOIMINTATUOTOT				29 148
TOIMINTAKULUT	-1 240	-135	-10 000	-5 126
TOIMINTAKATE	-1 240	-135	-10 000	24 023

Toiminnan kuvaus

Kaavoituksesta, maankäytöstä ja kiinteistöjen ostosta ja myynnistä vastaa kunnanhallitus. Suunnitelmallisella maankäyttö- ja elinkeinopolitiikalla sekä laaja-alaisella yhteistyöllä kunnanhallitus edistää kunnan elinvoimaisuutta ja tunnettavuutta. Kaavoituksen valmistelevista toimista vastaava viranhaltija on rakennustarkastaja.

Toiminta talousarviovuonna

Hietavaaran tuulivoimapuiston osayleiskaava tuli vireille 23.6.2021. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä ja yleisötilaisuus järjestettiin.

Kongasjärven ranta-asemakaava tuli vireille 3.8.2020. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä kaavaluonnos oli nähtävillä elokuussa 2021.

Puolangan kirkonkylän asemakaavan osittainen muuttaminen -kaavahanke tuli vireille 17.8.2021.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä. Kaavaluonnos valmistui 15.12.2021.

Näiden lisäksi kaavoituksen aloittamispäätökset tehtiin Pieni-Paljakan tuulivoimapuiston osayleiskaavasta, Ukonkankaan tuulivoimapuiston osayleiskaavasta, Harmajapään tuulivoimapuiston osayleiskaavasta sekä Koirakankaan ja Hirvivaara-Murtiovaaran tuulivoimapuistojen osayleiskaavoista.

Vireille on tulossa Kirkonkylän asemakaavan muutos ja laajennus Paltamontien ja Taivallahden väliselle alueelle. Kaavoitusaloite on jätetty jo 2020, mutta hanke ei vielä edennyt.

Tuulivoimaosayleiskaavahankkeista saadut kaavoituskorvaukset lisäsivät toimintatuloja.

Sosiaali- ja terveystoimintat

Toimintakate on valtuuston nähden sitova.

	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
TOIMINTATUOTOT	1 816 417	1 842 922	404 000	2 149 245
TOIMINTAKULUT	-16 849 988	-16 291 839	-15 350 144	-17 470 559
TOIMINTAKATE	-15 033 571	-14 448 917	-14 946 144	-15 321 315

Toiminnan kuvaus

Puolangan kunta on ulkoistanut sosiaali- ja terveystalot Terveystalo Kuntaturva Oy:lle kokonaisulkoistuksena. Viranomaispäätöksiä edellyttävät sosiaalipalvelut kunta tuottaa itse. Palvelusopimus on voimassa 31.12.2025 saakka, mutta se siirtyy sellaisenaan kunnalta hyvinvointialueelle 1.1.2023. Sopimuksen nettokustannus vuonna 2021 on 14,6 M€. Vuoden 2022 talousarviossa on varauduttu sopimuksen mukaiseen 1,25 % enimmäishinnannousuun. Todellinen nousuprosentti riippuu sopimuksen mukaisten kriteerien toteumasta.

Edellä mainitun nettokustannuksen lisäksi kunta vastaa kiinteistö- ja kiinteistönhoitokustannuksista ja merkittävistä kalustehankinnoista. Lisäksi kunnalle aiheutuu kustannuksia edelleen myös ennen vuotta 2005 aiheutuneista eläkemenoperusteisista eläkemaksuista ja kuntouttavasta työtoiminnasta. Kuntouttava työtoiminta on hallinnollisesti kuitenkin sivistystoimialan alla ja siten sen talousarviossa.

Vuosi 2022 on jo kymmenes vuosi kokonaisulkoistuksen piirissä. Kuntalaiset ovat olleet palveluihin keskimäärin hyvin tyytyväisiä. Sosiaali- ja terveystalouksista vastaavana toimielimenä toimii kunnanhallitus. Yksilöhuoltoasioita käsittelee kunnanhallituksen sosiaali- ja terveydenhuollon yksilöjaosto.

Sopimuksen piiriin ei kuulu ympäristöterveydenhuolto, jonka järjestää Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä. Lisäksi kunta kuuluu kuntayhtymään sairaanhoitopiiriin ja erityishuoltopiiriin osalta.

Toiminta talousarviovuonna

Sosiaali- ja terveystalot kilpailutettiin syksyllä 2020 ja Terveystalo Kuntaturva Oy valittiin jatkamaan palvelujentuottajana vuoden 2021 alusta vuoden 2025 loppuun asti. Sopimus kattaa vuosien 2013–2019 tapaan lähes kaikki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut. Vuonna 2020 järjestämistapa oli poikkeava. Palvelun vuosikustannus v. 2021 oli 14,6 M€. Talousarviovuonna päätettiin em. sopimuksen vuosia 2026–2027 koskevan option käyttöön ottamisesta. Sopimus siirtyy Puolangan kunnalta Kainuun hyvinvointialueella 1.1.2023.

Sosiaali- ja terveystalouksien kustannukset toteutuivat sopimuksen mukaisina. Poikkeama talousarviosta johtuu pääosin kustannusten budjetoinnin vaikeudesta.

Asiakastyytyväisyys pysyi erinomaisen korkealla tasolla. Asiakastyytyväisyys (NPS) kuukausitasolla oli maalisk. - joulukuussa 2021 seuraava (keskiarvo 96):

maalisk.	huhtik.	toukok.	kesäk.	heinäk.	elok.	syysk.	lokak.	marrask.	jouluk.
92	88	100	97	97	100	95	90	97	100

Veteraanipalvelujen kustannukset valtio korvaa lähes täysimääräisesti.

Sivistystoimiala

Toimintakate on valtuustoon nähden sitova.

	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
TOIMINTATUOTOT	215 217	159 818	108 800	251 284
TOIMINTAKULUT	-3 976 538	-4 022 837	-4 271 337	-4 290 260
TOIMINTAKATE	-3 761 321	-3 863 019	-4 162 537	-4 038 976

Sivistyslautakunnan keskeisenä tehtävä ovat koulutoimi, perusopetus ja lukiokoulutus.

Sivistyslautakunta vastaa myös kansalaisopiston sekä nuoriso-, liikunta- ja kulttuuritoimen, kirjaston sekä varhaiskasvatuksen toiminnasta.

Vuoden 2021 taloudellista tulosta paransi erilaiset hanketuotot, lähinnä opetustoimen puolella. Kulut kasvoivat hiukan talousarvioon nähden. Talousarvion ylityksiä, mutta myös alituksia, tapahtui osaston sisällä. Koko sivistyspalveluiden osalta valtuuston nähden sitova toimintakate alittui. **Hallinto**

	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
TOIMINTATUOTOT	16 260	7 881	0	3 932
TOIMINTAKULUT	-194 260	-351 081	-178 029	-246 722
TOIMINTAKATE	-178 000	-343 200	-178 029	-242 790

Toiminnan kuvaus

Sivistyspalvelut tarjoavat laadukkaista peruspalveluja lähellä kuntalaista ja lisäävät täten alueen elinvoimaa ja tarjoaa mielekästä elämää kaikenikäisille. Toimivat palvelut lisäävät kunnan kiinnostavuutta paikkana asua ja yrittää.

Sivistyspalveluiden keskeisinä tehtäväalueina ovat varhaiskasvatus, perusopetus ja lukiokoulutus, kansalaisopisto, nuorisotyön muodot, kuntouttava työtoiminta ja työpajatoiminta. Lisäksi liikunnan, kulttuurin sekä kirjaston toiminnasta vastaaminen.

Toiminta talousarviovuonna

Toinen poikkeusvuosi sävytti edelleen sivistysosaston tarjoamia palveluita sekä rajoitti toimintaa. Henkilöstö ja kuntalaiset suhtautuivat ymmärtäväisesti tilanteeseen.

Strateginen tavoite	Toiminnallinen/laadullinen tavoite	Mittari	Tavoitteiden saavuttaminen
	2021		2021

Mielekästä elämää kaikenikäisille mahdollistava Puolanka.	Jokainen peruskoulun 9- luokkalainen saa 1) päättötodistuksen ja 2) jatkokoulutuspaikan. Nuoren sijoittuminen Sarkasta opintoihin tai töihin	1) % 2) % %	Jokainen peruskoulun 9. luokkalainen sai päättötodistuksen ja jatkokoulutuspaikan (100 %) 38 %
Liikkuva ja hyvinvoiva puolankalainen	Liikuntatapahtumien määrä, joissa liikuntatoimi mukana	lkm	7
Vetovoimainen ja hyvätasoinen lukio	Puolankajärven koulun 9. luokkalaisista Puolangan lukioon siirtyviä opiskelijoita 45 %.	%	Puolangalla on oma lukio. Puolangan lukioon siirtyviä opiskelijoita 30 %
Houkutteleva paikka asua ja yrittää	Kirjaston puolankalaisten ja ulkopaikkakuntalaisten lainaajien määrä 800 Monipuolinen kulttuuritarjonta, kulttuuritapahtumia 3 kpl	lkm lkm	588 24
	Kansalaisopistossa opiskelee yli 15 % asukasmäärästä Netto-opiskelijoita yli 450	% lkm	Opiskelijoita 15 % asukasmäärästä. Opiskelijoita yhteensä 336
Joustava ja laadukas varhaiskasvatus	Asiakastyytyväisyys yli 4 (asteikko 1-5)	tulos	Asiakastyytyväisyys on mitatusti korkealla tasolla, tulos 4,2.

Varhaiskasvatus

	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
TOIMINTATUOTOT	23 335	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-787 695	-701 363	-816 000	-771 749
TOIMINTAKATE	-764 360	-701 363	-816 000	-771 749

Toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on järjestää laadukkaita, perheen tarpeet huomioonottavia päivähoito- ja esiopetuspalveluja sekä koululaisten iltapäivätoimintaa. Tavoitteena on tukea lasten koteja näiden kasvatustehtävässä ja yhdessä edistää lapsen persoonallisuuden tasapainoista kehittämistä. Esiopetuksen tehtävänä on vahvistaa lapsen oppimisedellytyksiä ja vuorovaikutustaitoja sekä ennaltaehkäistä mahdollisesti ilmeneviä vaikeuksia. Esiopetuksen tärkein tavoite on lapsen terve minäkuva.

Talouden toteuma

Varhaiskasvatuksen vuosisuunnitelma pohjautuu valtakunnallisiin varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin (Vasu) ja esiopetussuunnitelman perusteisiin. Molemmissa on huomioitu kaikki oppimisen alueet. Jokaiselle lapselle laaditaan yhdessä huoltajien kanssa henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma ja esiopetuksessa lapsen esiopetuksen

oppimissuunnitelma. Tarpeen mukaan lapselle tehdään oppimissuunnitelma tehostettua tukea varten tai henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma.

Toiminta talousarviovuonna

Varhaiskasvatuksen ulkoistettuun, Touhulan (Touhula Virne Oy) tuottamaan palveluun kuuluvat varhaiskasvatus, esiopetus sekä aamu- ja iltapäivätoiminta.

Uuden päiväkotirakennuksen rakentaminen aloitettu leasing-hankkeena, rakennuksen omistaja on Kuntarahoitus Oy. Puolangan kunta hankkeessa käyttäjän roolissa. Perhepäivähoito aloitettu kunnan omana toimintana.

Lasten kotihoidon kuntalisää maksettiin 31 104 euroa.

	kevät 2021	syksy 2021
Varhaiskasvatuksen piirissä	38	32
Esiopetuksessa	11	10
Esikoululaisia, jotka myös varhaiskasvatuksen piirissä	4	7
Iltapäivätoimintaan osallistuneet	7	5

Peruskoulutus

	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
TOIMINTATUOTOT	82 339	58 089	63 000	131 822
TOIMINTAKULUT	-2 069 912	-2 081 506	-2 307 104	-2 349 007
TOIMINTAKATE	-1 987 573	-2 023 417	-2 244 104	-2 217 184

Toiminnan kuvaus

Puolankajärven koulussa järjestetään perusopetuslain ja perusopetusasetuksen mukaista perusopetusta vuosiluokilla 1–9. Perusopetus käsittää yleisopetuksen ja erityisopetuksen.

Perusopetus antaa oppilaille laadukkaan yleissivistyksen kannustavassa ja turvallisessa oppimisympäristössä niin, että koulun päättövaiheessa nuori on tiedollisesti, taidollisesti ja emotionaalisesti kykenevä kohtaamaan toisen asteen koulutushaasteet ja myöhemmät työelämän vaatimukset.

Perusopetus on koulutusjärjestelmän kivijalka ja samalla osa esiopetuksesta alkavaa koulutusjatkumoa. Perusopetus tarjoaa oppilaille mahdollisuuden laajan yleissivistyksen perustan muodostamiseen ja oppivelvollisuuden suorittamiseen. Se antaa valmiudet ja kelpoisuuden toisen asteen opintoihin. Se ohjaa oppilaita löytämään omat vahvuutensa ja rakentamaan tulevaisuutta oppimisen keinoin.

Perusopetusta kehitetään inklusio- periaatteen mukaisesti. Opetuksen saavutettavuudesta ja esteettömyydestä pidetään huoli. Jokaisella perusopetusta antavalla koululla on opetus- ja kasvatustehtävä. Tämä tarkoittaa oppilaiden oppimisen, kehityksen ja hyvinvoinnin tukemista yhteistyössä kotien kanssa. Perusopetus tarjoaa oppilaille mahdollisuuden osaamisen monipuoliseen kehittämiseen. Se rakentaa oppilaiden myönteistä identiteettiä ihmisinä, oppijoina ja yhteisön jäseninä. Opetus edistää osallisuutta ja kestävästä elämäntapaa sekä kasvua demokraattisen yhteiskunnan jäsenyyteen. Perusopetus kasvattaa oppilaita ihmisoikeuksien tuntemiseen, kunnioittamiseen ja puolustamiseen.

Perusopetuksen yhteiskunnallisena tehtävänä on edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja oikeudenmukaisuutta. Perusopetus kartuttaa inhimillistä ja sosiaalista pääomaa. Inhimillinen pääoma koostuu osaamisesta ja sosiaalinen pääoma ihmisten välisistä yhteyksistä, vuorovaikutuksesta ja luottamuksesta. Yhdessä ne edistävät yksilöllistä ja yhteiskunnallista hyvinvointia ja kehitystä. Perusopetuksen tehtävänä on osaltaan ehkäistä eriarvoistumista ja syrjäytymistä sekä edistää sukupuolten tasa-arvoa. Perusopetus kannustaa yhdenvertaisesti kaikkia oppilaita eri oppiaineiden opinnoissa sekä lisää tietoa ja ymmärrystä sukupuolen moninaisuudesta. Jokaista oppilasta autetaan tunnistamaan omat mahdollisuutensa ja rakentamaan oppimispolkunsu ilman sukupuoleen sidottuja roolimalleja.

Perusopetuksen kulttuuritehtävänä on edistää monipuolista kulttuurista osaamista ja kulttuuriperinnön arvostamista sekä tukea oppilaita oman kulttuuri-identiteetin ja kulttuurisen pääoman rakentamisessa. Opetus lisää ymmärrystä kulttuureiden moninaisuudesta ja auttaa hahmottamaan kulttuureita menneisyyden, nykyisyyden ja tulevaisuuden jatkumoina, joissa jokainen voi itse olla toimijana.

Koulua ympäröivän maailman muutos vaikuttaa väistämättä oppilaiden kehitykseen ja hyvinvointiin sekä koulun toimintaan. Perusopetuksessa opitaan kohtaamaan muutostarpeita avoimesti, arvioimaan niitä kriittisesti ja ottamaan vastuuta tulevaisuutta rakentavista valinnoista. Perusopetuksen globaalikasvatus luo osaltaan edellytyksiä oikeudenmukaiselle ja kestäväälle kehitykselle YK:n asettamien kehitystavoitteiden suuntaisesti. Työtä tehdään mahdollisuuksien mukaan yhdessä muissa maissa toimivien koulujen ja opetuksen kehittäjien kanssa. Perusopetus vaikuttaa myönteisenä ja yhteiskuntaa rakentavana muutosvoimana kansallisesti ja kansainvälisesti.

Perusopetuksen opetussuunnitelman mukaisesti arvopohjana ovat: oppilas on ainutlaatuinen ja arvokas, ihmisyyden, hyvä opetus ja onnistumisen kokemukset sekä turvallinen koulu. Lisäksi tärkeänä pidetään kodin ja koulun välistä yhteistyötä sekä opettajien ammattitaitoa. Paikallisia painotuksia ovat kotiseutu, luonto ja yhteisöllisyys.

Toiminta talousarviovuonna

- kehitettiin tukea tarvitsevien oppilaiden tuki- ja erityisopetuksen muotoja kuten yläkoulun samanaikaisopettajuutta
- otettiin käyttöön arviointikäytänteiden muutokset ja täydennykset
- koulun ja ympäröivän yhteiskunnan vuorovaikutusta ja yrittäjyyttä lisättiin uudella valinnaisaineella
- laadittiin Puolankajärven koulun TVT-strategia
- koulupäivän liikunnallistamista lisätty Kainuun liikunnan, koulunuorisotyöntekijän ja oppilaskunnan toimesta

	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
--	---------	---------	---------	---------

Oppilasmäärä 20.9.	168	170	170	160
Kuljetusoppilaat 20.9.	89	83	86	86
Erytyiseen tukeen oikeutetut oppilaat %	7,14	6,8	8	6,8
Tuntikehys	490	486,2	490	479,2

Oppilasmäärät

Alakoulun oppilasmäärä edellisenä tilastointipäivänä 20.9.2021 oli 82 ja yläkoulun 78, yhteensä Puolankajärven koulussa oli 160 oppilasta. 31.12.2021 oppilasmäärä oli 160.

Henkilökunta

Puolankajärven koulussa työskentelee rehtori, 26 opettajaa, ATK-tukihenkilö ja 7 koulunkäynninohjaajaa.

Hankkeet

- Suomen harrastamisen malli; koulun kerhohanke
- Kainuun arviointitutorit
- Kainuun Digika-hanke
- OPH:n avustus koulunuorisotyöntekijän työpanos
- OPH:n erityisavustus (kevät 2021); erityisopettaja koronan aiheuttamien oppimisvajeiden paikkaamiseen
- OPH:n erityisavustus (syksy 2021); erityisopettaja luokille 6–9

Toiminta talousarviovuonna

Toinen ns. koronavuosi on lisännyt erityisesti huolta lasten hyvinvoinnista, jaksamisesta. Koronaan sairastuneet ja koronakaranteenissa olevat lapset ovat etäopetuksesta huolimatta jääneet oppimistavoitteissa jälkeen, joita opettajat paikkaavat sitten tukiopetustunneista. Käyttäytymisen haasteisiin olemme pystyneet vastaamaan hankerahalla palkatun erityisopettajan sekä koulu nuorisotyöntekijän avulla.

Erytisopettajan työpanos on käytetty juuri koronan vuoksi opetuksesta poissaolevan oppilaan oppisvajeen paikkaamiseen. Työrauhaa oppitunneilla on saatu parannettua, kun käytöksellään häiritsevä oppilas on voitu poistaa oppitunnilta koulunuorisotyöntekijälle. Tuen tarve ei ole poistunut, mutta se ei ole kasvanutkaan, se luo edelleen haasteita koulutyölle. Oppilashuoltoryhmän ja sosiaali- ja terveys henkilöstön kanssa räätälöidään yksilöllisiä ratkaisuja eri tilanteisiin. Kuraattori- ja psykologipalvelut ovat olleet käytettävissä.

Opetusta annettiin opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti ja sitä tarkennettiin koulun vuosittain laadittavassa työsuunnitelmassa. Opetussuunnitelmauudistuksen arviointityö saatiin valmiiksi syksyllä 2020, mutta sitä täydennettiin OPH:n 16.12.2020 antamalla muutosmääräyksellä. Muutosmääräyksen jälkeen se otettiin käyttöön 1.8.2021. Oman koulun arviointitutorit ovat kouluttaneet opettajia uusien arviointikäytänteiden käyttöön ottamisessa ja toteuttamisessa. Arviointikoulutus jatkuu vielä.

Keskeisinä teemoina koulussamme oli tapakasvatus sekä oppilaiden ja huoltajien osallisuuden lisääminen. Koronan vuoksi suunniteltuja vierailukäyntejä tai vierailijoita jouduttiin perumaan.

Ohjelmoinnin opetus on nyt osa jokaisen opettajan työtä ja tieto- ja viestintäteknikan käyttö oppimisen tukena lisääntyy koko ajan. Kouluun on laadittu luokille 1–9 TVT-strategia, jota on alettu toteuttamaan. Vuosiluokkiin sitomaton opetus 1.–2. luokan äidinkielessä ja matematiikassa (VSOP-opetusmenetelmä) jatkuu. Englannin kielen opetus on jo vakiintunut samaiselle luokka-asteelle (1 h/vko). Nuori yrittäjä -valinnaisainekurssi on toteutunut nyt ensimmäisen kerran. Oppilailla on erilaisia ”omia pienyrityksiä”. Erityisopetuksen toimintatavat kehittyvät koko ajan tarpeen mukaan ja jokaiselle tukea tarvitsevalle oppilaalle ”räätälöidään” oma oppimissuunnitelma. KiVa -koulu toimintamalli on käytössä kaikilla luokka-asteilla.

Välituntiliikkumista on jatkettu koulussa koulunuorisotyöntekijän, Kainuun liikunnan ja opettajien sekä oppilaskunnan järjestämänä välituntitoimintana. Olemme keskittyneet koulupäivän liikunnallistamiseen, työtapojen toiminnallistamiseen. Tämä työ jatkuu ja liikkuminen osana oppitunteja on lisääntynyt vähitellen. Kainuun lasten – ja nuorten kulttuurikeskuksen, Kulttuurin kautta olemme toteuttaneet etänä koronapandemian vuoksi osan tapahtumista sekä osan olemme joutuneet peruuttamaan kokonaan.

Suomen harrastamisen mallin kerhojen puitteissa oppilaille järjestettiin 13 erilaista kerhoa. Kerhot toteutettiin heti koulupäivän jälkeen, kerhoissa tarjottiin kaikille välipala.

Oppilaan, huoltajan ja opettajan välisiä arviointi- ja kehityskeskusteluja käytiin jokaisen oppilaan kohdalla. Yhteisiä opettajia ala- ja yläkoulussa oli 8 ja rehtori.

Lähin yhteistyökumppanimme on Puolangan lukio. Eri hankkeiden puitteissa yhteistyötä on tehty Kainuun muiden kuntien kanssa. Lisäksi yhteistyötahoina toimivat paikalliset liikunta- ja nuorisotoimi, kirjasto, yrittäjät, seurakunta, poliisi, Liikenneturva, palo- ja pelastustoimi, työvoimahallinto sekä toisen asteen oppilaitokset.

Lukiokoulutus

	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
TOIMINTATUOTOT	4 333	14 186		52 547
TOIMINTAKULUT	-368 291	-385 071	-347 494	-382 016
TOIMINTAKATE	-363 958	-370 885	-347 494	-329 469

Toiminnan kuvaus

Lukiokoulutuksen tarkoituksena on antaa opiskelijalle valmiudet aloittaa opiskelu yliopistossa, ammattikorkeakoulussa ja lukion oppimäärään perustuvassa ammatillisessa koulutuksessa. Koulutuksen tavoitteena on tukea opiskelijoiden kasvamista hyviksi, tasapainoisiksi ja sivistyneiksi ihmisiksi ja yhteiskunnan jäseniksi (lukiolaki).

Lukio toimii Puolankajärven koululla.

Suoritteita	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Opiskelijamäärä	29	21	25	24
Keskeyttäneet	6	1	0	1
Hylättyjen arvosanojen lukumäärä/lukuvuosi	8	2	0	13
Ylioppilastutkinnon suorittaneiden puoltoäänten keskiarvo (kevät)	23	23,8	26	23
Valtionosuuden yksikköhinta		11 500	11 500	12 863

Lukion hankkeet

- Lukiouudistus Kainuussa -hanke (lukion opetussuunnitelmatyöhön koulutusta ja Kainuun lukioiden välistä yhteistyötä)

Oppilasmäärät

Lukion opiskelijamäärä syksyllä 20.9.2021 oli 24.

Henkilökunta

Puolangan lukiossa työskentelee rehtori sekä 10 opettajaa, joista rehtori toimii myös opinto-ohjaajana.

Toiminta talousarviovuonna

Lukio-opetusta annetaan nuorten- opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Lukion opetuksen keskeisinä päämäärinä ovat lukiolain mukaiset lukion päättötodistuksen sekä ylioppilastutkinnon suorittamiseen johtavat opinnot.

Puolangan lukio tähtää myös yhteisölliseen ja osallistuvaan koulutyöhön tukeakseen opiskelijoiden kasvamista vastuullisiksi yhteiskunnan jäseniksi. Lukion oppilaskunta toimii kiitettävän aktiivisesti lukion markkinoinnin, tapahtumien kuten penkinpainaajaisten, vanhojenpäivien ja esimerkiksi lukion ryhmäytymis- ja ulkoilupäivien järjestäjänä.

Osallisuus ja yhteisöllisyys toteutuvat mm. opiskelijoiden osallistumisena lukion juhlaohjelmien suunnittelu- ja toteuttamistyöhön. Oppilaskunnan hallituksen edustajat ovat pyydettyinä mukana opettajien kokouksissa.

Elokuussa 2021 opiskelunsa Puolangan lukiossa aloitti kymmenen opiskelijaa. Vähenevä opiskelijamäärä vaikuttaa lukioon siten, että opetettavat kurssit vähenevät tai opiskelija joutuu opiskelemaan sen itsenäisesti. Joidenkin aineiden syventävien kurssien opiskelijoita on alle kolme, jolloin opetus ostetaan joko Paltamosta tai Suomussalmelta.

Lukion vetovoimaisuuden kehittämiseksi opiskelu Puolangan lukiossa on ollut 1.8.2019 alkaen maksutonta. Puolangan kunta maksaa Puolangan lukion opiskelijoiden oppimateriaalit, oppikirjat, muut oppimateriaalit, työvälineet ja työtarvikkeet. Lisäksi Puolangan lukion opiskelijoille tarjotaan kausikortti Paljakan laskettelukeskukseen, kuntosalikortti Honkavaaran kuntosalille ja Puolangan kansalaisopiston kausikortti.

Kunta tarjoaa kunnan vuokra-asuntoja Puolangan lukion opiskelijoille hyvin edullisesti. Uutena opiskelijaetuna Puolangan lukion opiskelijoille tarjotaan mahdollisuus hankkia henkilöautokortti (Bkortti). Henkilöautokorttiedulla vahvistetaan lukion vetovoimaisuutta. Puolangan lukiota on täsmämarkkinoitu Hyrynsalmelle, Pudasjärvelle, Ristijärvelle ja Utajärvelle.

Lukion opettajakunta osallistui Lukiouudistus Kainuussa -hankkeeseen, jossa yhteistyössä Kainuun lukioiden kanssa tehtiin uusi opetussuunnitelma (LOPS-21). Puolangan Sivistyslautakunta hyväksyi Puolangan lukion uuden opetussuunnitelman 1.7.2021.

Sidosryhmäyhteistyö

Lähin yhteistyökumppanimme on Puolankajärven koulu. Opetuksessa yhteistyötä tehdään Suomussalmen ja Paltamon lukioiden kanssa. Oppilashuollon laaja-alainen yhteistyö on järjestetty nuorisotakuun puitteissa Työ- ja elinkeinotoimiston, Kelan, poliisin, paikallisten yhdistysten sekä Puolangan kunnan nuorisotoimen ja sosiaalihuollon kanssa.

Yhteistyötä tehdään jatkuvasti myös toisen asteen oppilaitosten sekä korkeakoulujen kanssa. Opiskelijoille on tarjolla ns. kurkistusopintoja korkeakouluihin. Yhteistyötä jatketaan edelleen paikallisten yrittäjien, yrittäjäyhdistyksen, seurakunnan, liikenneturvan, palo- ja pelastustoimen sekä edellä mainittujen valtion viranomaisten kanssa.

Kansalaisopisto

	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
TOIMINTATUOTOT	21 912	20 375	23 500	21 076
TOIMINTAKULUT	-162 573	-140 206	-158 103	-174 952
TOIMINTAKATE	-140 661	-119 831	-134 603	-153 876

Toiminnan kuvaus

Opetus- ja kulttuuriministeriön ylläpitämislupapäätöksessä todetaan kansalaisopiston koulutustehtävästä: ”Puolangan kansalaisopisto järjestää koulutusta, joka painottuu taideaineiden, käden taitojen ja terveyttä edistävän liikunnan opetukseen. Opisto järjestää lisäksi kuntalaisten tarpeista lähteviä ajankohtaisia koulutuksia, joiden tavoitteena on osallistuva ja aktiivinen kansalainen.”

Kansalaisopisto tuottaa vapaan kansansivistyslain edellyttämiä opinto- ja harrastusmahdollisuuksia eriikäisille. Tavoitteena on osallistujapohjan laajentaminen ja koulutustarjonnan suuntaaminen erityisesti eläkeläisille, työttömille, maahanmuuttajille ja perusvalmiuksia vailla oleville. Avoimen yliopiston opintoja järjestetään. Kansalaisopisto pitää osaltaan yllä kunnan elinvoimaisuutta.

Toiminta talousarviovuonna

Kansalaisopiston 54. toimintavuosi käynnistyi syksyllä 2021. Opintoseteliavustusta saatiin 2750 euroa, jonka myötä 105 henkilöä sai alennusta kausikorttiin. Syyslukukausi oli kaksi viikkoa tavallista pitempi, millä korvattiin koronan tuomia toimintataukoja. Koronarajoitusten takia kevätnäyttely 2021 järjestettiin vain sähköisenä näyttelynä. Toteutettiin sähköinen kurssitoivekysely.

Suoritteita	TP 2021	TP 2019	TP 2020	TS 2022	TS 2023
Opiskelijoita	336	419	371	480	480
Valtionosuustuntimäärä	2701	2776	2707	2707	2700
Toteutunut tuntimäärä	3580	3536	2981	3800	3800
Valtionosuustunnin laskennallinen hinta	84,77	84,65	84,37	82,91	82,91

Nuorisotyö

	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
TOIMINTATUOTOT	5 060	49 501	15 600	34 946
TOIMINTAKULUT	-155 806	-179 439	-238 909	-154 873
TOIMINTAKATE	-150 745	-129 938	-223 309	-119 927

Toiminnan kuvaus

Nuorisotiimi vastaa kunnan nuorisotyöstä ja parantaa nuorten elinoloja ja vaikuttamismahdollisuuksia. Se ylläpitää monitoimitalon toimintaa nuorille ja tukee nuorten omaa toimintaa sekä osallisuutta nuorisotoimintaan. Tavoitteena on parantaa nuorisotoimen palveluja ja vuorovaikutusta eri yhteistyötahojen kanssa. Monialainen yhteistyöryhmä/LAPE kokoontuu useita kertoja vuodessa miettimään lasten ja nuorten asioita ennaltaehkäisten syrjäytymistä.

Etsivän nuorisotyön tehtävänä on tavoittaa nuoria, jotka ovat joko palveluiden ulkopuolella tai tarvitsevat tukipalveluista huolimatta rinnalla kulkemista ja ohjausta. Ohjauksen avulla lisätään nuoren valmiuksia koulutukseen tai työelämään kiinnittymiseen elämäntaitojen vahvistamisen ja yksilöllisten haasteiden ratkaisemisen kautta.

Valmennuspaja Sarkan tavoitteena on tarjota vertaistukea ja mielekästä tekemistä kaikille työttömille tai työttömyysuhan alla oleville henkilöille, heidän omista tarpeistaan käsin. Toiminnan tavoitteena on parantaa henkilöiden terveellisiä elämäntapoja, osallisuutta, elämäntaitoja, työelämä- ja opiskelunvalmiuksia sekä tukea hakeutumista opiskelemaan tai työelämään. Toimintakeskus Sarkan toimintaan kuuluu myös puutyöpajan tilat.

Kuntouttava työtoiminta on sosiaalihuoltolain mukainen palvelu, jonka järjestämisestä kunta voi itse päättää. Puolangalla kuntouttava työtoiminta on heinäkuun 2019 alusta alkaen ollut osa nuorisotiimiä. Kuntouttava työtoiminta on tarkoitettu pitkään työttöminä olleille henkilöille työllistymismahdollisuuksien ja elämäntaitojen parantamiseksi. Kuntouttavan työtoiminnan sopimuksella asiakas voi olla mukana Sarkan toiminnassa tai kunnan tai yhdistyksen tarjoamassa työtoimintapaikassa (esim. kunnan tekniset palvelut). Päätöksen kuntouttavasta työtoiminnasta tekee sosiaalipalvelut yhdessä Te-palveluiden kanssa. Kuntouttavan työtoiminnan ohjaaja on asiakkaan tukena työtoiminnan aikana ja tarvittaessa auttaa ja ohjaa myös muissa asioissa.

Toiminta talousarviovuonna

Korona rajoitti nuorisotyön toimintaa koko kevätkauden ja jälleen loppuvuodesta. Tämä hetkellisesti lopetti tilatoiminnan ja palautti osan rajoituksista. Syyskaudella aloitti uusi nuorisotyöntekijä.

Monitoimitalo oli keväällä auki nuorisolle erityisjärjestelyin, siten että kullekin luokka-asteelle oli omat aukioloaikansa. Nuorten osallistuminen toimintaan sekä käynti monitoimitalolla keväällä oli vähäistä, lukuun ottamatta kerhotoimintaa.

Nuorisotoimi järjesti keväällä uutena peli- ja itsepuolustuskerhot ja syksyllä alkoi uutena kerho, jonka tavoitteena on sosiaalinen vahvistamiseen ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen.

Kesäleirit järjestettiin kesäkuussa koronarajoituksia noudattaen normaalisti. Nuorisovaltuusto aloitti uudelleen toimintansa syyskuussa uusilla jäsenillä tauon jälkeen ja aloitti yhteistyön Oulujärven Nuoriso Leaderin kanssa.

Etsivä nuorisotyö on tehnyt yhteistyötä koulunuorisotyöntekijän kanssa, mm. välkkäkahvit, 7. luokkalaisten Mitä kuuluu? -kierros ja vierailu 9. luokkalaisten oppilaanohjaustunnilla. Koronarajoitusten vuoksi koulukäyntejä on jouduttu rajoittamaan. Vanhempien nuorten yksilöohjaaminen ja rinnalla kulkeminen on jatkunut, mm. opiskelu- ja työharjoittelupaikkoja etsien.

Valmennuspaja Sarkassa on toteutettu kokonaisvaltaista hyvinvointia. Viikoittaiset liikuntahetket ja päivittäin monipuolinen ruokavalio. Koronan vuoksi vierailukäynnit Sarkan ulkopuolelle ovat jääneet osittain toteutumatta. Sarkassa on käynyt asiantuntija vierailijoita ja hanketyöntekijöitä kuten YTTY-hanke ja Jokos Nyt-hanke.

	TP 2019	TP 2020	TP 2021
Nuorisotyön asiakaskäynnit	5000	1343	1044
Monarin aukiolokerrat	112	81	89
Henkilöstö	3	4	4
Etsivä nuorisotyö: asiakkaat	15	10	8
Etsivä nuorisotyö: eteenpäin ohjatut	7	5	4
Valmennuspajan asiakkaat	15	16	16
Valmennuspaja: eteenpäin ohjatut	7	9	5
Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaat	17	26	30
Eteenpäin ohjatut	4	5	6

Liikunta

	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
TOIMINTATUOTOT	10 403	8 578	5 000	5 355
TOIMINTAKULUT	-47 011	-87 826	-93 016	-105 759
TOIMINTAKATE	-36 608	-79 248	-88 016	-100 404

Toiminnan kuvaus

Liikuntatoimi tuottaa ja kehittää kuntalaisten tarvitsemia liikuntapalveluja ja toimintoja sekä ylläpitää puitteita liikunnan harrastamiselle, Mäntykodin allasosaston käyttökustannukset sekä Rastiviikon tukeminen vuosina 2021 ja 2022 sisältyy määrärahoihin. Liikunnan avulla edistetään kuntalaisten hyvinvointia sekä pidetään yllä kunnan elinvoimaisuutta. Liikuntaseurojen toimintaedellytyksiä tuetaan ja parannetaan sekä järjestetään koulutusta toiminnan aktivoimiseksi. Tehdään yhteistyötä eri liikuntatoimijoiden kanssa mm. Kainuun Liikunta.

Kuntalaisia aktivoidaan terveys- ja harrasteliikuntaan mm. kuntomittauksella/Korpikansa seikkailee. Sähköisiä palveluita käytetään terveyden- ja hyvinvoinnin edistämistyössä mm. tiedottamisessa. Valtakunnallisia liikuntateemoja hyödynnetään toiminnan järjestämisessä ja markkinoinnissa.

Toiminta talousarviovuonna

Liikuntaneuvoja palasi töihin ensin lokakuuhun saakka 80 % työajalla ja loppuvuoden 100 % työajalla. Koronarajoitukset supistivat ja sulki sisäliikuntatiloja toimintavuonna. Ulkoliikuntatoimintaa järjestettiin mm. hiihtosuunnistuskilpailut Honkavaarassa urheiluseuran ja kunnan yhteistyöllä.

Perinteinen Kunnon Kevätpäivään osallistuimme koronarajoitteiden vuoksi virtuaalisesti. Kainuun Urheilugaala Kajaanissa. Puolangan kuntasalkinon sai 2021 Puolangan Ryhti / jääkiekkojaosto. Kesällä järjestettiin ohjattua liikuntaa lähiluonnossa sijaitsevilla kuntosportaisilla. Syyslukukaudella osallistuttiin Harrastamisen Suomen mallin -kerho-ohjaukseen.

Honkavaaran hiihtomaan läheisyyteen valmistui laavu tulisijalla palvelen liikkujia. Liikuntasalin rakentaminen alkoi kesällä. Honkavaaraan katetun jään pohjatyöt syksyllä ja Honka Areena valmistui käyttöön vuoden loppuun mennessä.

Helpon hiihtoladun valmistelutöitä tehtiin. Tiivis yhteistyö liikuntatoimen, teknisen toimen ja seurojen välillä on sujuvaa liikuntapaikkojen ja reittien osalta. Urheiluseurat osallistuivat liikuntapaikkojen ja laavujen kunnossapitoon sekä huoltoon.

Kirjasto

	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
TOIMINTATUOTOT	1 355	1 207	1 700	1 605
TOIMINTAKULUT	-101 423	-83 789	-106 533	-91 824
TOIMINTAKATE	-100 068	-82 582	-104 833	-90 218

Toiminnan kuvaus

Kirjasto tarjoaa asiakkailleen monipuoliset kokoelmat lukuharrastuksen edistämiseksi ja kuntalaisten opiskelun tueksi sekä tarjoaa kattavat kirjaston verkkopalvelut. Kirjastopalveluita antaa ammattitaitoinen henkilöstö.

Laadukkailla kuntalaisten tarpeita vastaavilla kirjastopalveluilla luodaan hyvinvointia, iloa, elämyksiä ja tietoa kaikenikäisille. Niillä kunta vahvistaa omaa kulttuurillista perustaansa ja ennaltaehkäisee tiedollista ja muuta syrjäytymistä.

Toiminta talousarviovuonna

Eri koronarajoitusten vuoksi yleisötapahtumia ei järjestetty alkuvuoden aikana. Kirjasto järjesti 1. luokan oppilaille talvisen lukutaitotempauksen. Järjestettiin luento- ja keskustelutilaisuus ”lijoelta etelään- Kalle Pääntalo lukijoiden silmin”. Yhteistyössä Puolangan Marttojen kanssa aloitettiin ”Villasukat koululaisille”-projekti. Hankittiin kaksi uutta tablet-asiakaspäätettä ja digiopastusta.

Yhteistyö alueen kirjastojen kanssa on jatkunut tiiviinä, mm. valmisteltiin Pohjoisen (Lapin, Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan) e-kirjastoa. Uutena palveluna e-palvelussa Kirjastokino.

	TP 2020	TP 2021
Aukiolotunteja yhteensä	3540	4380
Lainaaajia asukkaista %	25,12	23,60
Lainat/asukas	9,49	9,99
Kustannus €/laina	4,15	3,62
Käynnit/asukas	7,6	8,7

Kulttuuri

	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
TOIMINTATUOTOT	50 219			
TOIMINTAKULUT	-89 567	-12 556	-26 150	-13 359
TOIMINTAKATE	-39 348	-12 556	-26 150	-13 359

Toiminnan kuvaus

Puolangan kunnan kulttuuritoimen tavoitteena on järjestää kulttuuritoimintaa ja -palveluja kuntalaisille, kesäasukkaille ja matkailijoille yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Kulttuuripalvelut lisäävät viihtyvyyttä ja antavat myönteisen kuvan kulttuuria ja taidetta arvostavasta paikkakunnasta. Menot sisältävät mm.

Kainuun Musiikkiopiston opetuksen. Kulttuuritoimen tehtävänä on kulttuuritoiminnan ja -tapahtumien ideointi ja järjestäminen. Kulttuuritoimen tavoitteena on vahvistaa puolankalaista identiteettiä. Kulttuuri lisää kunnan houkuttelevuutta. Yhteistyötä tehdään kolmannen sektorin sekä Kainuun kuntien kanssa (mm. Kaikukortti).

Toiminta talousarviovuonna

Toinen poikkeusvuosi kuritti jälleen kulttuuritarjontaa erityisesti vuoden alkupuoliskolle. Museo oli kesällä auki kolmen viikon ajan. Kesällä 2021 museolla kävi 83 vierailijaa. Museolla järjestettiin kesän näyttelyyn liittyvä

lotta-aiheinen tapahtuma ja neljä yhteislauluiltaa. Torstaitori -tapahtumia oli neljä. Oltiin yhteistyökumppanina KaiNew-kesäkonsertissa. Lasten ja aikuisten elokuvanäytöksiä oli yhteensä 11 kpl. Järjestettiin Eino Leino konsertti ja LankaFest Goes Christmas- tapahtuma. Yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa toteutettiin joulunavaus.

Tekninen toimiala

Toimintakate on valtuustoon nähden sitova.

	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
TOIMINTATUOTOT	2 404 130	2 229 745	2 056 920	2 345 551
TOIMINTAKULUT	-3 676 510	-3 566 862	-3 566 479	-4 057 803
TOIMINTAKATE	-1 272 380	-1 337 117	-1 509 559	-1 712 253

Tekninen lautakunta vastaa kunnan toimesta tapahtuvasta rakentamisesta, maa-, metsä- ja rakennuskiinteistöjen kunnossapito- ja käyttötehtävistä, tiehallinnosta, palo- ja pelastustoimesta, väestönsuojelusta, liikenneturvallisuudesta, jätehuollon järjestämisestä, rakennusvalvonnasta, ympäristönsuojelusta, sekä ruokahuollosta ja siivouksesta.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Toiminnallinen/laadullinen tavoite 2021	Mittari/ tavoite % 2021	Toiminnallisen/laadullisen tavoitteen toteuma 31.12.2021
Tulevaisuuteen uskova ja yhteistyöhaluinen Puolanka	Kylänraitin, kaava- ja yleisten alueiden ympäristön hoito ja parantaminen. Ohitustien kevyen liikenteen järjestämisen selvittäminen. Vapaa-ajan tonttien myynnin edistäminen omalta osaltaan	lkm	Puita istutettiin päätien varteen tuhoutuneiden tilalle ja kesäistutuksista huolehdittiin. Ohitustien kulkureitin selvitystyö tehtiin, jossa hinnaksi osoitettiin noin 0,5 M€. Selvitetään vaihtoehtoinen reitti. Tontteja myytiin 4kpl.
Palveleva ja kuntalaisten etuja valvova Puolanka	Kuntalaisten kannalta välttämättömien teknisen toimialan tarjoamien palveluiden säilyttäminen ja turvaaminen	asiakasvalitusten määrä	0
Yritysmyönteinen Puolanka	Ostopalveluiden lisääminen, oman toiminnan tueksi	K/E	K
Mielekästä elämää kaikille mahdollistava Puolanka	Rantaraitin toteuttaminen ja urheilualueiden kunnostuksien selvittäminen ja suunnitteleminen	K/E	K, aloitettu K

Teknisten palveluiden hallinto

	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
--	---------	---------	---------	---------

TOIMINTATUOTOT	20 210	14 421	20 300	3 856
TOIMINTAKULUT	-261 720	-372 618	-252 926	-291 813
TOIMINTAKATE	-241 510	-358 197	-232 626	-287 957

Toiminnan kuvaus

Hallinnon tehtävänä ja tavoitteena on laatia taloudelliset ja valtuuston hyväksymän strategian mukaiset talousarviot ja toimintasuunnitelmat. Hallinnon tulee varmistaa myös riittävät resurssit niiden toteuttamiseen.

Toiminta talousarviovuonna

Vuoden 2021 aikana henkilöstössä tapahtui isoja muutoksia. Kesän aikana oli useita tukityöllistettyjä töissä sekä vuoden kuluessa kaksi oppisopimuskoulutettavaa. Henkilöstömuutosten myötä saatiin lisää järjestelmällisyyttä toimintoihin ja kehitys jatkuu edelleen.

Tavoitteet

- Varmistaa vuonna 2021 käyttöönotettavien ohjelmistojen riittävä koulutus ja perehdyttäminen omalle henkilöstölle ja sidosryhmille.
- Selvittää vuonna 2021 tulevien vuosien sopeuttamistarpeet ja palveluiden järjestäminen

Tavoitteiden toteutuminen

Henkilöstömuutoksista johtuen koulutuksia pidettiin uusien ohjelmien osalta kolme kertaa, koulutukset jatkuvat edelleen. Tarvittavat toimet henkilöstön suhteen toteutuivat ja palveluita kehitetään.

Lupa ja valvonta

	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
TOIMINTATUOTOT	11 170	9 059	24 470	51 431
TOIMINTAKULUT	-34 500	-34 905	-150 302	-78 222
TOIMINTAKATE	-23 330	-25 846	-125 832	-26 791

Toiminnan kuvaus

Rakennusvalvonnan tehtävänä on rakentamisen ohjaus, neuvonta ja valvonta. Tavoitteena on kuntakuvan / kuntaympäristön ja rakentamisen laadun parantaminen.

Toiminta talousarviovuonna

- Henkilöstöressurssien arvioiminen ja lupavalvonnan henkilöstön perehdyttäminen ja kouluttaminen.
- Rakennusvalvonnan puutteellisten osoitejärjestelmien ja tietokantojen ajan tasalle saattaminen ja siihen tarpeellisen resursoinnin järjestäminen.

Tavoitteiden toteutuminen

Lupapiste on käytössä kaikilta osin. Osoiterekisteri on päivitetty ja koulutusta etäyhteydellä on järjestetty. Ympäristöasioiden perehdytystä on myös järjestetty ja lupaohjelmisto on käytössä. Kunta on mukana pienten kuntien paikkatietohankkeessa.

Liikenneväylät ja yleiset alueet

	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
TOIMINTATUOTOT	9 340	22 775	30 300	691
TOIMINTAKULUT	- 356 360	- 392 316	-349 705	-404 630
TOIMINTAKATE	-347 020	- 369 541	-313 405	-403 939

Toiminnan kuvaus

Tekninen lautakunta vastaa kunnan kaavateiden, yleisten alueiden, sekä urheilu- ja liikuntapaikkojen rakentamisesta ja kunnossapidosta.

Toiminta talousarviovuonna

- Hulminkuljun kaava-alueen käyttöönoton valmisteleminen
- Rantaraitin toteutus soveltuvin osin
- Ohitustien kevyen liikenteen järjestelyjen suunnittelu

Liikenneturvallisuus

Liikenneturvallisuustyötä tehdään yhteistyössä Kainuun kuntien ja ELY-keskuksen kanssa. Liikenneturvallisuustyö on liikenneturvallisuuden kehittämistä, kuntalaisten neuvontaa ja ohjaamista mm. erilaisissa tapahtumissa. Työ on kunnassa järjestettävää itsenäistä toimintaa, jonka vetäjänä toimii oma työryhmä.

Tavoitteiden toteutuminen

Rantaraitin kunnostaminen aloitettiin. Paljakan alueen investoinnit ovat pääosin siirtyneet koronan takia. Hulminkuljun käyttöönotto on mahdollista nopealla aikataululla muiden investointien toteuduttua. Ohitustien kevyen liikenteen selvitystyötä tehtiin ja väylän kustannusarvio ELY keskukselta oli n. 500 000 €. Suunnitellaan vaihtoehtoinen reitti. Liikenneväylien ylläpitoon meni hieman yli 90 000 € ennakoitua enemmän.

Tilapalvelut

	TP 2020	TA 2021	TP 2021
TOIMINTATUOTOT	616 771	664 850	727 596
TOIMINTAKULUT	- 475 116	-513 880	-568 157

TOIMINTAKATE	141 655	150 970	159 439
--------------	---------	---------	---------

Toiminnan kuvaus

Tilapalveluiden tehtävänä on hallinnoida ja vuokrata kunnan omistamia kiinteistöjä sekä rakennuksia kunnan ja muiden tarpeisiin. Tilapalvelut vastaavat niiden isännöinnistä, teknisestä isännöinnistä ja muiden palveluiden järjestämisestä, joko sisäisenä ostopalveluna tai ulkoisten toimijoiden avulla.

Toiminta talousarviovuonna

- Kiinteistöjen ylläpidon ja kunnan seurannan uudelleen organisointi
- Liikuntahallin rakentaminen
- Vuokra- ja palvelusopimuksien päivittäminen
- Biokaasulaitoksen rakennuttaminen Karelia CBC Remac- hankkeen kautta
- Varaudutaan Koivurannan purkamiseen ja uuden päiväkodin rakentamiseen leasinghankintana

Tavoitteiden toteutuminen

Kunnonseurantaohjelma saatiin käyttöön. Liikuntahallin rakentaminen alkoi ajallaan. Vuokra- ja palvelusopimuksien päivittäminen aloitettiin. Biokaasulaitoksen rakentaminen eteni hyvää vauhtia. Koivurannan päiväkotit purettiin kesällä 2021 ja Kuntarahoituksen omistaman päiväkotit kiinteistön rakentaminen alkoi syksyllä.

Ympäristönsuojelu

Toiminnan kuvaus

Ympäristönsuojelu vastaa ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluvista ilmansuojelun, vesiensuojelun, jätehuollon, meluntorjunnan lupa-, ilmoitus- ja valvonta-asioista sekä luonnonsuojeluun ja ympäristön tilan seurantaan liittyvistä tehtävistä Puolangan kunnan alueella. Lisäksi vastualueelle kuuluvat ympäristö- ja maa-ainelupien valmistelu sekä valvonta.

Siivouspalvelut

	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
TOIMINTATUOTOT	207 270	159 128	140 000	150 177
TOIMINTAKULUT	-320 540	-62 431	-32 000	-49 080
TOIMINTAKATE	-113 270	96 697	108 000	101 097

Toiminnan kuvaus

Siivoustoimi toteuttaa laadukkaasti ja tehokkaasti tilojen käyttötarkoituksen mukaan määriteltyjen ja sovittujen puhtaustasojen mukaisen siivouspalvelun siivottaviin kohteisiin ammattitaitoisesti ja asiakaslähtöisesti.

Siivoustoimi hoitaa kohteissa myös toimintoja, jotka voidaan osoittaa toteutettavaksi läheisesti siivoukseen liittyvinä toimina.

Toiminta talousarviovuonna

Toimintaa on tehostettu ja työ on laadukasta. Korona toi osaltaan lisävaatimuksia hoivapalveluille tehtäviin töihin, mutta niistä selvittiin hyvin. Kunnan koronasuojainhankinnat olivat noin 23 000 €.

Tavoitteet

- Uusien siivouskohteiden mitoitus
- Palvelusopimuksen päivittäminen

Tavoitteiden toteutuminen

Koronan ja hyvinvointialueen tulevien muutoksien vuoksi siivouskohteiden mitoitus ja palvelusopimusten päivitys siirrettiin tulevalle vuodelle. Uutena siivouskohteena tuli palolaitos. Muovin käyttöä vähennettiin.

Vesi- ja lämpölaitokset

	TP 2020	TA 2021	TP 2021
TOIMINTATUOTOT	1 155 997	1 005 500	1 231 734
TOIMINTAKULUT	-1 884 770	-1 805 217	-2 113 876
TOIMINTAKATE	-728 773	-799 717	-882 142

Liiketoiminta

Liiketoimintaan sisältyvät kaukolämmön ja veden myynti, vesi- ja viemärlaitosten toimintojen lisäksi myös myytävät kiinteistöhuoltopalvelut.

Toiminnan kuvaus

Tekninen lautakunta vastaa kunnan omistamien vesi- ja viemärlaitosten verkostojen rakentamisesta, käytöstä ja kunnossapidosta. Samoin lautakunta vastaa vesihuoltolain mukaisesti kunnan alueen vesihuollon kehittämisestä. Liiketoimintaan liittyvän henkilöstön ja kaluston resurssien mukaisesti tekninen lautakunta tuottaa palveluita pääasiassa kunnan alueen tarpeisiin liiketaloudellisin periaattein.

Tekninen lautakunta tuottaa Honkainfra Oy:lle käyttöpäalvelut ja vastaa kaukolämpöverkoston rakentamisesta, käytöstä ja kunnossapidosta.

Vesihuoltolaitos

Vesihuoltolaitos on eriytetty kirjanpidossa laskennallisesti. Siitä laaditaan oma tuloslaskelma ja tase.

Toiminta talousarviovuonna

- Verkostojen vuosittaisten ylläpitokorjaukset ja korjaustoiminnan kehittäminen

- Yhteistyön selkeyttäminen Honkainfran kanssa
- Vesi- ja viemärlaitoksien toiminnan kehittäminen pitkällä tähtäimellä

Tavoitteiden toteutuminen

Toimintaa kehitettiin yhteistyön osalta ja vedenmyynnin osalta sopimukset päivitettiin. Lämmön osalta kustannustaso korjausten ja myynnin osalta toi kustannusten oletettua suuremman nousun.

		TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Kirkonkylän vesi- ja viemärlaitos					
Pumpattu vesimäärä	m3	84 002	118 800	120 000	121 188
Myyty vesimäärä	m3	58 542	76 472	80 000	81 938
Myyntitulot (sis. sisäiset)	€/v	332 190	333 618	324 000	347 634
Käyttökustannukset (sis. Sisäiset 2021)	€/v	324 780	220 068	200 950	213 774
Poistot	€/v	62 162	-82 056	-68 523	-70 788
Tilikauden tulos	€/v	-54 290	31 198	97 527	93 698
Paljakan vesi- ja viemärlaitos					
Pumpattu vesimäärä	m3	19 719	20 633	20 000	19 719
Myyty vesimäärä	m3	4 672	7 732	5 200	8 419
Myyntitulot (sis. sisäiset)	€/v	66 850	69 926	73 000	76 834
Käyttökustannukset (sis. Sisäiset 2021)	€/v	78 020	78 818	50 050	63 504
Poistot	€/v	24 360	25 890	19892	19 831
Tilikauden tulos	€/v	-35 530	-34 783	2 058	4 578
Kirkonkylän lämpö					
Myyty lämpömäärä	MWh	11 280	11 429	13 000	12 360
Myyntitulot (sis. sisäiset)	€/v	1 206 800	859 388	910 000	903 600
Käyttökustannukset (sis. Sisäiset 2021)	€/v	758 560	805 185	860 000	944 215
Poistot	€/v	72 070	20 622	16 762	29 601
Tilikauden tulos	€/v	376 170	33 222	33 238	-70 255
Paljakan aluelämpö					

Myyty lämpömäärä	MWh	721	672	800	555
Myyntitulot (sis. sisäiset)	€/v	56 200	45 392	50 000	49 032
Käyttökustannukset (sis. Sisäiset 2021)	€/v	66 210	45 140	61 000	64 166
Poistot	€/v	8 620	8 670	6 628	8 461
Tilikauden tulos	€/v	-18 630	-8 418	-17 628	-23 603

		TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Vesilaitokset, tilikauden tulos:	€/v	-89 820	-3 644	100 085	95 853
Lämpölaitokset, tilikauden tulos:	€/v	357 540	24 804	-299 390	-397 678

Jätehuolto

Palvelun järjestämismvastuu on Kainuun jätehuollon kuntayhtymällä.

Energiatehokkuustoimenpiteiden tuotot

Valaistus

Edelleen jatkuvan katuväläistuksen uusintaprojektin vaikutukset ovat olleet välittömästi havaittavissa. Tietyin mittauspaikoin kulutus on puolittunut. Auhonkadun katuväläistykseen alueella sijaitsevat valaisimet on kaikki vaihdettu, muiden keskusten osalta työ etenee vaiheittain. Vuosittainen kehitys osoittaa, että työtä kannattaa jatkaa ja säästöpotentiaalia on vielä todella paljon muun muassa hiihtolatujen varsilla.

	2017	2018	2019	2020	2021
MWh	358	282	257	221	214

Vuoden 2020 alusta aikaisemmin sähköverkkoyhtiön hallinnoimat valojen sytytys- ja sammumisajat on muutettu paikallisten valaistusolosuhteiden mukaan automaattiohjauksella, mikä mahdollistaa entistä mittavammat säästöt. Järjestelmä on tällä hetkellä osittain käyttöön otettu, mutta automaatiota lisätään keskuksittain.

Kunnan kiinteistöjen valaistusratkaisuja on myös muutettu energiatehokkaammiksi, samalla hyötyvalon määrää lisäten. Valaisinten vaihdon yhteydessä vaihdetaan ledivalaistukseksi

Sulakkeet

Kunnan omistamien käyttöpaikkojen sulakekokoja on tarkistettu. Katuväläistusprojektin edetessä vaikutuksia saadaan jatkuvasti enemmän.

Kaukolämpöverkko

Kaukolämpöverkostossa verkon vuotojen korjaaminen on jäänyt jälkeen ja sitä on tehtävä jatkossa enemmän. Yksi kriittinen 300 m korjattava pätkä on suunniteltu tehtäväksi omana työnä kesällä 2022.

Lämpöpumput

Sähkölämmitteisiä kiinteistöjä muutetaan vaiheittain joko osin tai kokonaan lämpöpumppulämmitteisiksi.

Hiihtokeskuksen kuntosalin kesäolosuhteita on petrattu viilennyksellä. Suunniteltiin sähkölämmityksen muutos kaukolämpöön, toteutetaan kesällä 2022.

Vesilaitos

Vesivuotoja ei ollut. Vedenottamot on saneerattu. Kivarinjärven varavedenottamo on käyttökunnossa häiriötilanteita varten, mutta sen vanha syöttöputki Auhonkadun varteen tulee uusintaan lähivuosina, suunnittelu aloitettu. Kapustakankaalla on uusittu automatiikkaa vesisäiliöprojektin yhteydessä ja asennettu taloudellisemmat pumput. Jätevesipumppaamoiden kunto kartoitettu ja niiden systemaattinen ohjauskeskusten päivitys on aloitettava kunnossapitotyönä 22 vuoden aikana. Kalkkikivialkalointisäiliöt toimivat moitteetta.

Paloasema

Paloasema saatiin valmiiksi myös yläkerran osalta, ja ensihoito pääsee muuttamaan uusiin tiloihin 2022 vuoden alusta. Pihan asfaltointi valmistui myös kesällä 2021.

Harjukadun saneeraus

Projekti saatiin valmiiksi, mutta nurmetuksen viimeistely tapahtuu kesällä 2022.

Energiatehokkuussopimus

Kunta liittyi vuonna 2016 kunta-alan energiatehokkuussopimukseen mukaan ja 2019 Hiilineutraalit kunnatryhmään ensimmäisenä Kainuun kuntana ja taival kohti hiilineutraaliutta jatkuu. Kets- raportointia tehdään vuosittain ja seurannan mukaan tehdyt toimenpiteet riittävät siihen, että pääsemme tavoitteisiin vuoteen 2030 mennessä.

Kustannusvaikutukset

Arvot perustuvat mitattuun dataan siltä osin kuin sitä on saatavana. Luvut eivät välttämättä ole vertailukelpoisia aikaisemmin julkaistujen kanssa. Laskennassa ei ole esitetty rahan aika-arvoa pitkällä aikavälillä. Kaikkia toimenpiteitä ei ole eritelty.

Lämmöntuotannossa vuosien eri lämmitystarveluvut vaikuttavat suoraan vertailuun, mutta yleisesti ottaen pienemmällä puumäärällä on saatu sama määrä energiaa verkkoon. Energiatehokkuusmielessä huomattavasti puupolttoainetta kalliimpaa polttoöljyä käytetään vähemmän, jolloin kustannus- ja ympäristövaikutukset ovat suuremmat.

	MWh	€/a	Vertailujakso
Valaistus	43	6 450	2019 - 2021
Sulakkeet	0	0	2019 - 2021
Aurinkopaneelit	96	14400	2021
Sähköverkko			2019 - 2021

Lämpöpumput	19	2900	2019 - 2021
Vesilaitos			2021

Maa- ja metsätilat

	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
TOIMINTATUOTOT	157 620	247 013	170 000	178 325
TOIMINTAKULUT	-103 750	-22 741	-65 000	-108 095
TOIMINTAKATE	53 870	224 290	105 000	70 229

Kohtaan sisältyy rakentamattomien kiinteistöjen tulot ja menot, jolloin niihin sisältyy maa- ja metsätilojen lisäksi vuokratut alueet.

Toiminnan kuvaus

Toiminta-ajatuksena on saada metsäomaisuudesta maksimituotto kestävän kehityksen hoitomenetelmillä. Metsätalouden tuottotavoite talousarviovuodelle 2021 on 105 000 euroa. Metsäpalvelusopimus kilpailutetaan 2021.

Toiminta talousarviovuonna

- Kunnan metsätalouden kestävän hakkuusuunnitteen mukainen tuottotavoite on 170 euroa vuonna 2021. Kunnan metsätalouden kestävän hakkuusuunnitteen mukaista tuottotavoitetta ei saavutettu hoitotöiden jaksottumisen takia. Metsäomaisuuden hoitosopimus on tehty Metsänhoitoyhdistys Rokua- Paljakka ry:n kanssa.

Kunnan varikko

	TP 2020	TA 2021	TP 2021
TOIMINTATUOTOT	80	1 500	1 740
TOIMINTAKULUT	-61 057	-65 450	-98 056
TOIMINTAKATE	-60 977	-63 950	- 96 316

Toiminnan kuvaus

Kunnan varikon toimintaan kuuluu keskusvarasto ja kalusto.

Toiminta talousarviovuonna

- Varastoinnin kehittäminen aloitettiin 2021 syksyllä.

Palo- ja pelastustoimi

	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
TOIMINTAKULUT	-255 581	-258 618	-332 000	-345 873
TOIMINTAKATE	-255 581	-258 618	-332 000	-345 873

Palo- ja pelastustoimen järjestämisvastuu on Kajaanin kaupungin pelastuslaitoksella. Öljyntorjuntakaluston omistaa kunta ja sitä käyttää palo- ja pelastushenkilöstö.

Väestönsuojelu

Väestönsuojelun toimintaa kehitetään. Väestönsuojien varusteet tarkistettiin alakoulun osalta. Valmius- ja evakuointisuunnitelmia päivitettiin vuoden 2021 aikana.

Varageneraattori hankittiin ja entisten toiminta varmistettiin kunnan keskeisen toiminnan turvaamiseksi.

2.3.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

	Talousarvio	Talousarvio	Talousarvio+	Toteuma	Jäljellä	Tot%
		muutos	muutos			
TULOSLASKELMA						
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	1 627 170	0	1 627 170	2 341 825	-714 655	144
Maksutuotot	312 550	0	312 550	1 096 763	-784 213	351
Tuet ja avustukset	245 900	0	245 900	787 574	-541 674	320
Muut toimintatuotot	799 200	0	799 200	837 270	-38 070	105
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	2 984 820	0	2 984 820	5 063 432	-2 078 612	
Valmistus omaan käyttöön	4 500	0	4 500	63 106	-58 606	170
						1 402
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-3 480 237	0	-3 480 237	-3 654 915	174 678	105
Henkilösivukulut						
Eläkekulut		0	-1 368 397	-1 493 519	125 122	109
Muut henkilösivukulut	-1 368 397	0	-99 728	-99 372	-356	100
	-99 728					
Palvelujen ostot		0	-18 205 666	-18 965 728	760 062	104
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-18 205 666	0	-1 585 990	-2 169 867	583 877	137
	-1 585 990					
Avustukset	-297 400	0	-297 400	-793 922	496 522	267
Muut toimintakulut		0	-128 586	-402 775	274 189	313
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-128 586	0	-25 166 004	-27 580 099	2 414 095	110
	-25 166 004					
TOIMINTAKATE		0	-22 176 684	-22 453 560	276 876	101
Verotulot	-22 176 684	0	9 029 000	9 601 419	-572 419	106
	9 029 000					
Valtionosuudet	14 642 480	0	14 642 480	14 523 829	118 651	99
Rahoitustuotot ja -kulut						
Muut rahoitustuotot	10 000	0	10 000	20 175	-10 175	202
Korkokulut	-42 000	0	-42 000	-32 446	-9 554	77
Muut rahoituskulut	-5 200	0	-5 200	-10 758	5 558	207
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT YHT.	-37 200	0	-37 200	-23 029	-14 171	62
VUOSIKATE	1 457 596	0	1 457 596	1 648 658	-191 062	113

Poistot ja arvonalentumiset

Suunn.mukaiset poistot	-997 043	0	-997 043	-1 024 607	27 564	103
Arvonalentumiset	0	0	0	-203 275	203 275	0

Satunnaiset erät

TILIKAUDEN TULOS	460 553	0	460 553	420 776	39 777	91
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)	72 000	0	72 000	72 023	-23	100

TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	532 553	0	532 553	492 799	39 754	93
-----------------------------------	---------	---	---------	---------	--------	----

2.3.3 Verotulojen ja valtionosuuksien erittely**Verotulot**

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Kunnan tulovero	6 656 000	0	6 656 000	6 772 460	116 460
Kiinteistövero	817 000	0	817 000	808 267	-8 733
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 556 000	0	1 556 000	2 020 692	464 692
VEROTULOT YHTEENSÄ	9 029 000	0	9 029 000	9 601 419	572 419

Kunnan tuloveron määräytymisen perusteet**Tuloveroprosentti**

2017: 21,5 %
 2018: 21,5 %
 2019: 21,5 %
 2020: 21,5 %
 2021: 21,5 %

Kiinteistöveroprosentit

Yleinen kiinteistövero: 0,93
 Vakituisten asuntojen vero: 0,55
 Muiden kuin vakituisten asuntojen vero: 1,10
 Voimalaitokset 3,10
 Yleishyödylliset yhteisöt 0,00

Valtionosuudet

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	13 038 822		13 038 822	12 321 194	-717 628
Verotulomenetyksen korvaus	1 662 054		1 662 054	2 395 812	733 758
Opetus- ja kulttuuritoimen vos	-58 396		-58 396	-188 182	-129 786
VALTIONOSUUDET YHTEENSÄ	14 642 480		14 642 480	14 528 824	-113 656

2.3.4 Investointien toteutuminen

	TA 2021	TA 2021 +MUUTOS	TP 2021	ERO
Puolanka investoinnit yhteensä	-3 890 000	- 3 928 0000	-1 451 172	2 476 828
Kunnallistekniikka	-100 000		-58 990	41 010
Kaavatiet, puistot ja muut yleiset alueet	-100 000		-88 443	11 557
Kiinteistöt	-3 600 000		-865 598	2 734 402
Uusi liikuntasali	-3 200 000		-479 565	2 720 435
Uuden liikuntasalin menot	-3 200 000		-854 565	2 345 435
Uuden liikuntasalin avustus			375 000	375 000
Biokaasulaitos	-250 000		-271 040	-21 040
Biokaasulaitos menot	-1 250 000		-1 026 475	223 525
Biokaasulaitos avustus	1 000 000		755 435	-244 565
Paloasema	-150 000		-114 993	35 007
Paloasema menot	-150 000		-114 993	35 007
Kiinteistöjen hankinta ja myynti	0		7 703	7703
Kiinteistöjen hankinta	-50 000		-6 371	43 629
Kiinteistöjen myynti	50 000		14 075	-35 925
Maastopyörä - reitti	-30 000			30 000
Maastopyörä -reitti hankkeen menot	-100 000		0	100 000
Maastopyörä -reitti hankkeen tulot	70 000		0	-70 000
Jääkiekkokaukalon kattaminen	-60 000	-98 000	-294 840	-196 840
Jääkiekkokaukalon kattaminen menot	-240 000	-278 000	-294 840	-16 840
Jääkiekkokaukalon kattaminen avustus	180 000			-180 000

Kunnallistekniikka:

Talousarvio: Kunnallistekniikan hankintoihin ja investointeihin varataan 2021 vuoden talousarvioon 100 000 euroa.

Toteuma 31.12.2021: Tavoitteet toteutuivat täysimääräisesti.

Kaavatiet, puistot ja muut yleiset alueet:

Talousarvio: Kaavateitä varaudutaan peruskorjaamaan ja tarvittaessa päällystämään sekä kirkonkylän alueella että Paljakassa. Varaudutaan Hulminkuljun kaava-alueen tiestön ja kortteleiden käyttöönottoon.

Toteuma 31.12.2021: Tavoitteet toteutuivat lukuun ottamatta Hulminkuljun kaava-alueen käyttöönottoa.

Kiinteistöt:

Talousarvio: Uuden liikuntahallin rakentaminen koulukeskuksen yhteyteen. Biokaasulaitoksen rakentaminen jätevedenpuhdistamolle. Paloaseman pihatyöt ja varaudutaan ensihoidon tilojen rakentamiseen paloasemalle. Varaudutaan uuden päiväkodin rakentamiseen leasing-hankintana.

Toteuma 31.12.2021: Tavoitteet toteutuivat täysimääräisesti.

Muut:

Talousarvio: Jääkiekkokaukalon kattaminen edellyttäen, että hankkeeseen saadaan haettu avustus. Maastopyörä- reitin rakentamiseksi haetaan hankerahoitusta.

Toteuma 31.12.2021: Tavoitteet toteutuivat täysimääräisesti.

2.3.5 Rahoitusosan toteutuminen

	Talousarvio	Talousarvio muutos	Talousarvio+ muutos	Toteuma	Jäljellä	Tot%
KUNNAN RAHOITUSLASKELMA						
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
Vuosikate	1 457 596	0	1 457 596	1 648 658	-191 062	113
Tulorahoituksen korjauserät	0	0	0	-30 866	30 866	0
TOIMINNAN RAHAVIRTA	1 457 596	0	1 457 596	1 617 792	-160 196	111
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
Investointimenot	-5 190 000	-38 000	-5 228 000	-2 603 776	-2 624 224	50
Rah.osuudet investointimeno	1 250 000	0	1 250 000	1 130 435	119 565	90
Pys.vast.hyöd.luovutustulot	50 000	0	50 000	30 500	19 500	61
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-3 890 000	-38 000	-3 928 000	-1 442 841	-2 485 159	37
Toiminnan ja invest. rahavirta	-2 432 404	-38 000	-2 470 404	174 951	-2 645 355	-7
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Antolainauksen muutokset						
Lainakannan muutokset						
Pitkäaik.lainojen vähennys	-580 000	0	-580 000	-581 296	1 296	100
Lyhytaik.lainojen muutos	2 866 295	0	2 866 295	1 000 000	1 866 295	35
Lainakannan muutokset	2 286 295	0	2 286 295	418 704	1 867 591	18
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiant.var.ja po:n muut	0	0	0	-14 162	14 162	0
Saamisten muutos	0	0	0	750 193	-750 193	0
Korottomien velkojen muutos	0	0	0	-307 755	307 755	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0	0	428 276	-428 276	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	2 286 295	0	2 286 295	846 980	1 439 315	37

RAHAVAROJEN MUUTOS	-146 109	-38 000	-184 109	1 021 931	-1 206 040	-555
Rahavarojen muutos	0	0	0	-1 021 931	1 021 931	0
	-146 109	-38 000	-184 109	0	-184 109	0

2.3.6 Yhteenveto valtuuston hyväksyminen määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Käyttötalousosa	Määräraha	Toteuma	Poikkeama
Vaalit	19 759	18 827	932
Tarkastustoiminta	18 379	17 442	937
Hallinto- ja elinvoima-asiat	1 524 802	1 408 532	116 270
Sosiaali- ja terveystoiminta	14 946 144	15 322 848	-375 704
Sivistystoimiala	4 162 537	4 039 179	123 358
Tekninen toimiala	1 509 559	1 714 375	-204 816

Investointiosa	Määräraha	Toteuma	Poikkeama
Kunnallistekniikka	100 000	58 990	41 010
Kaavatiet, puistot ja muut yleiset alueet	100 000	88 443	11 557
Kiinteistöt	3 600 000	865 598	2 734 402
Kiinteistöjen hankinta ja myynti	0	7 703	7 703
Muut	128 000	- 294 840	- 166 840

Tuloslaskelmaosa	Tuloarvio	Toteuma	Poikkeama
Verotulot	9 029 000	9 601 419	-572 419
Valtionosuudet	14 642 480	14 523 829	118 651
Korkotulot			
Muut rahoitustulot	10 000	20 175	-10 175
Korkomenot	-42 000	32 446	9 554
Muut rahoitusmenot	-5 200	-10 758	5 558

Rahoitusosa	Tuloarvio	Toteuma	Poikkeama
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-580 000	-581 296	1 296

Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 866 295	1 000 000	1 866 295
Oman pääoman muutokset	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		428 276	-428 276

3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

	2021	2020	
TOIMINTATUOTOT			
Myyntituotot	341 825,40	024 750,40	
Maksutuotot	096 763,08	227 625,94	
Tuet ja avustukset	573,67	759,54	
Muut toimintatuotot	269,86 5 063 432,01	465,95	537 601,83
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	106,29		892,31
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-3 654 915,17	-3 386 703,03	
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-1 493 519,48	-1 457 905,72	
Muut henkilösivukulut	-99 372,13	-86 677,52	
Palvelujen ostot	-18 965 728,29	-17 853 316,01	
Aineet ja tarvikkeet	-2 169 866,84	-1 991 702,69	
Avustukset	-793 921,76	-903 801,56	
Muut toimintakulut	-402 774,85 -27 580 098,52	-144 744,62	-25 824 851,15
TOIMINTAKATE	-22 453 560,22		-21 173 357,01
Verotulot	601 418,56		456 800,70
Valtionosuudet	523 829,00		082 100,00
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT			
Muut rahoitustuotot	174,76	050,46	
Korkokulut	-32 446,18	-34 361,19	
Muut rahoituskulut	-10 757,72 -23 029,14	-13 160,62	-40 471,35

VUOSIKATE	648 658,20	325 072,34
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
Poistot ja arvonalentumiset	-203 275,08	
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 024 607,23	-1 125 019,20
TILIKAUDEN TULOS	775,89	200 053,14
Poistoeron muutos	022,80	045,60
	798,69	344 098,74

3.1 Tuloslaskelma

TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ
(ALIJÄÄMÄ)

3.2 Rahoituslaskelma

	2021	2020
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	1 648 658,20	2 325 072,34
Tulorahoituksen korjaukset	-30 866,00	-22 619,60
TOIMINNAN RAHAVIRTA	1 617 792,20	2 302 452,74
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-2 603 775,61	-731 624,23
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 130 434,68	220 000,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	30 500,00	13 000,00
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1 442 840,93	-498 624,23
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	174 951,27	1 803 828,51
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET	0,00	0,00
Antolainasaamisten lisäys	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennys	0,00	0,00
LAINAKANNAN MUUTOKSET	418 703,70	-1 581 296,30
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-581 296,30	-581 296,30
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 000 000,00	-1 000 000,00
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	428 276,03	-25 058,58
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-14 161,74	10 855,97
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	0,00
Saamisten muutos	750 193,25	397 232,98
Korottomien velkojen muutos	-307 755,48	-433 147,53
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	846 979,73	-1 606 354,88

RAHAVAROJEN MUUTOS	1 021 931,00	197 473,63
RAHAVARAT 31.12.	3 383 462,46	2 361 531,46
RAHAVARAT 1.1.	2 361 531,46	2 164 054,83
RAHAVAROJEN MUUTOS	1 021 931,00	197 476,63

3.3 Tase

VASTAAVAA	2021	2020
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	60 818,71	100 110,43
Aineettomat oikeudet	60 818,71	100 110,43
AINEELLISET HYÖDYKKEET	17 759 842,26	17 484 205,16
Maa- ja vesialueet	2 311 302,99	2 308 956,23
Rakennukset	12 196 201,42	12 832 049,89
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 835 991,36	1 842 152,39
Koneet ja kalusto	124 911,37	223 298,19
Muut aineelliset hyödykkeet	16 818,79	16 818,79
Ennakkomaksut ja keskener. Hankinnat	1 274 616,33	260 929,67
SIJOITUKSET	2 121 438,82	2 134 494,82
Osakkeet ja osuudet	2 121 438,82	2 134 494,82
Muut saamiset	0,00	0,00
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	19 942 099,79	19 718 810,41
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	1 338,93	1 338,93

VAIHTUVAT VASTAAVAT

SAAMISET	2 833 178,06	3 583 371,31
PITKÄAIKAISET SAAMISET	3 000,00	3 000,00
Lainasaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	3 000,00	3 000,00
LYHYTAIKAISET SAAMISET	2 830 178,06	3 580 371,31
Myyntisaamiset	2 050 149,12	2 044 636,64
Lainasaamiset	10 550,00	10 550,00
Muut saamiset	259 573,41	167 506,58
Siirtosaamiset	509 905,53	1 357 678,09
RAHOITUSARVOPAPERIT		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	1 724 750,80	1 724 750,80
RAHAT JA PANKKISAAMISET	1 658 711,66	636 780,66
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	6 216 640,52	5 944 902,77
VASTAAVAA YHTEENSÄ	26 160 079,24	25 665 052,11
VASTATTAVAA	2021	2020
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	12 618 983,95	12 618 983,95
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	3 997 278,84	2 653 180,10
Tilikauden yli-/alijäämä	492 798,69	1 344 098,74
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	17 109 061,48	16 616 262,79

	792 250,88	864 273,68
	792 250,88	864 273,68

	15 313,43	37 848,67
--	------------------	------------------

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Valtion toimeksiannot

Muut toimeksiantojen pääomat

	48 572,94	61 304,49
--	-----------	-----------

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ

	3 915,81	5 346,00
--	----------	----------

	52 488,75	66 650,49
--	------------------	------------------

VIERAS PÄÄOMA**PITKÄAIKAINEN**

	3 744 719,53	4 340 405,95
--	---------------------	---------------------

Lainat rahoitus- ja vakuutuslait.

	3 487 777,75	4 069 074,05
--	--------------	--------------

Saadut ennakot

	80 081,15	94 471,27
--	-----------	-----------

Liittymismaksut ja muut velat

	176 860,63	176 860,63
--	------------	------------

3 739**LYHYTAIKAINEN**

	4 446 245,17	610,53
--	---------------------	---------------

Joukkovelkakirjalainat

	1 000 000,00	0,00
--	--------------	------

Lainat rahoitus- ja vakuutuslait.

	581 296,30	581 296,30
--	------------	------------

Saadut ennakot

	1 346,36	3 377,64
--	----------	----------

Lyhytaikaiset ostovelat

	2 036 221,01	2 205 137,74
--	--------------	--------------

Muut velat

	981,85	6 336,88
--	--------	----------

943 461,97

Siirtovelat

	630 399,65	8 080 016,48
--	------------	---------------------

VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ

	8 190 964,70	
--	---------------------	--

VASTATTAVAA YHTEENSÄ

	26 160 079,24	25 665 052,11
--	----------------------	----------------------

POISTOERO JA VAPAAEHT VARAUKS

Poistoero

POISTOERO JA VAPAAEHT VARAUKS YHTEENSÄ**PAKOLLISET VARAUKSET**

Muut pakolliset varaukset

3.4 Konsernilaskelmat

Konsernin tuloslaskelma

	2021	2020
Toimintatuotot	22 920 289,38	22 119 036,32
Toimintakulut	-44 632 953,76	-42 211 184,69
Toimintakate	-21 712 664,38	-20 092 148,38
Verotulot	9 576 300,02	8 456 800,70
Valtionosuudet	14 523 829,00	15 082 100,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	19 947,14	2 697,11
Muut rahoitustuotot	16 013,70	17 804,64
Korkokulut	-92 261,10	-93 751,67
Muut rahoituskulut	-124 119,44	-124 662,50
Vuosikate	2 207 044,94	3 248 839,90
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 861 996,65	-1 865 205,25
Arvonalentumiset	-203 405,10	
Satunnaiset kulut	143 167,17	
Tilikauden tulos	284 810,36	1 383 634,66
Tilikauden verot	-7 588,42	
Laskennalliset verot	-8 929,78	-4 828,48
Rahaston muutokset	1 112,65	604,58
Vähemmistöosuudet	-5 760,41	-5 289,30

Tilikauden ylijäämä/alijäämä	263 644,40	1 374 121,47
-------------------------------------	-------------------	---------------------

Konsernin rahoituslaskelma

	2021	2020
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	2 207 044,94	3 248 839,90
Satunnaiset erät		
Tilikauden verot	-7 588,42	
Tulorahoituksen korjauserät	-52 861,83	-68 327,92
Toiminnan rahavirta	2 146 594,69	3 180 511,98
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-3 233 447,39	-2 612 355,01
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 130 434,68	220 662,04
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	74 537,09	16 675,10
Investointien rahavirta	-2 028 475,62	-2 375 017,87
Toiminnan ja investointien rahavirta	118 119,06	805 494,11
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	-11 200,00
Antolainasaamisten vähennykset		
LAINAKANNAN MUUTOKSET		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	662 040,00	2 863 786,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-747 461,20	-657 133,20
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 008 457,43	-1 673 915,10
Lainakannan muutokset	923 036,23	532 737,70
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET	0,00	0,00
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	712,51	-15 473,87
Vaihto-omaisuuden muutos	-43 993,89	-22 996,97
Saamisten muutos	1 022 668,64	-185 217,50
Korottomien velkojen muutos	-252 996,12	-200 795,36
Muut maksuvalmiuden muutokset	726 391,15	-424 483,70
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	1 649 427,38	97 054,00

RAHAVAROJEN MUUTOS	1 767 546,44	902 548,11
RAHAVAROJEN MUUTOS	1 767 546,44	902 548,11
Rahavarat kauden lopussa 31.12.	5 776 326,48	4 000 273,78
Rahavarat 1.1.	4 000 273,78	3 097 725,67
Yritysjärjestelyssä tulleet/lähteneet rahavarat	8 506,26	0,00

Konsernin tase

VASTAAVAA	2021	2020
PYSYVÄT VASTAAVAT	28 158 186,69	28 049 857,04
Aineettomat hyödykkeet	224 335,44	291 046,54
Aineettomat oikeudet	100 244,55	140 185,30
Muut pitkävaikutteiset menot	122 128,60	150 684,03
Ennakkomaksut	1 962,29	177,21
Aineelliset hyödykkeet	27 677 760,35	27 474 108,77
Maa- ja vesialueet	2 508 827,30	2 506 335,61
Rakennukset	20 853 124,85	21 228 181,27
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 212 328,77	2 232 146,02
Koneet ja kalusto	716 869,93	856 099,61
Muut aineelliset hyödykkeet	28 735,86	21 460,27
Keskeneräiset hankinnat	1 357 873,65	629 886,00
Rahoitusosuudet	0,00	0,00
Sijoitukset	256 090,90	284 701,74
Osakkuusyhteisöosuudet	104 229,35	134 288,18
Muut osakkeet ja osuudet	108 909,73	91 350,94
Muut lainasaamiset	0,00	16 110,80
Muut saamiset	42 951,82	42 951,82
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	157 102,51	169 947,63
Valtion toimeksiannot	91 951,87	0,00
Lahjoitusrastojen erityiskatteet	6 927,32	6 935,17

Muut toimeksiantojen varat	58 223,32	163 012,46
VAIHTUVAT VASTAAVAT	10 301 786,40	9 502 513,22
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	170 154,53	126 160,63
Saamiset	4 355 305,39	5 376 078,81
Pitkäaikaiset saamiset	31 565,36	33 771,01
Lainasaamiset	28 565,36	30 771,01
Muut saamiset	3 000,00	3 000,00
Lyhytaikaiset saamiset	4 323 740,02	5 342 307,80
Myyntisaamiset	2 339 321,58	2 338 017,86
Lainasaamiset	12 683,67	13 651,34
Muut saamiset	417 240,09	380 176,29
Siirtosaamiset	1 554 494,68	2 610 462,30
Rahoitusarvopaperit		
Sijoitukset		
rahamarkkinainstrumentteihin	1 785 552,65	1 724 750,80
Rahat ja pankkisaamiset	3 990 773,83	2 275 522,98
VASTAAVAA YHTEENSÄ	38 617 075,60	37 722 317,89
	2021	2020
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	16 178 748,29	15 916 420,14
Peruspääoma	12 618 983,95	12 618 983,95
Muut omat rahastot	289 523,40	290 839,64
Edellisten tilikausien ylijäämä	3 006 596,54	1 632 475,08
Tilikauden yli-/alijäämä	263 644,40	1 374 121,47
VÄHEMMISTÖOSUUS		
Vähemmistöosuus	38 305,95	32 341,93
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	276 187,86	320 288,70
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	286 966,68	299 099,29

Valtion toimeksiannot	191 918,06	227 441,86
Lahjoitusrahastojen pääomat	24 131,52	25 152,36
Muut toimeksiantojen pääomat	70 917,10	46 505,07
VIERASPÄÄOMA	21 836 866,82	21 154 167,83
Pitkäaikainen	13 845 100,28	14 165 816,91
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	13 431 015,38	13 750 752,07
Lainat julkisyhteisöiltä	22 760,92	25 037,01
Saadut ennakot	80 081,15	94 471,27
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	249 544,37	240 040,17
Laskennalliset verovelat	61 698,47	55 516,38
Lyhytaikainen	7 991 766,53	6 988 350,92
Joukkovelkakirjalainat	1 000 000,00	0,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 011 952,96	766 903,94
Lainat julkisyhteisöiltä	2 276,09	2 276,09
Saadut ennakot	11 252,46	12 022,72
Ostovelat	2 662 520,81	3 002 852,01
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	493 192,72	199 136,08
Siirtovelat	2 810 571,49	3 005 160,08
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	38 617 075,60	37 722 317,89

4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Yleiset periaatteet

1. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun kunnanvaltuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman

mukaiiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Pysyvien vastaavien sijoitusluontoiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoön tai sitä aiempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä aiempaan todennäköiseen arvoon.

2. Tuloslaskelman ja taseen esittämistapaa ei ole muutettu edellisestä tilikaudesta. Esittämistavat ovat Kila:n kuntajaoston ohjeiden mukaisia.
3. Tilinpäätöksessä ei ole edelliseen vuoteen kohdistuvia oikaisuja.
4. Tilinpäätös on edellisen tilikauden kanssa vertailukelpoinen.
5. Tilinpäätöksessä ei ole korjattu aikaisempiin tilikausiin kohdistuvia tuottoja ja kuluja.

Taseen yksittäiset erät eivät sisällä useisiin tase-eriin kuuluvia tietoja.

	2021	2020
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	10 638 726,00	11 247 517,00
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	2 395 812,00	2 333 237,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-188 182,00	-154 772,00
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		
Verotulomenetyksen kompensatio	1 677 473,00	1 656 118,00
Valtionosuudet yhteensä	14 523 829,00	15 082 100,00

Puolangan kunnalla ei ole ulkomaanrahan määräisiä saamisia eikä velkoja.

Laskennallisesti eriytetty vesihuoltolaitos on muutettu kirjanpidolliseksi taseyksiköksi.

Tuloslaskelmaa koskevat

6. Toimintatuotot tehtäväalueittain
7. Verotulojen erittely

8. Valtionosuuksien erittely

9. Palvelujen ostojen erittely

	2021	2020
Hallinto- ja elinvoimapalvelut	317 352,53	245 091,86
Sosiaali- ja terveystoimiala	2 149 244,73	1 842 922,30
Sivistystoimiala	251 284,06	159 818,21
Tekninen toimiala	2 345 550,69	2 289 769,46
<i>Kunnan toimintatuotot yhteensä</i>	<i>5 063 432,01</i>	<i>4 537 601,83</i>

	2021	2020
Kunnan verotulo	6 772 459,58	6 392 511,29
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 020 691,74	1 324 561,77
Kiinteistövero	808 267,24	739 727,64
<i>Verotulot yhteensä</i>	<i>9 601 418,56</i>	<i>8 456 800,70</i>

10. Puolangan kunta ei maksa tukea valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi.

	2021	2020
Asiakaspalvelujen ostot	15 481 636,09	14 461 399,12
Muiden palvelujen ostot	3 484 092,20	3 391 916,89
<i>Kunnan palvelujen ostot yhteensä</i>	<i>18 965 728,29</i>	<i>17 853 316,01</i>

11. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet	5 vuotta	TP
----------------------	----------	----

Muut pitkävaikutteiset menot

Perustamis- ja järjestelymenot	3 vuotta	TP
--------------------------------	----------	----

Atk-ohjelmistot	3 vuotta	TP
-----------------	----------	----

Muut	3 vuotta	TP
------	----------	----

Aineelliset hyödykkeet

Hallinto- ja laitosrakennukset	30 vuotta	TP
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 vuotta	TP
Talousrakennukset	15 vuotta	TP
Vapaa-ajan rakennukset	20 vuotta	TP
Asuinrakennukset	30 vuotta	TP

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Kadut, tiet, torit ja puistot	15 %	MJP
Sillat, laiturit ja uimalat	15 %	MJP
Muut maa- ja vesirakenteet	15 %	MJP
Vedenjakeluverkostot	10 %	MJP
Viemäriverkko	10 %	MJP
Kaukolämpöverkko	10 %	MJP
Sähköjohdot, muuntoas., ulkovalaistusl.	15 %	MJP
Puhelinverkko, keskusasema ja alakes.	22 %	MJP
Muut putki- ja kaapeliverkot	20 %	MJP
Sähkö-, vesi yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	15 %	MJP
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	25 %	MJP

Koneet ja kalusto

Muut kuljetusvälineet	5 vuotta	TP
Muut liikkuvat työkoneet	5 vuotta	TP
Muut raskaat koneet	10 vuotta	TP
Muut kevyet koneet	5 vuotta	TP
Sairaala-, terveydenhuolto- ym.laitteet	7 vuotta	TP
Atk-laitteet	4 vuotta	TP
Muut laitteet ja kalusteet	5 vuotta	TP

Muut aineelliset hyödykkeet

Luonnonvarat	ei poistoa
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoa

Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

Osakkeet ja osuudet

ei poistoa

Kalusto, jonka arvo on alle 8 409,40 e, käyttöomaisuushankinta ja poistetaan kerralla tilinpitovuotena.

Poistotavat: TP = tasapoisto MJP = menojäämäpoisto

12. Selvitys olennaisista tuottoihin ja kuluihin sisällyvistä pakollisten varausten muutoksista

Pakollisten varausten muutokset				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Puolangan kunnan pakollinen varaus 1.1.	37 848,67	60 018,27	37 848,67	60 018,27
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00		
Vähennykset tilikaudella	22 535,24	22 169,60	22 535,24	22 169,60
<i>Pakollinen varaus 31.12.</i>	15 313,43	37 848,67	15 313,43	37 848,67
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	241 023,04	269 362,63		
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00		
Vähennykset tilikaudella	-33 135,37	-28 339,59		
<i>Pakollinen varaus 31.12.</i>	207 887,67	241 023,04		
Kainuun jätehuollon ky pakollinen varaus 1.1.	41 417,00	52 797,46		
Lisäykset tilikaudella	1 750,84	1 750,84		
Vähennykset tilikaudella	-7 441,07	-13 131,30		
<i>Pakollinen varaus 31.12.</i>	35 726,77	41 417,00		
Kainuun sote ky pakollinen varaus 1.1.	0,00			
Lisäykset tilikaudella	17 260,00			
Vähennykset tilikaudella	0,00			
<i>Pakollinen varaus 31.12.</i>	17 260,00			
Pakolliset varaukset yhteensä 31.12.2021	276 187,87	320 288,71	15 313,43	37 848,67

13. Selvitys olennaisista muihin toimintatuottoihin sisällyvistä pysyvien vastaavien luovutusvoitoista ja -tappioista.

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden voitot ja tappiot				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020

Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	6 976,08	450,00	9 990,76	450,00
Osakkeiden myyntivoitot				
Rakennusten myyntivoitot	9 990,76			
Muut myyntivoitot		5 988,27		
Myyntivoitot yhteensä	16 966,84	6 438,27	9 990,76	450,00
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	1 660,00		1 660,00	
Osakkeiden myyntitappiot				
Rakennusten myyntitappiot	1 674,39			
Myyntitappiot yhteensä	3 334,39	0,00	1 660,00	0,00

14. Puolangan kunnalla ei ole satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyviä eriä.

15. Yhteismäärät muihin rahoitustuottoihin sisältyvistä tuotoista, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	2021	2020
Osinkotuotot muista yhteisöistä		
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	1 163,23	1 311,38
Yhteensä	1 163,23	1 311,38

16. Erittely poistoeron muutoksista

Erittely poistoeron muutoksista		
	2021	2020
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	72 022,80	144 045,60
Poistoeron muutokset yhteensä	72 022,80	144 045,60

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

17. Puolangan kunnalla ei ole lainan liikkeeseen laskemisesta kuluksi kirjaamattomia menoja tai pääoma-alennuksia.

18. Kunnan tilinpäätöksessä ei ole tehty arvonkorotuksia. Korkomenoja ei ole luettu hyödykkeiden hankintamenuon.

19. Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti:

19 a.) Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

	Aineettomat hyödykkeet				Aineelliset hyödykkeet						
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkäaikaisv aikutteiset	Ennakkomaksut	Yhteensä	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineell. Hyödykkeet	Ennakkomaksut ja kesk.er.h	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	100 110,43			100 110,43	2 308 956,23	12 832 049,89	1 842 152,39	223 298,19	16 818,79	260 929,67	17 484 205,16
Lisäykset tilikauden aikana				0	2 856,00					1 461 880,93	1 464 736,93
Rahoitusosuudet tilikaudella				0							0
Vähennykset tilikauden aikana				0	509,24	195 230,43	8 044,65				203 784,32
Siirrot erien välillä				0		212 053,80	236 140,47			448 194,27	896 388,54
Tilikauden poisto	39 291,72			39 291,72		652 671,84	234 256,85	98 386,82			985 315,51
Arvonlennukset ja niiden palautukset				0							0
Aktivoidut korkomenot				0							0
Poistamaton hankintameno 31.12.	60 818,71			60 818,71	2 311 302,99	12 196 201,42	1 835 991,36	124 911,37	16 818,79	1 274 616,33	17 759 842,26
Olennot lisäpoistot											
Erittely olennot lisäpoistoista											

19 b.) Pysyvien vastaavien sijoitukset

Pysyvien vastaavien sijoitukset

	Osakkeet ja osuudet					Jvk-, muut laina- ja muut saamiset				
	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusyht. Yhteisöt	Kuntayhtymäosuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Jvk-lainasaamiset	Saamiset konserniyhteisöt	Saamiset ky:t	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 350 946,72	90 723,18	639 677,95	53 146,97	2 134 494,82					0,00
Lisäykset	8 604,00				8 604,00					
Vähennykset-		21 660,00			21 660,00					
Siirrot erien välillä	8 398,83	-8 398,83			0,00					0,00
Hankintameno 31.12.	1 367 949,55	60 664,35	639 677,95	53 146,97	2 121 438,82		0,00			0,00
Arvonlennukset										
Arvonkorotukset										
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 367 949,55	60 664,35	639 677,95	53 146,97	2 121 438,82		0,00			0,00

Maa- ja vesialueiden erittely

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	203 597,82	203 433,67	203 433,67	203 433,67
Muut maa- ja vesialueet	2 305 229,48	2 302 901,94	2 107 869,32	2 105 522,56
Maa- ja vesialueet yhteensä	2 508 827,30	2 506 335,61	2 311 302,99	2 308 956,23

20. -22. Omistukset muissa yhteisöissä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt					
	Kotipaikka	Kunnan ja konsernin omistusosuus	Kuntakonsernin osuus		
			omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/tappiosta
Tytäryhteisöt					
Kiinteistö Oy Puolangan Yhtyneet Virastot	Puolanka	100,0 %	155 299	5 103	-4 871

Kiinteistö Oy Puolangan Vuokratalot	Puolanka	100,0 %	447 212	2 324 748	-11
Honkainfra Oy	Puolanka	100,0 %	1 125 089	703 775	30 354
Kuntayhtymät					
Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä	Kajaani	4,414 %	730 207	10 195 132	21 550
Kainuun Liitto	Kajaani	4,027 %	74,642	30,993	2,212
Kainuun jätehuollon kuntayhtymä	Kajaani	4,377 %	91 602	228 567	-3 531
Yhteisöt ja Osakkuusyhteisöt					
Kiinteistö Oy Puolangan Toivolanrivi	Puolanka	29,0 %	62 349	1 206	-659
Kiinteistö Oy Puolangan keskus	Puolanka	23,0 %	84 740	752	-858
Auhon vesiosuuskunta	Puolanka	48,0 %	651	809	-1 128

23. Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä, osakkuus- ja muilta omistusyhteisöiltä

Saamisten erittely				
	2021		2020	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä: KOY Puolangan Vuokratalot				
Myyntisaamiset		194 674,30		143 581,35
Lainasaamiset				
Pääomalainasaamiset				
Muut lainasaamiset				
Muut Saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	194 674,30	0,00	143 581,35
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Pääomalainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	1 545 904,94	0,00	1 125 394,24
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistus ja yhteisyhteisöiltä				
Myyntisaamiset		1 376,83		

Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
<i>Yhteensä</i>	0,00	1 376,83	0,00	0,00
<i>Saamiset yhteensä</i>	0,00	1 741 956,07	0,00	1 268 975,59

24. Siirtosaamisiin ei sisälly edellä mainittujen lisäksi olennaisia eriä

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25. Tase-erä kohtainen erittely oman pääoman lisäyksestä ja vähennyksestä sekä siirroista niiden välillä.

Oman pääoman erittely				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Peruspääoma 1.1.	12 618 983,95	12 618 983,95	12 618 983,95	12 618 983,95
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	12 618 983,95	12 618 983,95	12 618 983,95	12 618 983,95
Arvonkorotusrahasto 1.1.				
Lisäykset				
Vähennykset				
Arvonkorotusrahasto 31.12.	290 839,64	291 444,24		
Muut omat rahastot	1446,07			
Vahinkorahaston pääoma 1.1.	-2 762,32	-604,60		
Siirrot rahastoon				
Siirrot rahastosta				
	289 523,39	290 839,64	3 997 278,84	2 653 180,10
Vahinkorahaston pääoma 31.12.				
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	3 006 596,54	2 091 371,33	3 997 278,84	2 653 180,10
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	3 006 596,54	2 091 371,33	492 798,69	1 344 098,74
Siirto vahinkorahastoon				
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	263 644,40	1 374 121,47		
Korjaus yli/alijäämään				
Tilikauden ylijäämä/alijäämä				
<i>Oma pääoma yhteensä</i>	16 178 748,28	16 375 316,39	17 109 061,48	16 616 262,79

26. Erittely poistoerosta

Erittely poistoerosta		
	2021	2020
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	792 250,88	864 273,68
Verotuspoistoihin liittyvä poistoero		
Poistoero yhteensä	792 250,88	864 273,68

27. Tase-erien mukaan eritelty tieto sellaisista vieraaseen pääomaan kuuluvista veloista, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua.

Pitkäaikaiset velat		
	2021	2020
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 487 777,75	4 069 074,05
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot	80 081,15	94 471,27
Ostovelat		
Liittymismaksut ja muut velat	176 860,63	176 860,63
Siirtovelat		
<i>Pitkäaikaiset velat yhteensä</i>	3 744 719,53	4 340 405,95

28. Erittely liikkeeseen lasketuista joukkovelkakirjalainoista.

Joukkovelkakirjalainat		
	2021	2020
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistuslainat	1 000 000,00	
- korko -0,44 %		
- erääntyvät 15.6.2022		
<i>Joukkovelkakirjalainat yhteensä</i>	1 000 000,00	

29. Pakolliset varaukset

Pakolliset varaukset				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Muut pakolliset varaukset	68 300,20	79 265,67	15 313,43	37 848,67
Takuuvaraus				
Vahingonkorvausvaraus				
Vuokravastuut käyttämättömistä tiloista				
Ympäristövastuut				

Osuus kuntayhtymän alijäämästä	207 887,67	241 023,03		
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (ky)				
Muut pakolliset varaukset yhteensä	276 187,87	320 288,70	15 313,43	37 848,67

30. Vieras pääoma

Vieras pääoma	2021		2020	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		165 482,80		16 170,00
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä		165 482,80		16 170,00
Velat kuntayhtymille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		60 958,31		430 440,42
Muut velat				
Siirtovelat		50 791,67		144 746,54
Yhteensä		111 749,98		575 186,96
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		0.00		113 017,32
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä		0.00		113 017,32
Vieras pääoma yhteensä		277 232,78		704 374,28

31. Puolangan kunnalla ei ole käytössä luotollista pankkitiliä.

32. Erittely muut velat -erän jakautumisesta liittymismaksuihin ja muihin velkoihin on esitetty taseessa.

33. Siirtovelkoihin liittyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Lyhytaikaiset siirtovelat Tuloennakot Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	1 652 035,59	1 580 513,17	438 354,99	410 590,05
Opetus- ja kulttuuritoimen vo. takaisinperintä	0,00	89 281,00	0,00	89 281,00

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

34. Puolangan kunta ei ole pantannut tai kiinnittänyt omaisuutta velkojensa vakuudeksi.

35. -37. Vakuudet; Puolangan kunnalla ei ole omasta, kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta, eikä muiden puolesta annettuja vakuuksia.

38.

Vuokravastuut				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Vuokravastuut*				
Vuokravastuut yhteensä, joista	1 079 877	584 929	630 060	14 688
seuraavalla tilikaudella maksettava osuus <i>sopimuksiin sisältyvät lunastusvelvoitteet**)</i>	402 077	434 957	74 119	7 344
Leasingvastuut yhteensä		183		
seuraavalla tilikaudella maksettava osuus		105		
Yhteensä	1 079 877	585 112	630 060	14 688

Leasingvuokrasopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusedon mukaisia vastuuta. *)Vuokravastuusiin ei sisällytetä mahdollista palvelumaksun osuutta, joka esitetään sopimusvastuissa.**) Esim. kuntajaoston lausunto 69/2005 vuokratun ja myöhemmin ostettavan osakehuoneiston hankintahinnan ja korjauskustannusten sekä teollisuushallin varastotilan hankintahinnan aktivoinnista.

39. Kunnan antamat vastuusitoumukset

Vastuusitoumukset				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Järjestelyjen tarkoitus				
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma (Puolangan Vuokratalot Oy)				
Jäljellä oleva pääoma (Puolangan Vuokratalot Oy)	2 085 625	2 203 125	2 085 625	2 203 125
Alkuperäinen pääoma (Honkainfra Oy)	600 000	600 000	600 000	600 000
Jäljellä oleva pääoma (Honkainfra Oy)	568 422	600 000	568 422	600 000
Takaukset muiden puolesta				

Alkuperäinen pääoma (Vanh.k. ry)	1 413 373	1 413 373	1 413 373	1 413 373
Jäljellä oleva pääoma	223 045	245 349	223 045	245 349
Alkuperäinen pääoma (Kehitysvammaisten tuki)	335 535	335 535	335 535	335 535
Jäljellä oleva pääoma	17 862	0	17 862	0

40. Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista

Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista	2021	2020
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	17 611 916	16 863 324
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	11 537	10 507

41. Vireillä olevat erimielisyydet

Puolangan kunnalla ja Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymällä on erimielisyyksiä erikoissairaanhoidosta ennen vuotta 2005 syntyneiden eläkemenoperusteisten eläkemaksujen maksajasta. Vuotta 2013-2021 koskeva erimielisyys on 1 467 874 €.

Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkiota koskevat liitetiedot

42. Henkilöstön lukumäärä tehtäväalueittain

Henkilöstön määrä 31.12.2021:

Palvelussuhde	Hallinto- ja elinvoimapaalvelut	Sivistystoimiala	Tekninen toimiala	Yhteensä
Vakinainen	16 (16)	33 (35)	17 (13)	66 (64)
Määräaikainen tai viran väliaik.hoitaja	6 (3)	19 (23)	1 (5)	26 (31)
Työllistetty	0 (2)	1 (1)	1 (2)	2 (5)
Oppisopimus-suhteinen	1 (0)	1 (1)	4 (1)	6 (2)
Yhteensä	23 (21)	54 (60)	23 (21)	100 (102)

Edellä mainittujen lisäksi sivutoimisia kansalaisopiston tuntiopettajia oli 12 (14). Henkilöt eivät ole mukana edellä esitetyissä luvuissa.

43. Henkilöstökulut

Henkilöstökulut	2021	2020
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	5 247 806,78	4 931 286,27
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	63 106,29	113 892,31

<i>Henkilöstökulut yhteensä</i>	5 247 806,78	4 931 286,27
---------------------------------	--------------	--------------

44. Luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2021	2020
Keskustan kunnallisjärjestö Puolanka	3 136,99	3 005,48
Vasemmistoliitto Puolanka	961,50	936,00
Ylä-Kainuun Perussuomalaiset	691,50	307,50
<i>Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä</i>	4 789,99	4 248,98

45. Lakisääteistä tilintarkastusta suorittavalle tilintarkastusyhteisölle maksettavat palkkiot

Tilintarkastajan palkkiot		
	2021	2020
BDO Audiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	9 556,58	4 764,80
Tilintarkastajan lausunnot		
Muut palkkiot	9 556,58	4 764,80
<i>Palkkiot yhteensä</i>		

5. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET JA MUUT ERIYTETYT LASKELMAT

5.1 Puolangan kunnan Vesihuoltolaitoksen tilinpäätös

KUNNALLISEN LIKELAITOKSEN TUOSLASKELMA

	2021		2020	
Liikevaihto		424,469.01		406,227.01
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)		0.00		0.00
Valmistus omaan käyttöön		0.00		0.00
Liiketoiminnan muut tuotot		0.00		0.00
Tuet ja avustukset kunnalta/kuntayhtymältä		0.00		0.00
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-120,728.38		-105,372.68	
Varaston lisäys(+) tai vähennys (-)	0.00		0.00	
Palvelujen ostot	-149,490.50	-270,218.88	<u>-187,466.28</u>	-292,838.96
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	0.00		0.00	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-4,732.10		-4,825.00	
Muut henkilösivukulut	0.00	-4,732.10	0.00	-4,825.00

Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-90,619.54		-107,948.00	
Arvonalentumiset	0.00	-90,619.54	0.00	-107,948.00
Liiketoiminnan muut kulut		-4,748.89		-1,282.53
Liikelylijäämä (-alijäämä)		54,149.60		-667.48
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkokulut	0.00		0.00	
Muut rahoitustuotot	-2.10		-14.05	
Kunnalle/kuntayhtymälle maksetut korkokulut	0.00		0.00	
Muille maksetut korkokulut	0.00		0.00	
Korvaus peruspääomasta	0.00		0.00	
Muut rahoituskulut	-1,032.88	-1,034.98	-281.25	-295.30
Liikelylijäämä (-alijäämä) ennen satunnaisiaeriä		53,114.62		-962.78
Satunnaiset tuotot- ja kulut				
Satunnaiset tuotot	0.00		0.00	
Satunnaiset kulut	0.00	0.00	0.00	0.00

Liikelylijäämä (-alijäämä) ennen varauksia

Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)
) tai vähennys
(+)

Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)

Tuloverot

Tilikauden ylijäämä (alijäämä)**53,114.62****-962.78**

Sisäiset tulot

34,357.72

34,993.32

Sisäiset menot

-77,095.90

-90,305.60

Vesihuoltolaitoksen rahoituslaskelma

	2021	2020	
Toiminnan rahavirta			
Liikelylijäämä (-alijäämä)	54,149.60	-667.28	
Poistot ja arvonalentumiset	90,619.54	107,948.00	
Rahoitustuotot ja -kulut	-1,034.98	-295.32	
Tulorahoituksen korjauserät			
Sisäiset tuotot	-34,357.72	-34,993.32	
Sisäiset kulut	77,095.90	90,305.60	
Toiminnan rahavirta yhteensä	186,472.34	162,297.68	<hr/>
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-29,646.60	0.00	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0.00	0.00	
Toiminnan ja investointien rahavirta	156,825.74	162,297.68	<hr/>
Rahoituksen rahavirta			
Muut maksuvalmiuden muutokset			<hr/>
Muut toimeksiannot	-267.11		
		-	
Saamisten muutos	-7,920.56	152,693.60	1)
Korottomien velkojen muutos	23,738.53	88,802.76	1)
Liittymismaksujen muutos	0.00	0.00	
	<hr/>	<hr/>	

Rahoituksen rahavirta	15,550.86	-63,890.84
Vaikutus kunnan kassavaroihin	172,376.60	98,406.84

1) korjattu luku

Vesihuoltolaitoksen tase

VASTAAVAA	2021	2020
PYSYVÄT VASTAAVAT	777 556,76	838 529,70
Aineettomat hyödykkeet	0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet	777 556,76	838 529,70
Rakennukset	38 142,65	39 555,29
Kiinteät rakenteet ja laitteet	709 767,51	771 165,30
Koneet ja kalusto	0,00	1 711,25
Keskeneräiset hankinnat	29 646,60	26 097,86
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	267,11	0,00
Muut toimeksiannot	267,11	0,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset	114 598,52	106 677,96
Lyhytaikaiset saamiset	0,00	0,00
Myyntisaamiset	114 598,52	106 677,96
Yhdystili		
VASTAAVAA YHTEENSÄ	892 422,39	945 207,66
VASTATTAVAA	2021	2020
OMA PÄÄOMA	745 509,34	804 939,08
Jäännöspääoma	0,00	939 911,02

Peruspääoma	827 366,66	
Ed. tilikausien yli /alijäämät	-80 622,26	-134 009,34
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 235,06	-962,60
VIERAS PÄÄOMA	146 913,05	140 268,58
Pitkäaikainen		
Liittymismaksuvelka	106 978,42	106 978,42
Lyhytaikainen	39 934,63	33 290,16
<i>Ostovelat</i>	6 768,13	23 862,19
Siirtovelat	33 166,50	9 427,97
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	892 422,39	945 207,66

ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Tilinpäätöksen allekirjoitus

Tilinpäätöksen ovat sähköisesti allekirjoittaneet kunnanhallituksen jäsenet. Allekirjoitustiedot ovat asiakirjan viimeisellä sivulla. Kunnanhallituksen jäsenet ilmenevät tämän asiakirjan kappaleesta 1.1.2.

Tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Merkinnän on tehnyt sähköisellä allekirjoituksellaan BDO Audiator Oy:n puolesta vastuullinen tilintarkastaja Tiina Mikkonen-Brännkärr, KHT, JHT. Allekirjoitustiedot ovat asiakirjan viimeisellä sivulla.

7.LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA JA TILINPÄÄTÖKSEN SÄILYTYS

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista

Päiväkirja

Pääkirja

Ostoreskontratositteet

Myyntireskontratositteet

Muistiotositteet

Tilinpäätöksen säilyttäminen

Pysyvästi säilytettävät

Tasekirja

Tilintarkastuskertomus ja arviointikertomus

Vähintään 10 vuotta säilytettävät

Kirjanpitokirjat

Tililuettelo järjestettynä siten, että tietojenkäsittelyn suorittamistapa voidaan vaikeuksitta todeta.

Vähintään 6 vuotta

Tilikauden tositteet (huomioitava pidemmän ajan vaatimat tositteet)

Liiketapahtumia koskeva kirjeenvaihto (sisältyy tositteisiin)

Koneellisen kirjanpidon täsmäysselvitykset sekä muu kuin edellä mainittu kirjanpitoaineisto (mm. tase-erittelyt ja liitetietojen erittelyt)

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 105 pages before this page
Dokumentet inneholder 105 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 105 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument inneholder 105 sider før denne side

Detta dokument innehåller 105 sidor före denna sida

Harri Matti Peltola

5704499e-aa9b-4ca3-a83e-3a0e3b3de27e - 2022-05-10 17:31:41 UTC +03:00
BankID / MobileID - 20631973-ff39-48cb-8b73-ca362adb4bb6 - FI

MARI TUULIA HAAPALAINEN

d6b4e01f-f5a0-43b9-818d-0e2d836ccc91 - 2022-05-10 17:57:20 UTC +03:00
BankID / MobileID - 782f4567-fcec-4c71-bd90-0404015d0f04 - FI

MARKKU JOHANNES NIVAKOSKI

16066c7e-0c95-4596-bc4b-a06c3e857261 - 2022-05-11 07:30:41 UTC +03:00
BankID / MobileID - 865f6ce8-dc7c-47f5-b056-e78074b2c6d5 - FI

TUULIKKI SIKKO KEMPPAINEN

f36015ab-04d3-4050-9262-ec5f88cc221 - 2022-05-11 09:40:57 UTC +03:00
BankID / MobileID - f3013f5d-34ab-4ba0-b7b3-b7c07350d6ca - FI

Seppo Kalevi Rajala

a9aaf42e-8d1f-4486-9ce4-3306201209bc - 2022-05-11 20:17:57 UTC +03:00
BankID / MobileID - fe215089-7716-4285-ad2d-8cf757ad342c - FI

ANJA PEURA

c4ae391d-e01f-477e-918a-f575278107af - 2022-05-17 14:40:54 UTC +03:00
BankID / MobileID - df31445b-33d9-4156-a6c9-e289c801f1d8 - FI

ESKO MATTI RAUTIAINEN

037a7984-2e68-4eda-8e8e-06303cc6283f - 2022-05-17 20:23:34 UTC +03:00
BankID / MobileID - 32cb5f1d-1093-41cc-bcf9-b3252f727e9c - FI

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberovende

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Tiina Tuulikki Mikkonen-brännkärr	Telia Tunnistus	07.06.2022 18:06:38 UTC+03:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (106 sivua)

Kansilehden sivu 1/1